

tuần báo của yêu thương

CHỦ NHIỆM CHỦ BÚT : **VŨ MỘNG LONG**
 QUẢN LÝ : **ĐẶNG XUÂN CÓN**
 THƯ KÝ : **ĐINH TIẾN LUYỆN**
 PHÁI VIÊN : **PHẠM ĐÌNH THỐNG**

TUẦN BÁO RA NGÀY THỨ NĂM

Tòa soạn, trị sự : 286 Công Lý, Sài Gòn III
 Nhà in, địa chỉ liên lạc : 9B115 Thành Mậu, Chí Hòa
 Hộp thư : 1146 Điện thoại : 40822

VĂN

giọt nước mắt cô lảng giềng	ĐỖ VĂN NGỌC
một ngày quên lãng	P. AN
tình người như biển	KHUÊ VIỆT TRƯỜNG
trên triền nắng vỡ	VŨ THỊ HẢI DƯƠNG
bức tường bên ngai cỏ	BẢO LỄ
tầm tay không với tới	LÊ LẠC GIAO
về một nơi chốn bình yên	VŨ HOÀNG
tháng ngày còn lại	VU VỢ
tiếng ca của biển	PHẠM ĐÌNH THỐNG

THƠ

phạm mắt nâu. hà huyền hoa. nguyên thiên nghi. vương
 trầm ngân. mây nguyên. adieu michael. nguyên hồng giang.
 nguyên tất nhiên. nguyên tâm thương. phan nhã uyên uyên

TRUYỆN DÀI

tuổi bướm sầu	DUYÊN ANH
một chút mưa thơm	MƯỜNG MÁN
anh chi yêu dấu	ĐINH TIẾN LUYỆN

MỤC THƯỜNG XUYÊN

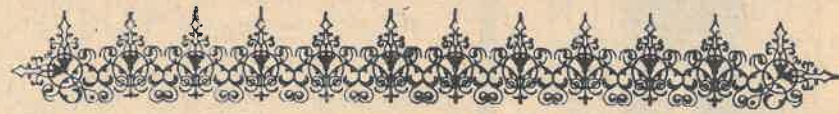
nhìn xuống cuộc đời	TÒA SOẠN VÀ BẠN NGỌC
biết một biết mười	NGUYỄN THẾ
chạp phở	KIẾN VÀNG
tuổi ngọc và bạn ngọc	TUỔI NGỌC

BIÊN LAI SỐ 597/BTT/NBC NGÀY 24-4-1971

tuần lễ từ 05-4-73
 đến ngày 12-4-73

số 96	năm thứ hai	giá 80đ.
-------	-------------------	----------

TUỔI MỘNG MƠ

PHẠM DUY

5. NHANH VUI

1.- Em ước ước mơ gì ? Tuổi mười hai ? Tuổi mười
 2.- Em ước ước mơ gì ? Tuổi mười ba ? Tuổi mười
 3.- Em ước ước mơ gì ? Tuổi mười tư ? Tuổi mười
 4.- Em ước ước mơ gì ? Tuổi mười lăm ? Tuổi mười

ba ? Em ước mơ em là Em được là Tiên
 bốn ? Em ước mơ mang hồn Em mang hồn Thi
 lăm ? Em ước mơ em đẹp như trăng rằm tươi
 sáu ? Em ước mơ không nhiều Xin một điều yêu

nữ Ban phép tiên cho hoa Biết nói cả tiếng người
 sĩ Theo gió mưa em đi Hát xây mộng cho người
 tằm Thoa phấn son Em mang chiếc khăn vàng áo hồng
 dâu Không ước mơ xa xôi Ước mơ được nên người

Ban phép tiên cho người Chắp cánh bay giữa trời...
 Trên cánh thơ tuyệt vời Hát yên vui cõi đời...
 Em sẽ thi đua cùng Với hoa khô nhất vùng...
 Cô gái yêu nước Việt Bước chân theo gió nói...

Thật đẹp thay ! Thật đẹp thay ! Giấc mơ tiên !!!
 Thật đẹp thay ! Thật đẹp thay ! Giấc mơ hoa !!!
 Thật đẹp thay ! Thật đẹp thay ! Giấc mơ xinh !!!
 Thật đẹp thay ! Thật đẹp thay ! Giấc mơ ngoan !!!

kêu gọi lương tâm của lái can truyện tranh

Những truyện tranh của Pháp đã và đang bày bán ở Việt Nam đều là những truyện xứng đáng gọi là truyện của độc giả từ 7 đến 77tuổi. Từ Lucky Luke le cow-boy (lái can dịch là Lục kị) của Morris đến Johan et Pirlouit (Lữ Hán và Phi Lục) của Peyo hoặc Benoit Brisefer (Ti hon thần lực hay Bé Hùng) của Peyo và Will hoặc Les aventures de Tintin vân vân, nếu có lần chúng ta cầm trên tay, chúng ta sẽ mê mết về hình thức và say sưa với nội dung. Người lớn cũng mê, đừng nói chi con nít. Tranh vẽ hết chỗ chê, tuyệt cú mèo, màu sắc rực rỡ. Truyện thú vị vui tươi và mở mang hiểu biết (Tintin phiêu lưu rất nhiều xir lạ). Con nít chưa đủ tiếng Pháp để đọc nguyên bản và chưa đủ tiền để mua những cuốn truyện giữ một đời. Con nít ở đâu cũng giống nhau. Là khoái đọc truyện tranh. Do đó, một đạo thứ vẽ truyện các ké và mất dạy Nguyễn Thọ đã «lùng danh»

nhờ loạt truyện Charlot Nguyễn Thọ Rồi truyện tranh ma quái, khỉ đột, dưới vơi xuất hiện như một thứ dịch tả. Bọn khai thác túi tiền trẻ con đã giết chết chàng cao bồi mã thương Lucky Luke của Morris, đã biến loại truyện « vì đời quên thân mình » này thành loại truyện nhảm nhí! Bị báo chí công kích, lái can truyện tranh ngưng hoạt động. Mới đây họ vùng dậy sau khi thấy Tuần báo Tin cho ấn hành loại truyện tranh Tintin phiêu lưu ký. Dần dần là ông Sách Vàng (Chúng tôi xin nói lại cho rõ : Sách Vàng không phải do nhà sách Khai Trí chủ trương). Ông Sách Vàng triệt để... «can ke» truyện tranh của Peyo và Will (Les schtroumpfs, Benoit Brisefer và Johan et Pirlouit). Ông Sách Vàng kiểm duyệt «can» ở Sài Gòn. Thấy ông Sách Vàng kiểm duyệt, ông Mồ Kỳ và Phi Phi tức Thiên Nga tức Phạm Đức bèn xông vào nghề «can ke». Ông này cũng kiểm duyệt ở Saigon. Rồi ông Phong Phú ra đời, kiểm duyệt mãi tận QN (chẳng hiểu Quy Nhơn hay Quảng Ngãi, chắc kiểm duyệt ở đây để?) Rồi ông Bê Bi (cũng kiểm duyệt tận QN) đưa móng xir Tarzan ra đùa vơi khỉ. Rồi ông An Pha. Rồi ông Sách Quý! Cứ gọi là tùm lum toé loe. Các ông tử sách kể trên, dẫm lên chân nhau, chửi xéo nhau. Ông Phong Phú nhanh tay «can» trước một truyện của Peyo, dịch tựa đề Ti hon thần lực và ban xiệc bông hồng. Ông Sách Vàng chậm chạp, bị phồng tay trên, lấy làm cay cú, tức tối, quên mất rằng ông ta cũng thường của Peyo, quên luôn bản quyền Benoit Brisefer của nhà Dupuis, kêu ầm lên y như

Hà truyện của anh ông ta và ông ta bị ông Phong Phú thường. Ông Sách Vàng viết thư gửi «Bọn đọc thân mến, gần đây có một vài nhà xuất bản đã dùng những chuyện phiêu lưu của tôi để in thành sách tương tự loại sách vàng...» Bức thư buồn cười và buồn nản này được trình trọng đăng ở cuốn Ti hon thần lực gánh việc vĩ đại, tự khen rằng Sách Vàng thường dùng nguyên bản và miệt thị ông Phong Phú dịch đối thoại «vô nghĩa và nhất là mất hẳn tinh chất khôi hài di dôm»! Khi hai anh cùng thường mà có một anh nhận đồ thường là công trình sáng tạo của mình, lại chê anh khác thường... vô nghĩa, thường không di dôm thì thật là vô liêm sỉ. Kỳ tới : Văn chương của ông Phạm Bửu, Phạm Đức và tử sách Thiên Nga, một thứ thi viết chính tả vào học lớp tư chắc chắn bị loại vì mỗi trang vài chục lỗi.(ÁI HOA)

một cảnh

chương tai gai mắt

Cách đây ít lâu, hình như ở mục của ông Cung Văn, nhật báo Điện Tin, có nhại một đoạn Gia huấn ca của Nguyễn Trãi. Và đoạn ấy khuyên rằng, lớn lên đừng làm nghề mất dạy, vô giáo dục là đừng đường vẫy người cưỡi xe gắn máy làm người ta giật mình té ngã. Bọn đường đường này vân vân hoạt động ở ngã sáu Sài Gòn, vẫy xe gắn máy hỏi có bán xe không. Nghề buôn bán xe một cách kỳ quái của chúng chưa bị ngăn cấm. Chúng thường dùng chừng bốn năm tên, mặt mày nhàm nhở, vẫy gọi các cô nữ sinh rất khả ố. Nhiều có, lần đầu gặp cảnh này, tưởng du đảng chặn xe cướp giật, sợ hãi lái xanh mặt mày. Rồi cuống quýt

đến ngã chông kình hay dựng vào xe khác, gây tai nạn. Cảnh chương tai gai mắt đang diễn ra hàng ngày ở đường Gia Long và Phạm Hồng Thái (ngã sáu Sài Gòn). Cảnh sát công lộ đã gần biết bao nhiêu bằng khẩu hiệu lưu ý người lái xe cẩn thận khi xử dụng công lộ. Người lương thiện tự hỏi tại sao cảnh sát chưa dẹp cái trò gạ mua xe ở đầu đường của bọn gạ mua xe đang chạy trên đường? Tai nạn xảy ra, ai chịu trách nhiệm? (Ý ĐỨC)

đêm thơ nhạc tại thành phố hoa đào

Ngày 25-3-73, giới tri thức Đà Lạt đã gặp nhau trong một buổi trình bày thơ nhạc tại Viện Đại Học Đà Lạt, do kịch đoàn Thụ Nhân tổ chức. 18 ca khúc trữ tình trong tập Tình khúc cho Ly Cơ của nhạc sĩ Vũ Đức Nghiêm đã được giới thiệu qua giọng hát của các bạn trẻ xir hoa đào như các cô Song Hương, Thu Hiền, Thu Hương, Ngọc Swong và các bạn Hoài Niệm, Nguyễn Hữu Hiền, Nguyễn Đình Cường. Phần nhạc do Phạm Vượng đệm dương cầm và tác giả đệm lục huyền cầm. Các ca khúc của Vũ Đức Nghiêm đã được nhà thơ Hoàng Anh Tuấn giới thiệu với khán thính giả bằng những lời trang trọng nhưng không thiếu phần duyên dáng. Sang phần Thơ, nhà thơ Tô Kiều Ngân đã giới thiệu hai nhà thơ Ngô Xuân Hậu, Phong Vũ cùng một số giọng ngâm của Đà Lạt như cô Hồng Đức và anh Vũ Hán. Phong Vũ là tác giả tập thơ Kể Lại; Ngô Xuân Hậu là Tác giả Lời Chim Núi. Hai nhà thơ này đã lên sân khấu trình bày một số bài thơ đặc ý của họ. Đêm Thơ Nhạc đã kết thúc trong không khí đầm ấm, thích thú vì đây là lần

đầu tiên, giới yêu thơ nhạc của Đà Lạt được tham dự một chương trình nghệ thuật thú vị được trình diễn một cách sống động, truyền cảm với sự đóng góp của nhiều văn nghệ sĩ danh tiếng.

(TUẤN KIỀU)

dự luật qui định

chế độ giáo dục đại học

Một dự luật Qui định Chế độ Giáo dục Đại học Quốc gia gồm 7 chương, 21 điều nhằm thay thế Qui chế Đại học hỗn hợp cũ vừa được chuyển từ Văn phòng Tổng Thống sang Quốc Hội hôm 28-3 vừa qua. Được biết, bản dự thảo luật gồm những điểm chính sau :

1- Công nhận nguyên tắc tự trị Đại Học trên phương diện quản trị, trong khuôn khổ luật pháp Quốc Gia.

2- Tổ chức Giáo dục Đại học thành hai hệ thống : Giáo dục Đại học Chính danh và Giáo dục Đại học Cộng đồng.

3- Đãi ngộ xứng đáng các nhân viên Giáo dục Đại học.

4- Chấp nhận sự tham dự của tư nhân trong việc hoạch định chính sách Giáo dục Đại học, qui chế Đại học, cũng như việc quản trị các cơ sở Đại học.

Một vài năm gần đây, nền giáo dục Đại học tại Việt Nam, từ lâu vẫn luộm thuộm và dậm chân tại chỗ, đã thấy rục rịch một sự thay đổi, về một phần phương pháp giảng dạy và lễ lối quản trị điều hành. Nhưng đó chỉ là những bước đầu chấp chững. Bây giờ, không khi hòa bình đã thấy được, vấn đề giáo dục hơn bao giờ hết trở nên thiết yếu. nhất là giáo dục Đại học cần được cải tiến sâu rộng nhằm đáp ứng nhu cầu cấp bách phát triển quốc gia và sự đòi hỏi ở một nền giáo dục thực tiễn và rộng

CHỨC

Hai em :

NGUYỄN THỊ PHƯƠNG LAN

và

ĐỖ THẾ QUÂN

hạnh phúc suốt đời

Anh chị DUYÊN ANH

rãi hơn. Từ đó, một dự luật qui định rõ ràng chế độ giáo dục với những điểm chính thấy được như nêu trên là một cần thiết hầu giải tỏa được những «thế kẹt» của nền giáo dục Đại học xưa ta từ những năm qua. Nhất là vấn đề «Tự trị Đại học» và «sự tham dự của tư nhân trong việc hoạch định chính sách giáo dục Đại học, qui chế Đại học cũng như việc quản trị các cơ sở Đại học» mà có lẽ đã được nhắc đến sôi nổi. Những điều này các nước tiên tiến đã thực hiện từ lâu trong khi ta chưa bắt đầu.

Tuy nhiên trẻ còn hơn không.
(PHẠM ĐỊNH)

giới thiệu

sách báo mới

Tòa soạn Tuổi Ngọc vừa nhận được các sách sau đây, do nhà xuất bản Lá Bối gửi tặng :

— GÓP NHẶT CÁT ĐÁ: Của Thiền sư Muju, bản dịch của Đỗ Đình Đồng, Lá Bối xuất bản. Bản đặc biệt.

— BÀI HỌC LỊCH SỬ: Biên khảo của Will và Ariel Durant, bản dịch của Nguyễn-Hiến Lê, Lá Bối xuất bản. Bản đặc biệt.

Tuổi Ngọc chân thành cảm ơn người tặng sách và ân cần giới thiệu cùng bạn ngọc.

hãy yêu chàng, yêu chàng, như yêu dòng sông
ngậm ánh trăng non bàng bạc đêm rằm
sông chở phù sa về ươm lộc mới
chàng chở tình về cho mắt em ngoan

hãy yêu chàng, yêu chàng, như yêu áng mây
lãng đãng trời xúi ngon thuở mộng dài
mây ủ mưa hồng thơm hoa kết trái
chàng ủ tình hồng thả tóc em bay

hãy yêu chàng, yêu chàng, như yêu luồng mạ
say gió chiều nghiêng kể chuyện thanh bình
mạ dom lúa đầy, trẻ thơ mau lớn
chàng dom tình đầy trong ngực em, xinh

hãy yêu chàng, yêu chàng, như yêu giọt sương
sớm vẫn ngủ quên trên cánh hoa hương
sương kết hơi mù mơn man lá cỏ
chàng kết tình vui hơi thở em nồng

hãy yêu chàng, yêu chàng, như yêu hy vọng
bay nhảy siêng năng từng trái tim người
hy vọng vượt ve sau lần thất thế
chàng vượt ve tình nóng hơi bàn tay

hãy yêu chàng, yêu chàng, như yêu mặt trời
bỏ quên sợi nắng lụa vàng tươi
mặt trời nời lửa soi trần thế
chàng thấp tình soi dáng nhỏ em, lười

hãy yêu chàng, yêu chàng, như yêu cánh gió
chơi giỡn tung tăng hai vạt áo dài
gió đưa mây về, trời mưa, bong bóng vỡ
chàng đưa tình về xót ngọn cỏ may...

NGUYỄN TẮT NHIÊN

O ANH

NGUYỄN TẮT NHIÊN

TÌNH NGƯỜI NHƯ BIỂN ● KHUÊ VIỆT TRƯỜNG

Thường khi những chia tan cũng mang theo một chút mặn mà của nước mắt, một chút ngậm ngùi của lòng đau đớn, một nỗi nghẹn ngào của phút cuối xót xa. Và như thế, ta xa nhau. Xa nhau, như thế sẽ được định nghĩa về những con đường biển biệt không lời hẹn gặp, những sông sâu không bến để nước hoài còn mãi luân lưu. Làm sao quên phải không em? Người tình nhỏ suốt bốn mùa đắm thắm chiêm bao, con chim họa mi cất lên tiếng hót cho rừng buồn hân hoan mở rộng cõi trời. Làm sao em quên từng chút nhớ nhung đã nhận, trăm nụ u sầu đã hái khi trời nhận ra là trong phần đời của mình đã chia xẻ cho một người để khó lòng quên trong từng phần thịt da mẹ. Nay em, sẽ nói với em như thế nào về một thành phố lạc loài tới đã đến, sẽ nói với em như thế nào trong ngôn ngữ của người.

Buổi chiều đến giờ tay chào thành phố mới. Đà Lạt đó. Đôi mắt cô gái nào đã từng soi biêng biếc bên Hồ Xuân Hương ngàn đời trăm mặc. Buổi chiều Đà Lạt chỉ nghe tiếng thông réo đục, chỉ nghe sương mù chùng chùng trên mỗi bước chân đi. Người trong phố dường như lúc nào cũng náo nức bước chân. Có phải chăng những cặp tình nhân cần con lạnh của thành phố để cảm thấy quyến luyến nhau hơn, để thăm thì bên nhau lời tình âu yếm. Ở em, đôi lúc lòng mình phải cuồng điên lên vì nhớ, nỗi cô đơn ngút ngàn trong trái tim đơn. Ly cà phê đen và những điều thuốc lá thấp lên môi cũng chỉ an ủi cho phút giây nào đó. Và em, những phim chùng đã nắn, nhạc đã trời dạt dào, đèn trong lòng phố thị đã thấp lên trăm nỗi chiêm bao. Đêm là đồng lõa của ngày, đêm che cho ngày bao điều ngoa xảo quyết. Đêm đang chụp lấy xung quanh tôi những rời rã phận người, đêm đang bao lấy quanh tôi những con lạnh vô cùng của Đà Lạt nơi em. Đã đến có phải chăng là đã xa. Đã đến có phải chăng là đã mất. Những khởi đầu thường hòa kết thừa cho những ảo mộng trăm nam. Từng bày én buồn bã rời nóc giáo đường, từng bày én mang mùa đông đi khắp hướng. Nhưng sao lạ kỳ, chưa có một chú én nào mang đến trao tặng cho tôi một chút hương xuân. Hãy đến đây, tôi đang xòe đôi tay ra cho chú én nào mang tâm trạng lạc loài đậu xuống. Hãy đến đây chú én con nào đã mỗi đường bay. Biết bao nhiêu lần tung cánh, đường sẽ là không cùng, thì làm sao biết bằng hạnh phúc vẫn quay quanh.

— Cô, có thể cho tôi xin một nụ hoa hồng?

— Hoa thì không hiểm. Nhưng thưa ông, hoa rất nhiều gai.

Người con gái vóc dáng như em, tóc ngang vai và đôi môi đỏ mọng. Đôi tay thon nhỏ chỉ ra vườn hồng. Bao nhiêu nụ hoa đang chờ qua ngày sẽ nở. Hoa hồng nào lại không gai. Vàng, thưa ông, hoa hồng có rất nhiều gai. Nụ cười nở bung trên môi, người con gái dùng chiếc kéo với đôi tay thon mịn cắt lia khỏi cành một nụ hồng còn ướt đẫm sương.

— Ông không phải là người Đà Lạt?

— Sao cô biết?

— Chiếc áo sơ mi ông mặc, chỉ có mình ông là người không mặc áo len mà thôi. Ông không cảm thấy lạnh sao?

Tự dưng, tôi rụt cổ. Lạnh. Mãi đến bây giờ tôi mới thấy mình là một kẻ ngược đời giữa một rừng người áo len xanh đỏ.

— Ông, ông đang nghĩ điều gì đó?

— À, à... tôi đang nghĩ về người yêu của tôi.

— Người yêu? Chắc... chắc...

— Nàng giờ này đã ở một nơi thật xa.

— Xin lỗi ông.

Em. Người con gái của thành phố sương mù đầu tiên anh quen đó. Buổi sáng bước lên con dốc nghẹn ngào, buổi sáng bước lên con dốc trĩu buồn. Buổi sáng bước lên con dốc thần thờ, buổi sáng bước lên con dốc ngỡ ngàng. Rồi dưới chân là lướt là xe cộ, người đi qua không ngoài nhìn bước chân đi. Nhìn cho rõ những rợn rợn của tuổi, cho rõ những xôn xao của ngày. Rồi qua đi phải không em. Nụ cười dường như tắt. Tôi vẫn còn hoài miệt mài cho đến ngày ngựa nắn chân bon.

Nụ hoa hồng cầm tay chưa nở, lá xanh run theo nhịp bước chân. Thưa cô, mong sẽ gặp lại cô. Vàng, mong sẽ gặp lại ông. Dừng chân trước cửa cổng trường con gái của thành phố, bên kia là ngọn đồi mang tên 4649, nơi tôi sẽ đến vào ngày mai, nơi tôi sẽ bắt đầu những gì chưa biết. Tôi đứng lại, cúi nhìn. Đang làm gì ở đó hồi em yêu? Chắc cũng sách vở rợn rợn đến cổng trường áo trắng, chắc cũng nhí nhảnh chân chim cùng bạn bè vui ca. Có một phút nào nhớ đến tôi? Nhớ đến một miền buồn bã thông reo.

Sửa soạn bước chân vào là mất. Ở đây không có biển như thành phố đầu yêu của tôi mình em ạ. Ở đây chỉ có một hồ nước thành thang, chỉ có những hoa tung bồng hé nở. Nhưng này, tôi vẫn hoài nghe lời biển phân ru, vẫn hoài tưởng chân em in tròn lên bờ cát ướt, vẫn hoài thấy tóc em tung trong gió. Tình ta như biển. Biển vô cùng nên tình cũng vô cùng.

Đêm thành phố lại đến. Đêm hun hút bóng đêm vì điện đường tắt ngúm. Hãy cùng tôi, nghe em. Đốt lên xung quanh những nến đời để biết rằng, đâu có cõi đời, tình người vẫn rạt rào như biển bao la.

KHUÊ VIỆT TRƯỜNG

NGUYỄN THẾ

thụy sĩ (tiếp theo kỳ trước)

3) Thụy Sĩ sống nhờ các Ngân Hàng, có đúng không? Một nguồn lợi nữa của Thụy Sĩ là du lịch, tại sao?

4) Thụy Sĩ giữ nguyên được nền trung lập là vì đâu?

LÊ NHUNG (Nha Trang)

3) Hoạt động ngân hàng là một nguồn lợi quan trọng của Thụy Sĩ nhưng không phải là nguồn lợi chính.

Theo thống kê thì lợi tức quốc gia của Thụy Sĩ gần:

— 480/o thuộc kỹ nghệ chế biến (đồng hồ, máy móc, hơn học, dệt...)

— 110/o thuộc lãnh vực nông nghiệp (chăn nuôi, trái cây, rượu chát...)

— 410/o vì cung cấp dịch vụ.

Nguồn lợi do hoạt động ngân hàng cung cấp thuộc loại thứ ba vừa kể tức là thuộc loại dịch vụ. Các dịch vụ quan trọng khác là ngành du lịch, khách sạn, các tiện nghi cung cấp cho các tổ chức quốc tế...

Thụy Sĩ là một nước đẹp, thu hút được nhiều du khách từ nhiều nơi trên thế giới, nhất là trong các

mùa trượt tuyết. Ngành du lịch đã được khai thác mạnh mẽ và hàng năm đem lại cho Thụy Sĩ một số lợi tức đáng kể. Tại sao ngành du lịch lại có thể là một nguồn lợi quan trọng? Trước hết du khách ngoại quốc tới sẽ đem tiền nước họ (hoặc những ngoại tệ mạnh) tới tiêu xài và quốc gia được thăm viếng sẽ thâu được ngoại tệ rất cần thiết trong nền mậu dịch quốc tế. Sau nữa ngành du lịch lôi theo những hoạt động khác như hệ thống khách sạn, các tiệm ăn, các tổ chức giải trí, kỹ nghệ chế tạo các vật kỷ niệm, dịch vụ chuyên chở... Tất cả những hoạt động này đều có thể phát triển và thâu được lợi tức cho dân Thụy Sĩ.

Không chỉ riêng Thụy Sĩ mà còn nhiều nước khác cũng thâu lợi nhờ ngành du lịch như Pháp, Ý, Monaco v.v... trong kế hoạch kinh tế hậu chiến của ta, chính phủ VNCH cũng chú ý tới việc phát triển ngành du lịch để thu hút ngoại tệ. Mới đây báo chí có đăng tin hy vọng các di tích chiến tranh như An Lộc, cở thành Quảng Trị... sẽ là những nơi có triển vọng được nhiều du khách ngoại quốc tới thăm viếng,

4) Lý do chính khiến Thụy Sĩ đã giữ được tình trạng trung lập hơn một thế kỷ vừa qua (kể cả hai trận thế chiến) có lẽ là nhờ ở vị trí chiến lược của nó, nằm ngay trung tâm giữa các nước lớn ở Âu Châu (Pháp, Đức, Ý). Đọc lại lịch sử Thụy Sĩ, ta thấy nước này lần lượt bị Đế quốc La Mã, Đức, Áo, Pháp, Ý xâm chiếm. Vì vậy sau các cuộc chiến liên miên thời Đệ nhất Đệ quốc Pháp (thời Nã

Phá Luân) Hội Nghị Vienne năm 1815 đã bảo đảm nền trung lập vĩnh viễn của Thụy Sĩ. Thỏa ước này có lẽ là thỏa ước duy nhất của thế giới không bị vi phạm, vì từ đó đến nay, hơn một thế kỷ rưỡi, Thụy Sĩ vẫn giữ nguyên được nền trung lập của mình.

bằng proficiency

Văn bằng Proficiency của Đại Học Michigan có được công nhận tương đương với Tú Tài II không? Nếu trong tương lai dùng để ghi danh Đại Học được không? Thế lệ dự thi, thi ở đâu?

NGUYỄN CAO ĐẰNG, (Saigon 6)

Bằng Proficiency không được công nhận tương đương với Tú Tài II, vì vậy không thể dùng để ghi danh vào Đại Học được.

Hình như về phương diện động viên, bằng Proficiency được công nhận tương đương với Tú Tài I, và thanh niên có bằng đó được theo học khóa sĩ quan.

Hàng năm có tổ chức thi lấy bằng Proficiency tại Hội Việt Mỹ. Ứng viên phải nộp đơn ghi danh thi và đóng một khoản lệ phí.

trường mỹ thuật

Muốn học ngành hội họa thì học ở đâu. Tại Saigon có bao nhiêu trường Mỹ Thuật? Điều kiện theo học? Chương trình thi? Chương trình học?

THÚY ÁI (Saigon)

Tại Việt Nam hiện nay có hai Trường Mỹ Thuật lớn dạy hội họa. Đó là Trường Quốc Gia Cao Đẳng Mỹ Thuật Saigon và Trường Cao Đẳng Mỹ Thuật Huế.

Các Trường Mỹ Thuật nói trên ngoài môn hội họa còn dạy điêu khắc, và có hai mục đích:

— Đào tạo nghệ sĩ để phát huy nền văn hóa VN về phương diện mỹ thuật thuần túy.

— Đào tạo giáo sư các ngành mỹ thuật để giảng dạy tại các trường Trung Học và Cao Đẳng.

Nếu em muốn học để biết họa và trở thành họa sĩ (không nhắm làm giáo sư mỹ thuật) thì phải theo chương trình học 7 năm chia ra 2 cấp. Cấp I học 4 năm; tiếp theo học cấp II mất 3 năm.

Muốn nhập học lớp 1, phải qua một kỳ thi tuyển được tổ chức hàng năm. Điều kiện dự thi:

— Có quốc tịch VN.

— Có Tú Tài I hay một văn bằng tương đương.

Các môn thi gồm có:

1) Phần chuyên môn:

— Vẽ khóa thân (dessin d'academie).

— Trang trí mỹ thuật.

— Phối cảnh họa (dessin perspectif)

2) Phần văn hóa: (chương trình lớp 11 Trung Học):

— Luận Việt Văn.

— Câu hỏi về văn học sử và lịch sử.

— Bài khảo sát sinh ngữ.

Chương trình học gồm những môn học về mỹ thuật (sinh viên sẽ chọn hội họa hay điêu khắc kể từ năm thứ ba) và văn hóa (Thâm mỹ học, lịch sử mỹ thuật, văn hóa VN, sinh ngữ).

Sau bốn năm, sinh viên phải thi lấy văn bằng tốt nghiệp Cao Đẳng Mỹ Thuật cấp I, nếu đậu đương nhiên được ghi danh học lớp đệ ngũ niên (cấp II). Học hết 7 năm thì thi lấy văn bằng tốt nghiệp Cao Đẳng Mỹ Thuật cấp II.

TIẾNG CA
CỦA BIỂN

phạm đình thống

Đêm phố biển, hai hàng cây chụm đầu vào nhau nhòa nhập chút ánh sáng yếu ớt từ các ngọn đèn đường hắt xuống. Gió thổi tung những đợt cát nhỏ trên đường. Lá chạm nhau xào xạc, khô và buồn. Bốn bàn chân cùng gõ chậm nhịp đều trên mặt nhựa lạnh: Anh và người bạn bỏ quán hương về phía bãi biển, ngược với chiều gió. Hai tay trong túi quần, miệng phì phèo thuốc lá nhưng vẫn cảm thấy chút hơi lạnh len trong lần áo mỏng chạy dọc xuống xương sống. Biển phía trước. Biển đen. Và những chớp đèn lẻ loi nhỏ xíu tội nghiệp ngoài khơi không giúp biển đêm thêm chút màu sắc nào khác. Âm thanh của biển là gió và sóng dội đập vào bờ cát hoen chút rục rờ của đèn màu từ những quán [bên đường chiếu ra. Sóng, với một nhịp điệu đều và buồn, chạy dài theo triền cát, bỏ lại những hơi thở li ti trên cát ướt. Một thứ âm thanh khác, của người, hắt ra hòa lẫn trong tiếng biển đêm và tan loãng vào không gian mênh mông khuất lấp: Nhạc chết, nhạc thân thanh. Tiếng đàn và điệu hát vàng vọt bệnh hoạn bay lẩn trong tiếng gió dội đến tai anh thành một thứ hình ảnh nhòe nhoẹt của bóng tối và nước mắt, thứ nước mắt hồn nhiên giận hờn của người yêu nhỏ. Nỗi nhớ bỗng dưng ủa tới tràn ngập tận tim tận óc anh. Đốt thêm một điếu thuốc lá. Vô ích. Hơi lạnh là một thứ phụ tùng đáng ghét của đêm phố biển (cũng là của đêm phố núi, ngày nào). Đêm phố biển và chút áy náy bởi hồi vì nỗi nhớ khôn cùng nhỏ ẹ. Đời sống vốn dĩ là một thứ sóng biển đêm âm vang buồn bã. Và em, và tình yêu hồn nhiên là chút hơi thở li ti còn sót lại của sóng cuộc đời bỏ trên bờ cát ướt hồn anh. *Đêm thom như một giọng sữa.* Anh nhớ nàng ghé góm, với những giận hờn thơ dại. Một giọng hát, của chim hay của suối vang vọng trong tiềm thức anh.

Đời sống, một lúc nào đó, bỗng nhiên rẽ nhánh, chuyển mạnh, bỏ lại sau lưng quá khứ muộn phiền. Phía trước là hình bóng nàng chập chờn, lờn vờn trong tim trong óc. Anh đã nghe được bài tình ca thứ nhất, đầu đời. Có muộn màng chăng, hồi người tuổi trẻ đã có chút nhăn trên trán. Đời sống được nhuộm bằng một thứ màu sắc mới (chắc hẳn bạn sẽ thất bại khi pha sắc màu này, người bạn cột đèn màu sắc ẹ). Thứ sắc màu vừa trẻ thơ non dại, vừa sâu thẳm chững chạc. Cái vị thế đứng giữa của anh trước đó đã lệch sang một góc độ buồn cười: anh ngu ngơ như thỏ mới lớn đứng tựa gốc cây bên kia đường chờ những dáng áo trắng ủa tung khi công trường hé mở. Và hơn bao giờ anh thấy gần gũi những kỷ niệm ấu thời nơi miền quê xa thẳm kia, nơi cánh rừng cao nguyên đất đỏ bụi mù nọ. Bây giờ, đứng đối

mặt với biển đêm vang động sóng xô cát trắng, anh còn có thể nghe được tiếng dội đập của nhịp tim bởi hồi thồn thục về một thân yêu không thể nào thiếu vắng. Đêm sẽ đỡ bao la và anh sẽ đỡ cô đơn hơn nếu có em ở bên cạnh, bây giờ và mãi mãi, phải không nhỏ?

Biển đêm giận dữ, từng cơn sóng ủa xô lên tận triền dốc cát. Gió hung bạo bứt tung những cành lá rắc trên đường thành hoa: Hoa Buồn Bã. Co ro trong chiếc áo mỏng, anh tựa người vào thân cây, nghe những tiếng động ầm ĩ bỗng chốc của đêm phố biển. Và hình bóng nhỏ vẫn chập chờn trước mắt theo từng đợt sóng. Thả trí tưởng lan man ra vùng biển rộng, biển dâng cao, sóng cuốn hút cả thành phố ra khơi. Và anh thì bất động giữa vùng biển cuồng điên, chơ vơ giữa phố rộng điêu tàn.

Anh châm một điếu thuốc khác và rủ người bạn thả bộ dọc theo bờ biển về phía ngôi quán trên triền đồi phía Bắc. Khi đến nơi thì quán đã đóng cửa im lìm hai người mới nhớ ra là đã nửa đêm. Và cả hai quay gót trở lại. Anh suýt cười thành tiếng khi nhớ là hai người đã đi lui tới con đường này từ chiều đến giờ cả năm sáu bận như hai thằng điên. Hai thằng điên trong thành phố mùa hè.

Tờ lịch không biết ai xé một nửa, nằm nghiêng chệnh một phía, dội vào mắt anh ngày tháng. Điều mà anh cố không nghĩ đến. Đã gần mùa hè rồi sao? Một năm thoáng qua thật nhanh hở nhỏ. Như mới hôm qua hôm kia thấy nhỏ đứng ở sân ga với hai bím tóc cột thung bỏ ngang vai. Như mới chiều qua thấy nhỏ vẽ nguyệt ngoạc hình cô bé mặc áo dài với hàng chữ «thỉnh thoảng nhớ bé tí xiu anh nhé», và nhét vội vào túi áo đi mưa của anh... Nhưng một năm hình như cũng lâu thật lâu nhỏ ẹ. Cứ như mình đã quen nhau từ kiếp đời nào, hay ít ra cũng «thương nhau từ lúc mẹ về với cha», phải không? Phải chắc đi chứ. Chẳng thế mà thư viết cho anh hôm đi Định Hóa nhỏ bảo là chỉ nhớ anh nhiều nhất. Nhất cả nhà luôn. Thật sự thì anh cũng không biết thế nào nữa, về tình yêu không thể nào thiếu vắng được của mình. Bây giờ thì anh đang ngồi giữa một căn phòng lạ, xa nhỏ thật là xa, ngắm nhìn tờ lịch dính hờ hững nghiêng lệch trên vì tường xám buồn bã mà nhớ nhỏ vô cùng. Đêm nay, gió có vẻ hung dữ quá, gió lùa tung cánh cửa sổ, chạy lung tung trong phòng làm tờ lịch lắc lư qua lại nhưng vẫn không chịu rớt. Anh thấy đời sống mình cũng hững hờ như tờ lịch mỏng kia. Ngoan cố mà yếu đuối. Như chiếc lá nhỏ rung đập theo từng nhịp run của cành. Đêm, ngồi trong căn phòng vắng giữa lòng phố biển nhìn tờ lịch mỏng bay đập bên vì tường xám tự nhiên nhớ đến mấy câu thơ trong bài trường ca anh đã đọc cho nhỏ nghe phần đầu hôm nọ. *Chiều nay lòng gọn niềm quê cũ. Bóng nhận mù tâm lạc lối về. Bên rừng bên biển ta ngoạn nghệ. Chút án lình nặng bước chân đi. Vì thử hồn ta là mây trắng. Một ngày kia đọng thành mưa... Vì thử đời ta là men rượu nâng mời em nhân buổi tiễn đưa. Chắc cũng buồn môi người một thuở... Ngày đã qua, nhưng tờ lịch thì vẫn chưa chịu rụng. Và em rạng rỡ như sao. Sao giữa đêm biển đen, nhỏ ẹ.*

Anh thì vẫn muốn nhắc lại câu nói đã cũ với nhỏ, nhưng hẳn là nhỏ dư biết đi rồi. Nên anh sẽ chỉ mang về tặng nhỏ tiếng ca của biển mà thôi.

PHẠM ĐÌNH THỐNG

giọt nước mắt cô lán giềng

đỗ văn ngọc

Chàng rất hiền lành. Chàng không muốn gây rắc rối cho ai và cũng không muốn ai gây phiền phức cho chàng. Với bạn bè chàng luôn luôn chịu thua thiệt và ít khi đặt thành vấn đề trong bất cứ chuyện gì hết. Chàng thương bảo với bạn bè « Ôi ! sao cũng được, tùy ». Tuy vậy nhưng chàng không chịu được sự gò bó, chàng muốn được thông thả trong tâm hồn. Chàng rất ghét một nếp sống tù túng khuôn phép như các nàng công chúa trong đền vua ngày xưa. Chàng như một cánh bướm, vui thì đậu lại, còn buồn thì bay đi. Chàng nhớn như bay lượn mãi miết. Chính vì thế mà chàng không ở đâu được lâu. Trong một thành phố nhỏ bé và trong một thời gian rất ngắn, có vài tuần hay một tháng chàng đã thay đổi chỗ ở nhiều lần. Mỗi lần như vậy chàng đặt chiếc ghế bỗ lên vai, một tay xách va ly nhỏ lang thang qua các con phố để tìm đến một nơi mà chàng đã chọn. Chàng đến rồi đi rất âm thầm lặng lẽ, không báo trước, không lý do, dù một lý do rất tầm thường nhỏ mọn.

Và chàng đã về đó, về với chị Hồng, người chị họ đã thất lạc nhiều năm, tình cờ chàng gặp lại trong lúc chàng đi tìm một chỗ mới. Chị Hồng bảo : « Anh ấy đi hành quân hoài, em đến ở với chị cho nó vui ». Chỉ giản dị như vậy và chàng đã bằng lòng.

Đã hai tháng rồi, hai tháng không có sự xáo trộn và xé dịch là một nơi dung thân tốt nhất cho chàng. Nơi chàng đang ở là một mái nhà tôn vách ván, trông nghèo nàn. Căn nhà gồm có hai gian. Chàng ở với chị Hồng một gian và gian bên cạnh là của người khác. Hai gian nhà đều có làm thành gác ở trên và gian nhà bên cạnh dường như có một cô bé. Chàng thường thấy cô bé thấp thoáng trước cửa nhà, với mái tóc dài, với tà áo trắng của buổi sáng buổi chiều đi học nhưng cô bé có vẻ lạnh lùng và nghiêm trang quá. Chàng chẳng bao giờ thấy cô bé ngược mắt nhìn ai. Dù nhìn một áng mây, một nụ hoa, một con bướm. Và chàng, chàng cũng chẳng

thấy cô bé cười bao giờ hết, dù đôi lần chàng đã gọi cô bé và khen cô bé đẹp, cô bé dễ thương. Cô bé vẫn vội vã và lầm lũi bước đi. Những lần chàng muốn làm quen với cô bé như vậy, cô bé đã không buồn đáp lại nên chàng không thêm đề ý đến nữa.

Lúc đầu, khi vừa mới đến ở đó chàng chỉ được kê chiếc ghế bỗ gần phòng khách. Trước khi ngủ và thức dậy chàng phải thu xếp mùng mền thật vất vả. Sau này thấy sao đó nên chị Hồng đã giao hẳn cho chàng căn gác phía trên.. Từ khi lên ngủ trên căn gác chàng đã bắt gặp một cảm giác thật thích thú. Đó là tiếng cô bé giảng bài cho đứa em nhỏ của nàng đêm đêm vọng sang.

Người ta bảo không có gì chán nản cho bằng khi ta phải nghe mãi một giọng nói và nhìn mãi một khuôn mặt, đôi khi chàng cũng cảm thấy như vậy. Nhưng giọng nói của cô bé đã làm cho chàng nghiện, như nghiện cà phê, thuốc lá và cũng đã thành một thói quen như thói quen cố hữu của người ta phải đánh răng rửa mặt khi thức dậy.

Vì thích cái giọng nói, cái lối giảng bài và cách la mắng của cô bé với đứa em nhỏ nên chàng phải sống một cách thật bí mật trên căn gác. Chàng không dám kéo mạnh chiếc ghế, không dám nói to. Những cử động, luôn luôn phải len lén như một tên trộm.. Đôi lúc thấy chàng buồn cười hết sức. Nhưng chàng đã tìm thấy nguồn vui trong cái buồn cười ngộ nghĩnh đó. Chàng đã chờ cho căn gác lúc vắng người chàng xé nhiều tờ báo cũ dán dính vào bức vách cho lộ ra nhiều khe hở để đêm đêm chàng đưa mắt lên nhìn cô bé. Có khi chàng đứng, thật lâu, có khi chàng nằm dài trên ghế bỗ để lắng nghe. Nhiều lúc chàng đã ôm bụng mà cười không ra tiếng khi cô bé quát, cô bé mắng và cô bé nhăn mặt.

Vì thằng bé hơi kém thông minh nên cô bé thật khó khăn khi giảng dạy cho nó. Cô bé thật bực mình vì nó. Nhưng có lẽ hôm đó là hôm cô bé bực mình nhất. Không biết vì cô bé đang có chuyện buồn hay vì thằng bé khờ khạo mà khi vừa mới vào bàn cô bé đã hạch nó quá chừng. Ngay từ lúc đầu tiên chàng đã nghe thấy :

— Lấy vở ra làm bài toán này coi.

Tức thì chàng nghe tiếng phẫn và bâng chạ vào nhau kêu sột soạt và khi tiếng kêu không còn chàng nghe cô bé bảo với một giọng không mấy êm ái.

— Đọc lại cái đề xem.

Thằng bé se sẽ đọc :

— Chu vi một miếng đất hình chữ nhật là 270 mét, chiều dài đo được 45 mét. Chiều rộng kém chiều dài 15 mét. Tìm diện tích.

— Rồi đó, làm đi. Dễ ợt mà làm không được là ăn đòn nghe chưa.

Bây giờ thì chàng ngồi dậy. Chàng đi bằng chân không. Từng bước, từng bước thật khễ, đến khe hở. Chàng thấy cô bé đang ngồi đọc một quyển truyện, còn thằng bé với nét mặt khần trương, cầm đầu bên quyển vở, thỉnh thoảng đưa đôi mắt khờ khờ sợ hãi nhìn chị nó rồi lại cắn cắn cây bút.

Mười phút nặng nề trôi qua, cô bé xẵng giọng hỏi thằng bé :

— Xong chưa ?

Thằng bé không dám trả lời. Cô bé lại hỏi :

— Không được hả ?

Thằng bé vẫn ngồi im thin thít. Cô bé kéo mạnh cái ghế đứng lên, cầm cây thước nhịp nhịp vào đầu thằng bé nói :

— Làm không được thì nghe đây.

Cô bé lại bắt nó đọc lại cái đề lần nữa và hỏi :

— Người ta bắt tìm cái gì ?

Thằng bé đảo mắt nhìn vào quyển vở rồi trả lời.

— Tìm diện tích.

— Muốn tìm diện tích hình chữ nhật thì sao ?

— Muốn tìm diện tích hình chữ nhật ta lấy chiều dài cộng với chiều rộng rồi nhân cho hai.

— Cái gì ? (Cô bé vừa nói vừa đá cây thước định gõ vào đầu nó, làm nó sợ hãi né qua một bên)

— Diện tích mà dài cộng rộng nhân hai hả ?

Ngưng một chút, thằng bé ú ớ trả lời :

— Dài nhân rộng.

— Hiểu thì làm đi.

Cô bé có vẻ chán nản mệt nhọc đến ngồi lại chiếc ghế lờm lờm thằng bé. Còn thằng bé cầm củi nhân, chia, cộng trừ gạch bỏ lung tung. Mồ hôi tu tu đổ ra trên trán nó. Và một hồi lâu, khi đã đề xong cái đáp số, nó se se đây quyển vở qua trước mặt chị nó chờ đợi. Cô bé liếc nhìn bài toán, bừa bãi lác đác nhìn nó rồi gạch một đường dài vào quyển vở bằng viết nguyền tử đỏ, nói bằng một giọng rất bức tức :

— Ngu quá sức, người ta giảng như vậy mà làm cũng không được. Con trai gì mà học ngu hơn con bò. (Cô bé vừa nói vừa dí ngón tay vào trán nó làm nó ngả về phía sau). Thằng bé đã thút thít khóc làm cô bé đỡ cây thước thét mạnh vào mông nó hai ba cái liên tiếp.

— Khóc này, khóc này. Học ngu mà còn khóc.

Thằng bé quay bên này, quay bên kia, tay xoa, miệng la :

— Đau quá, đau quá chị Trang ơi.

— Cho mày chết luôn.

Cô bé lại quát thêm mấy cây nữa rồi bỏ lại ghế ngồi thờ đốc.

Bà già từ dưới nhà nghe tiếng thằng bé khóc hốt hả chạy lên, đưa mắt nhìn rồi la boảng :

— Lại đánh thằng nhỏ nữa rồi. Thôi, thôi, tao xin mày, từ nay về sau mày đừng bày vẽ kèm kẹp gì cho nó hết tội. Dạy dỗ gì mà cứ đánh nó mãi làm sao nó chịu nổi. Đẹp, đẹp hết đi. Thằng Nho đi ngủ. Mày dốt cũng được, đừng chót cũng được. Đừng nhờ cái con này bày vẽ gì nữa. Tao chán quá chừng, học đến đó rồi mà kèm cho thằng nhỏ một tí cũng không được. Mỗi lần dạy là mỗi lần đánh. Làm như mày giỏi lắm, mày là thánh mà đâu cần ai chỉ bảo mà học cũng nên phải không ?

Bà nói một mạch như vậy rồi dắt thằng nhỏ xuống nhà.

Cô bé ngồi lại trên chiếc ghế một mình, đôi mắt rưng rưng rồi nàng bật khóc. Cổ bé hình như tức lắm, bậm môi, gục mặt xuống bàn.

Chàng đứng hồi lâu bên khe hở nhìn cô bé, chàng định nói mấy câu để an ủi cô bé nhưng chàng nghe từ phía thang gác có tiếng chân người bước đến nên chàng lại thôi, chàng trở lại chiếc ghế bố ngã người, nhả từng vòng khói thuốc và bên tai chàng nghe giọng nói khàn đục ấm áp của ông già :

— Gì đó Trang, sao khóc thế.

Cô bé không trả lời.

— Thôi nín đi, má mày mà con còn lạ gì nữa. Lúc nào bà ấy cũng hay nóng nảy, hơn nữa lòng mẹ thương con đôi khi không giằng được. Hồi trước khi con còn nhỏ, ba má cũng hay cãi nhau vì các con lắm.

Ngưng một lúc rồi ông tiếp :

— Có phải thằng Nho nó học bết lắm không ?

— Dạ, nó học dốt lắm mà còn làm biếng nữa.

— Ba cũng thấy như vậy, không biết gì đầu óc của nó chưa đến thời kỳ phát triển toàn diện hay sao, mà cả nhà bốn năm đũa chỉ có nó kém cỏi nhất. Nhưng dù sao đi nữa con cũng rán kèm cho nó. Ba vẫn tin rằng đến một ngày nào đó nó sẽ khá hơn.

Ngưng một lúc ông tiếp :

— Thằng Nho, thấy tướng nó không có ngu đâu, có lẽ còn quá nhỏ đầu óc chưa được mở mang. Con nên chỉ ít ít cho nó thôi. Đừng hạch sách và đánh đập nó quá nhiều, hãy để cho tâm hồn đó được tự do phát triển tự nhiên. Đừng bắt suy nghĩ và làm việc quá độ, không có lợi đâu. Đừng làm cho nó có cái mặc cảm thua sút kém cỏi, nó sẽ thua suốt kém cỏi suốt đời nó sau này. Rán mà chỉ cho em nó học nghe con. Thôi khuya rồi, con còn học bài gì nữa, không thì đi ngủ đi. Đừng nên thức khuya có hại sức khỏe.

Khi bước chân của ông già nhỏ dần ở cầu thang cô bé như buồn tủi điều chi lại sụt sùi khóc.

Chàng hít nhiều hơi thuốc liên tiếp và rời khỏi chiếc giường đi loanh quanh trên căn gác. Chập lâu chàng buộc miệng nói vọng qua :

— Thôi, cô bé nín đi. Đừng khóc nữa, lớn rồi. Qua khe hở chàng thấy nét mặt cô bé biến sắc. Những giọt nước mắt bỗng đọng lại trên vành mi. Cô bé chum môi, nhịu mày, nhìn quanh căn phòng cố tìm ra giọng nói.

Chàng lại nói :

— Thôi nín đi, đừng khóc nữa. Làm con bị cha mẹ mắng là thường có gì đâu mà tím tức như vậy.

Cô bé mở to đôi mắt, tròn đen nhìn chằm chập vào chỗ chàng đang đứng. Chàng muốn phì cười vì thái độ của cô bé.

— Chắc cô bé ngạc nhiên lắm hả ?

Hơi thắc mắc một chút và dường như cô bé đã nhớ ra người thanh niên đang nói với nàng là ai. Cô bé vội mở cái bóp viết lấy ra cái khăn tay trắng tinh chặm nhẹ lên mắt, đoạn cô bé kéo mái tóc đằng sau lại che bớt một nửa khuôn mặt và vặn bớt cái đèn lại, cô bé có vẻ bối rối trước một trạng thái quá bất ngờ. Biết thế nên chàng nói vọng qua với một giọng đũa cọt cho cô bé bớt ngượng :

—Ồ, cô bé nín rồi. Tôi tài quá. Thôi học bài đi nhé. Kẻo ngày mai lãnh trứng vịt. À này, cô bé học bài Quốc Văn đi. Tôi thích được nghe cái giọng trong êm của cô bé khi học bài «Cung oán ngâm khúc» quá.

Cô bé lại nhíu mày thắc mắc, không biết chàng đã rình mò theo dõi mình dậy học và học bài từ bao giờ mà chàng biết hết trội. Chàng thuộc cả thời khóa biểu và bài học của mình. Mặt cô bé bỗng hồng lên. Hồng lên như cành hoa hồng buổi sáng phải khép nép thẹn thùng khi bị ánh sáng mặt trời soi rọi.

Chàng mỉm cười một mình, leo lên chiếc ghế bở và giục :

— Học đi cô bé. Tôi đang lắng nghe và mong được ngủ vùi bởi lời ru của cô bé đây.

Cô bé không thèm nói lại một tiếng nào, đứng lên, xô ghế thật mạnh, lấy hết hơi thổi phụt cái đèn rồi nện từng bước chân thình thịch trên sàn gác cốt để cho chàng nghe, xa dần, xa dần rồi mất hẳn.

Chàng mỉm cười trong bóng tối và thích thú nghĩ rằng, trong giấc ngủ đêm nay cô bé sẽ nhọc công nghĩ ngợi về mình...

Không biết vì bất mãn bà già, giận thằng nhỏ hay xấu hổ vì chàng mà mãi đến năm sáu đêm sau cô bé mới lên trở lại căn gác làm cho chàng thấp thỏm đợi chờ và đã hơi ân hận vì lời nói không đầu của chàng hôm nọ. Khi ánh đèn từ bên đó chiếu qua, chàng liền hỏi :

— Không dạy học nữa sao cô bé ?

Cô bé như đã chuẩn bị sẵn sàng để đương đầu với «địch thủ» nên trả lời :

— Không.

— Sao vậy ?

— Không thích dạy nữa chứ sao.

— Tôi đã làm phiền cô bé ?

— Có gì đâu mà phiền.

— Tại sao không kèm cho cậu bé nữa ?

— Đã bảo là không thích mà.

— Như vậy thì tôi ân hận và tiếc quá !

— Tiếc gì ?

— Tiếc ...

Chàng hơi lúng túng, chưa biết trả lời sao, còn cô bé như đã hiểu được liền hỏi vặn lại :

— Bộ ông thích tôi dạy học cho ông xem lắm hả ?

Chàng cười cười bảo :

— Dường như vậy ...

(xem tiếp trang 44)

THÁNG NGÀY CÒN LẠI

Trời hình như xuống thấp hơn. Sương mù lằng đằng trên các ngọn cây. Lâu lắm mới có một ngày như thế này ở thành phố. Làm gì để tiêu pha hết ngày hôm nay, và còn những buổi đẹp trời như thế nữa. Thật là khoảng thời gian trống rỗng đối với tôi. Đi đâu làm gì tôi cũng không lấp được khoảng trống này. Đôi lúc tôi có cảm tưởng mình là cọng cỏ dại nằm chờ vợ giữa cánh đồng bát ngát, tâm hồn đôi khi lạc mất tự phương nào. Dưới ánh mặt trời, tôi đáng tội nghiệp quá. Có lẽ tôi phải sống gần hơn và hòa hợp với mọi người để tìm kiếm cho mình một chút hạnh phúc nào đó. Nhưng sao tôi cảm thấy lời nói mình lạc lõng, vô nghĩa. Tôi chợt thấy khô hải. Và tôi giận dữ với mình. Tôi có thể giả dối đến vậy sao. Tôi chợt bàng khuâng nhận ra rằng, có những khi mình chường, không chịu ở trong sự bình yên. Con người càng phức tạp, càng đau khổ. Tôi biết chứ, nhưng sao tôi vẫn không nguôi. Xung quanh tôi hình như tất cả mọi người đều giả dối, đóng kịch với nhau. Ôi, niềm vui của tôi đang tìm kiếm, cũng sẽ như thế kia, thì mãi mai quá. Tôi bằng lòng nhận chịu sự cô đơn, nhưng có chút hạnh phúc mong manh của riêng mình. Tôi nói thầm cho mình nghe, mình đối diện với chính mình. Nhưng điều tôi nghĩ nếu mình có thể làm được thì có lẽ mọi người trên cõi đời này không ai là người nữa.

Tôi hoang mang vô tận những khi nhìn đi, nhìn lại chỉ có tôi. Trời ơi! tưởng tượng suốt một ngày không ai nghe tôi, không nhìn tôi, để công nhận sự hiện hữu của mình. Tôi muốn gào to, hét lên những gì đang chất chứa trong lòng...

Tôi mang cảm giác của người thích phiêu lưu, mạo hiểm nhưng sợ sệt; tưởng tượng tận cùng việc mình đang làm phải ghê rợn lắm.

Đồng hồ gõ 8 giờ. Tôi vùng dậy nhìn bóng mình trong gương và mỉm cười đắm đắm.

Từ phòng ngoài tiếng mẹ tôi loáng thoáng xen lẫn với tiếng hát từ chiếc cassette.

— Đưa nào vào kêu chị Tâm chúng mày dậy ?

— Thôi mẹ ơi! lúc nào chị ấy cũng đăm đăm khó chịu. Tôi nhả mặt. Thằng em hỗn như gấu. Trong nhà này có lẽ nó là người được mẹ tôi nuông chiều nhất. Mẹ tôi là người hay biểu lộ tình cảm quá nhiều. Điều đó dễ chứng tỏ tình thương của người đối với mọi người chẳng? Nhiều lúc tôi cảm thấy quá ngượng ngùng trước sự săn sóc của mẹ đối với mình. Không hiểu tại sao. Có lẽ vì vậy, tôi không hay để lộ tình cảm của mình. Tôi hồ thẹn và đỏ cả mặt nếu tôi vô ý có những cử chỉ âu yếm. Mẹ tôi thường than phiền với mấy đứa em :

« Chị các con, nó làm sao ấy. Mẹ là mẹ nó còn không hiểu thì ai hiểu nổi ». Mẹ ơi! có lẽ muôn đời mẹ sẽ không hiểu con. Nhưng chỉ một người hiểu con mà thôi.

Một lần Miên khẽ thôi tóc tôi khi hai đứa đứng tán gẫu ở trên lầu một giảng đường : « Bên trong sự lạnh lùng của em là con giông bão ». Tôi cười kiêu ngạo. « Lâu nay, mới hay anh làm thêm nghề thầy bói ».

Tôi quơ vôi những quyển sách nằm bừa bãi trên giường, rồi chạy vôi xuống phòng tắm làm những công tác của buổi sáng. Tôi lững lờ đi vào phòng ăn, lúc mẹ tôi, thằng em trai, đứa em gái đang ngồi ăn. Tôi kéo chiếc ghế ngồi cạnh đứa em, mẹ tôi cắt một mẩu bánh đưa cho tôi, âu yếm hỏi :

— Những hôm đã thi xong rồi, con ngủ ngon chứ?

Tôi vừa xé bánh cho vào mồm vừa nói :

— Cảm ơn mẹ con ngủ ngon...

Tôi nín ngang. Vừa định xin mẹ đi. Nhưng tôi chợt nhớ ra không biết đi đâu nhỉ? Bây giờ ăn đã, chốc nữa đi làm kỹ mấy đứa bạn. Đưa nào được, hợp tí ti thì đến. Tôi hững hờ vừa nhai vừa lan man nghĩ chuyện không đầu, không đuôi. Á ! mà sao bỗng nhiên bàn tay tôi hôm nay có vẻ lạ quá. Cũng bàn ăn cũng khung cảnh thế này, tôi có cảm tưởng tất cả mọi người từ đâu mới đến. Tại sao tôi phải là thế này! Mẹ tôi, em tôi nữa, họ là những ai lại phải sống chung dưới mái nhà như thế này. Tôi bỗng cười khan khi ngược lên nhìn lại mẹ và em tôi. Thằng Duy vừa nhai ngấu nghiến vừa liếc ngang liếc dọc tờ báo, ngẩng mặt lên nói :

— Mới sáng ra có ngay nụ cười chị Tâm. Hôm nay chắc hên. Đôi mắt tôi liếc qua đôi mắt nó, rồi để dãi bỏ qua. Tôi làm bằm «hỏi sáng tới giờ cười ba lần rồi đấy nhé». Trong nhà này ghét mấy đứa em, thì tôi không ghét, nhưng hợp ý thì chắc cũng không. Mẹ tôi đứng dậy đi ra cửa. Quỳnh lấy tay đập những đôi đũa lóc cóc trên mặt bàn, một tay che lên miệng nói khẽ với tôi «Em có cái này lạ lắm. Chị Tâm thương em gì? »

Tôi chống tay lên cằm lững lờ đáp :

— Gì mà lạ dữ vậy. Nghiêng trời, lệch đất?

Nó lấy tay khẽ hé quyển tập mang theo để học bài trong lúc ăn. Một phong thư ló ra. Tôi hồi hộp, trái tim bắt đầu nhảy lung tung. Chắc là của Miên. Duy xô ghế đứng dậy nói bâng quơ «Người lịch sự cần tránh đi khi người ta có chuyện bí mật. Tôi nheo mắt rồi nở nụ cười thật tươi :

— Cảm ơn nhé. Lâu lâu thấy Duy dễ thương. Nó nhún vai đi ra cửa. Quỳnh lôi trong tập ra một phong thư. Nó quơ qua, quơ lại :

— Góm, nhớ nhau kỹ quá. Chắc đêm qua nằm mơ. Sáng nay dậy sớm để đưa thư.

Tôi nào nức ghè lắm. Không biết Miên viết gì nhỉ? Hình như đã hai, ba tháng rồi chúng tôi không gặp nhau. Sách vở, thi cử đã chiếm hết thì giờ của hai đứa. Miên thi chứng chỉ nên đã xong trước tôi lâu rồi. Những lần trước không cần thư gì cả, cứ giờ giảng nào chán, Miên rủ tôi đi lang thang, hay ngồi trong góc vắng của trường nói chuyện trời mưa trời nắng.

Tôi liếc ra phía cửa xem mẹ có vào không.

— Hồi đưa thư mẹ thấy không?

Quỳnh đặt phong thư xuống bàn khẽ ngúc ngoắc ngón tay :

— Thường gì đi. Mẹ không thấy, em kín lắm mà.

— Yên chí. Sẽ thưởng châu xi nè.

— Đừng quên nhé.

Tôi cầm phong thư màn mê rồi đưa lên miệng hôn gió. Tôi xé thư rồi chợt nhớ ra điều gì :

— Á hôm nay sao em nghĩ?

— Hôm nay ông thầy ám đầu.

Phong thư mở ra nghe xào xạt. Chỉ mới liếc qua tôi hơi thất vọng. Trời ơi, mấy tháng trời được trả lời có vài giòng chữ. Miên đáng đem câu sấu thật. Tôi phì cười, những khi giận tôi thường bảo đem Miên câu sấu. Miên bảo tôi hỗn như gấu, nhưng là một con gấu dễ thương.

Miên hẹn đi chơi sáng nay. Á ! hay quá, ngọn gió vô tình thổi đúng lúc. Phải tìm chút sinh khí cho tuổi trẻ từ hôm nay, cả những ngày kế tiếp. Tôi đã khô héo vì những tháng qua, sách vở thi cử hành hạ tôi. Tiếng hát của nó thoảng vào phòng tôi, len lén vào tim, vào óc. «Nhớ tới mùa thu năm nao gửi nhau phong thư ngào ngạt hương»...

Bỗng dừng tôi muốn khóc quá. Câu nói như đồng lõa những gì tôi đang nghĩ. Tôi mím môi khẽ lắc đầu. Thôi Miên à, những gì em đã nghĩ, nói ra cũng chẳng ích gì, không bao giờ tìm lại được một thời đã qua.

— Á! mà anh vào coi lại xem có sai không?

Miên cười nửa miệng, vẻ bất cần :

— Mắt anh còn tốt... Anh sẽ ra đi về miền cát trắng là cùng chứ gì.

Miên ngồi xuống nhìn tôi đăm đăm :

— Đùa cho vui chứ anh rớt thật rồi.

Giọng Miên xa xăm :

— Em hãy tin rằng chúng ta có mặt trên cõi đời này đều do sự an bài của Thượng Đế. Định mệnh đi theo mình như hình với bóng, nó chi phối chúng ta từng ngày, từng giờ. Làm gì cũng có bàn tay Thượng Đế. Phải tin như vậy mới sống được em à. Mắt tôi đã nhòe nhoẹt. Những cảnh vật lung tung mờ ảo. Nước mắt làm hồng má, mẩn môi. Từng giọt thấm vào lòng như uống luôn những gì cay đắng, xót xa phiền não. Miên nâng cằm tôi :

— Thôi nhé! chuyện có gì đâu, mình còn thời gian để gặp nhau mà.

— Hôm nay đi chơi đầu cho hết ngày vậy.

Hai đứa lang thang ra cổng trường, đi dọc theo Cường Để. Tôi bâng khuâng, xao xuyến lạ lùng. Từ đây con đường lại bắt đầu mới để tôi đi. Dưới khung trời hai đứa đã vui buồn sẽ không có anh. Có lẽ tôi sẽ lẻ loi lắm.

VU VƠ

rung êm

lời rất dịu trên môi hơi thở
ca lời chìm rớt thoảng qua hồn
trông như em loài hoa mới nở
ngủ trong lòng ta khóm lá non
như mây bay trên vòm nắng ấm
như sương mờ buổi sớm chưa tan
bông nghe lòng vu vơ rất dỗi
điệu ru còn âm hưởng vang vang

hình dung

ở đây trời đang mưa hay nắng
trời nhiều mây hay rất mù sương
em có chợt nghe lòng xa vắng
để thấy hồn anh sâu ly hương

VƯƠNG TRẦM NGÂN

đức tính

đi qua trường cũ một mình
thấy con chim đậu trên cành phượng
nhớ người như giọt mưa khuya
nửa rụng mắt biếc nửa chia môi sầu

tiểu thúy

từ lúc đưa người về cố xứ
một ngày xuân muộn nắng rung rung
là biết chút hương mùa sứ cũ
thành mưa nhỏ xuống trái tim buồn

PHAN NHÃ UYÊN UYÊN

em trên đường áo trắng

em áo trắng về trong chiều lá rớt
xinh như tình ta gói giữa hàng cây
là mẹ ơi phải trong chiều gió lớn
là thư tình ta gói đến cho em

em áo trắng học về khi nắng tắt
khi đường chiều nằm giữa màu trăng
em bé ạ, sao chẳng cười một tiếng
cho trăng về sáng thêm lối ta đi

hàng cây cao chãi trắng từng ngọn lá
nên lá me bay là đoạn tóc rời
lá bông tưởng tay em vừa wôm rộng
rủ ta về trên một lối trắng khuya

NGUYỄN THIÊN NGHI

nghe buồn, buồn xưa

viên sỏi nhỏ đủ khuấy hồ xao động
chút bụi đường cũng vừa đủ mắt cay
thì người ơi! hồn lơ rơi biển mộng
ta làm sao khi thương nhớ dáng đầy

trưa đứng tựa bên giảng đường cửa
ta lạc loài như sợi tóc vira rơi
dù kỷ niệm hao mòn theo năm tháng
áo trắng người ta nhớ mãi khôn người

trên lối gió cuốn theo nghìn cát bụi
ta vụng về giữ cánh áo mè bay
như cọng cỏ bên bờ hồ buồn tủi
ta lạc hoài trong vũng khói mù cay

chưa bao lâu mà ngỡ như xưa lắm
ngày ngập ngừng nhìn theo dáng
khói vừa phủ cho mắt mình lạ lắm

ta cũng vừa nghe nhạc khúc phản tỳ
MÂY NGUYỄN

tình yêu

ở đâu đó một mùa xanh mới dậy
từ nơi em hoa lựu đỏ môi cười
ở đâu đó một mùa xanh mới thấy
từ nơi em cất hát tiếng chim vui

từ nơi tôi một giọng sông cuốn chảy
về nơi em biển rộng hay non nguồn
từ nơi tôi một đời hoa kết trái
về nơi em búp nở đóa hoa ngoan

NGUYỄN TÂM THƯƠNG

tưởng như vừa quen nhau

tưởng như vừa quen nhau buổi sáng
tôi đến giảng đường có nụ cười đưa
tay đã sẵn một nắm đầy viên vọng
mà lòng không biết mấy cho vừa

huế điếng khóc

oan khiến chảy trên giòng sông
tuổi lên già theo cở thành
xưa qua mưa trên trời thấp
ngày xa nhớ Huế vô cùng

HÀ HUYỀN HOA

bài hát vu quy

em có vui không
đi dùng pháo nổ
càng giải bàng khuâng
càng nay trời trong mây tỏ

lời lướt gần xa
xiêm xít qua nhà
những người bạn nhỏ
nhiều bao giấy đỏ làm quà

để lại vườn cà
vời cha mẹ già
hờ run mắt lạnh
tháng năm hiu quạnh canh tàn

để lại người em
mắt xanh tóc huyền
khôn cạn hàn huyền
gian hơn từng đêm thừ trắng

để lại hoa vàng
ép trong giấy vở
để lại thời gian
học trò tung tăng mấy thuở

em cùng với chàng
cồng ngọc lọng vàng
áo nhung gấm đỏ
bước ra chào cả họ hàng

dáng dáng tràn mi
bài hát vu quy
hai hàng lụy nhỏ
Mẹ ơi lạ mẹ con đi

NGUYỄN MÂY THU

còn em và đêm

nghe như chiều hết trên cây
cây khô lá rũ chia đầy nhớ nhung
tình yêu tưởng đã vô cùng
còn đêm ở lại bóng trùng trùng đen
còn em với một tuổi thêm
nến soi trong mắt lênh đênh ngọn vàng
tóc thom sâu củi hai hàng
hôn lên bỗng nhớ mang mang tên người
đêm sâu có một nụ cười
gửi về em những chia phôi thắm thì
chợt buồn như lúc bỏ đi
lẽ loi nhìn biển vô về chân đau
bằng an nào ở mai sau

bây giờ trôi nổi lao đao ngậm ngùi
tình yêu như thẻ trò chơi
khi sản khẩu khép là phai tên người
còn đêm với một nụ cười
còn em cùng những rong chơi buồn rầu

PHẠM MẮT NẬU

đâu tiếng oanh xưa

về đâu tiếng hát oanh xưa
chiều nay sương rụng cuối mùa đông

sao như những giọt nắng tàn
em đi xa khuất dặm ngàn liểu kia
hồn anh sương khói tìm về
mà em như bóng trăng thể bãi xa
thôi rồi oanh hát phôi pha
chiều nay xuân một mình ta củi đầu

NGUYỄN TÂM THƯƠNG

đầu đời

em đầu trong hơi thở
tiếng yêu thắm run run
em đầu trong nỗi nhớ
bóng hình anh vô cùng

xa gửi

lòng em như biển vắng
chờ anh, cơn sóng qua
lòng em không chút nắng
đón anh, từ phương xa

NGUYỄN HỒNG GIANG

TRÊN TRIỀN NẮNG VÕ

Con bé Katie chỉ cho tôi thấy những cành hoa tulipe màu nâu, nở rộ rành ở ngoài sân, ven con đường sỏi nhỏ. Những cành uất kim hương này. Tôi nhớ rõ, hôm nọ tôi đến chỉ là những búp hoa màu xanh ngọc bích. Mới hôm thứ tư chứ đâu mà xa lắc. Vậy mà cũng nhanh ghê. Chẳng ổng công lao của con bé Katie tí nào cả. Con bé thì chịu khó săn sóc và vun bón hoa là cành một cây. Tàn mản từng chiếc lá thon dài xanh thẫm. Vuốt ve từng chiếc búp non xanh. Còn tôi ầy à. Trời ơi, Katie và tôi là hai thái cực. Mặc dù tôi thích chơi hoa hơn Katie, hơn cả một nhóm bạn tôi — chực đùa — Nhưng tí như cả tuần trời mưa hay chỉ là nắng gắt, thì tôi nản liền. Ngày hôm sau ra vườn, chỉ thấy những cành hoa nõn nà của tôi úa xác. Trông thật thảm thương. Lúc đó, thật là tôi chán chường hết sức. Và tôi lại leo lên phòng của tôi, nằm dài đọc sách, không thôi cũng viết thư cho anh chàng Hyacinth hay thay vội cái robe rồi lang thang tới nhà Katie. Có thể tôi cũng bỏ rơi tất cả những thói quen của tôi để đi lại con đường Elizabeth vắng vẻ có hai hàng cây bonne blue dọc bên lề. Rồi lầm nhảm đếm từng cành hoa mà tìm rặng xác xơ trên cỏ. Rồi hát một mình tình khúc Sérénade. Có nhiều hôm, tôi quên hết cả thời gian và sự vật bên ngoài, tôi ngồi lẫn giữa đám cỏ xanh non, mọc lưa thưa vài cành myosotis. Rồi nhìn gió nhìn mây. Và tôi đùa với cả những con chim sẻ nhỏ đậu ở trên tàn cây bonne bleue xanh mát. Tôi ngắt từng cọng cỏ nhỏ bé, se se trong đôi ngón tay nhỏ. Những ý tưởng gì đâu, lúc bấy giờ chen chúc và xô đẩy nhau để chạm vào trí óc tôi. Thật là hỗn độn. Thật là lạ lùng. Tôi nghĩ, và tưởng ra rằng, chắc lúc đó mặt tôi cứ ngây ra như con nai trong khu rừng Beskao ở vào mùa thu mà thôi. Cho đến khi chán chê hay chính là lúc đôi mắt tôi gặp được những tia nắng úa vàng dần nhạt, và mặt trời chỉ còn là cái đĩa trắng hồng ở phương xa, thì tôi quay về. Nắng úa màu sắp chết.

- Nghĩ gì thế, Daffodie ?
- À không. Có nghĩ gì đâu.
- Xạo rồi đó nha bồ !

—.....

- Thiệt không ?
- Xạo hở ?

Và tôi im lặng. Con bé Katie có vẻ tin tôi và cũng muốn phá tôi như mọi bữa nên con bé im lặng. Katie ngồi dựa vào lưng tôi, thật là âu yếm. Và con mèo Timothy thì nằm gọn trong vòng chân với đôi bàn tay vuốt nhẹ thân mình nó. Tôi cũng chẳng biết con bé Katie đang nghĩ gì. Nhưng tôi biết có lẽ mặt tôi cũng nghệt ra như mặt Katie mà thôi. Chỉ có khác một điều là khuôn mặt bầu bĩnh của con bé thì nằm gọn trông xinh tề, giữa những lọn tóc dài màu vàng óng như nắng. Còn tôi, trông mặt ngơ ngác ghê, và hai má phúng phính pha một chút nắng hồng trên gò má rám tàn nhang, giữa những sợi tóc lòa xòa trên trán cùng với hai cái pate bện mang tai. Mái tóc con trai chắc làm tôi buồn cười dữ. Cả con bé Katie kia nữa cơ. Hẳn ta hay nghịch tôi ghê lắm.

Những cành tulipe noir của con bé Katie trông đẹp tề. Lát nữa tôi về, thế nào cũng bắt nó phải cho tôi một bông đem chưng bàn học. Bạn bè tôi tại nó ồn ào lắm. Đứa nào cũng nghịch như ranh. Hẳn nhiên tôi cũng một cây xanh rờn. Có khi còn quý quái hơn tụi nó. Nhưng nhiều lúc cuộc vui chưa tàn tôi lại bỏ dở. Lúc đó, tôi hay tách ra một mình, đi dọc theo hành lang lớp học. Không thôi thì tôi đến bồn hoa, xăm xoi từng cánh nhỏ. Con bé Katie biết tính tôi hay buồn bất chợt, nên con bé bỏ cả bạn bè, lẻo đẻo theo tôi, cho đến khi nó đứng kế bên tôi. Hai bàn tay của Katie đặt lên vai tôi. Và Katie ghé sát tai tôi nói nhỏ «Daffodie, lại dở chứng nữa rồi. Chơi trò gì kỳ vậy». Tôi mỉm cười băng quơ, rồi bỏ bồn hoa ra thư viện. Tụi bạn vẫn ồn ào và cười đùa ở bên kia dãy hành lang. Tôi ngồi xuống bực gạch ở trên thềm tam cấp của thư viện. Katie ngồi kế bên tôi. Móng tay của Katie rạch theo những đường chỉ nhỏ trong lòng bàn tay tôi một cách cẩn thận. Cái jupe màu tím của nó còn lẫn sang chiếc jupe màu bleue-marine của tôi. Tôi vẫn đề yên bàn tay tôi bằng trò đùa khác. Bây giờ thì Katie bẻ bảo móng tay cho tôi. Tôi cũng chẳng biết Katie còn làm trò gì nữa không, nhưng đến lúc tôi quay lại, nhìn Katie thì thấy ngón tay út của tôi nằm giữa hàm răng và môi của nó. Con bé nhìn tôi cười tinh quái. Tôi bình thần nhìn Katie một lúc rồi khẽ hỏi :

- Mi còn màn nào nữa không, hở Katie ?
- .....
- Hành hạ ngón tay của ta, mi có sướng không ?
- .....

Con bé nhìn tôi cười mãi. Và tôi biết Katie đang áp dụng chiến lược «im lặng là vàng» mà cả bọn đã công nhận là một trong những điều tâm niệm diệu kỳ, chúng tôi cần tôn trọng. Lúc bấy giờ thì tôi thấy tôi buồn thật sự. Cái buồn mơ hồ như cái bóng. Ẩn hiện bất chợt. Mắt tôi nhìn ra nắng. Rõ ràng tôi nhìn thấy nắng, mà kỷ ức tôi, không chụp được hình ảnh của buổi chiều, bây giờ rỗng tuếch và xa xăm trong trí óc tôi, trong linh hồn tôi, còn nghe được những âm vang tưởng chừng với vợ và dị kỷ. « Con bé Daffodie bây giờ đòi xác ! ». Có thể lắm chứ vì ngày xưa, tôi đâu có

buồn và ngồi thừ người ra như thế này. Năm học đệ tam, tôi vẫn còn đủ can đảm để dự vào những trò đùa tình nghịch của lớp. Có khi tôi còn là kẻ chỉ huy nữa cơ mà. Thế sao bây giờ tôi lại yếu đuối thế nhỉ? Đôi bạn tôi còn khám phá ra, có những hạt nước mắt rơi thản nhiên trên tay tôi, trên chiếc jupe màu bleue-marine hay màu bordeaux của tôi khi tôi nghe tiếng Katie kêu gọi thẳng thốt.

— Daffodie! Mi làm chi lạ vậy?

— ....

Tôi vẫn im lặng. Và trong óc tôi, vang âm từng thanh la rõ rệt « Daffodie bây giờ đổi xác ». Ủ, dám lắm. Dám là tôi bây giờ đổi xác của trẻ thơ của hồn nhiên lắm Ạ. Tôi cũng chẳng biết con bé Katie đã đổi xác như tôi chưa nữa. Nhưng nếu Katie như tôi, tôi tin chắc con bé sẽ nhẹ và sẽ tha thẩn như tôi cho xem. Cả bọn tôi, tụi nó thích hoa uất kim hương lắm. Cái loại hoa tulipe noir đỏ mà. Mỗi chủ nhật ra phố. Cái màn đi picnic, ăn kem, ciné, bát phở xong xuôi là thế nào tụi tôi cũng ghé qua tiệm bán hoa giống; mua một ít hạt giống của tulipe noir rồi chia cho nhau, mỗi đứa chừng mười hạt. Và đứa nào đạp xe về nhà đứa ấy sau khi hẹn, sẽ cho xem cảnh hoa tươi màu của chúng. Tôi cũng được hạt giống tulipe. Lúc trở về, tôi với Katie đi chung đường. Chúng tôi đạp xe song song nhau. Con bé Katie biết tính tôi, làm việc gì cũng hay nản chí và bỏ xó ngang xương nên Katie nhắc khéo tôi khi con bé về gần đến nhà.

— Nè, nhớ gieo hạt và chăm sóc cẩn thận nghe, bà hay nản chí mò đi. Daffodie Ạ!

Tôi cười và tin tưởng vào ý chí của tôi lắm.

— Nhớ mà. Thế nào cũng cho Katie một đoá.

— Về nghe.

— Ủ. Về.

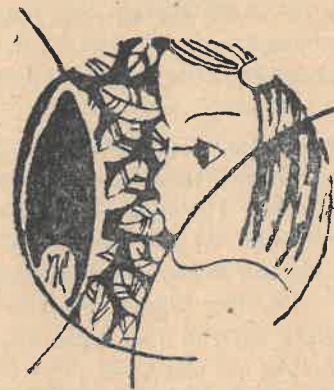
Trời Ạ, con bé còn mi cadeau tôi nữa cơ chứ. Và tôi cũng chẳng kém gì Katie, cũng cadeau lại nó một cái cho vui về cả làng. Khi đi xa, tôi còn nghe tiếng chuông xe của nó nghe ròn tai trước cổng. Bây giờ thì hạt giống của Katie là những cành hoa nở bung từng cánh mỏng, đang rung rinh trong gió. Nghĩ đến những cành tulipe của tôi ngày hôm trời nắng gắt, tôi lại quên đến độ lười lỉnh chẳng tưới gốc cho tươi. Bây giờ nghĩ lại, tôi thấy buồn quá trời đi thôi. Ôi tôi ác độc vô cùng, tôi ăn năn vô cùng. Những cành tulipe của Katie xinh đẹp thế kia, giá như tôi chẳng nản chí thì có thể hoa của tôi đẹp gấp mấy lần hoa của con bé Katie kia nữa chứ.

Buổi chiều, nắng ngả vàng nhuộm mờ từng cọng cỏ. Có lẽ những cành tulipe đang nhả hương trong nắng cùng với chút ẩm say. Con bé vẫn mơ màng ở tận đầu đầu chắc con bé đang nghĩ đến những cành tulipe một cách hạnh phúc, cũng như tôi đang nghĩ đến những cành tulipe một cách buồn bã. Tôi nhắm nát cả cọng cỏ mà từ lúc nãy, tôi bước ra, để giữ hàm răng. Cổ hơi ngọt và có mùi hăng. Tôi ngồi dựa vào cây cột ở hàng hiên nhà Katie, trên những bậc tam cấp đá hoa mài bóng láng. Con mèo Timothy vẫn nằm ngoan trong lòng Katie. Nắng chiều vẫn đỏ vàng trên cỏ. Những cành tulipe

(xem tiếp trang 61)

lê lạc giao

TÀM TAY KHÔNG VỚI TÔI

Tôi nhớ rõ những ngày thơ ấu, tôi nhìn thấy quãng đường tôi đã đi qua cũng như những lần một mình ngồi mơ mộng, kỷ niệm thời hoa niên như thứ hoa muông vàng được kết thành chuỗi giăng mắc tứ tung chập chờn mờ hồ khắp cả không gian. Tiếng nhạc bập bênh trên mái tôn cũng như ánh nắng vàng buổi chiều làm tôi rùng mình buồn bã. Ngày tháng trôi đi nhanh ghê gớm, tôi sợ hãi thời gian cũng như không dám một lần nhìn về tương lai. Đoạn đường tôi đã đi qua không mấy gì khó khăn hiểm trở bởi tôi được may mắn sống trong một gia đình khá giàu có, đồng tiền nuôi sống dung dưỡng tôi trong những xa hoa nhưng hình như tình yêu làm tôi bận khoản buồn bực, chiếm nhiều thì giờ nhất những lần suy nghĩ. Tôi nhớ rõ ngày xưa cùng những mối tình lần lượt đi qua đời mình để rồi tự bảo rằng mình xấu số, hạnh phúc tôi gặp được chỉ là thứ hạnh phúc nhất thời, chín ứa nửa mùa hoặc thứ hạnh phúc giả tạo của những lần không tìm được thoải mái. Thiên đường có thật nhưng tầm tay tôi không với tới. Tôi đã tưởng tượng rất nhiều những ngày mới lớn rồi ngẩng đầu nhìn mây trắng bay mà mơ ước. Hạnh phúc ấy bồng bềnh trên cao, gió mùa đông làm buốt lạnh tâm hồn, gọi nhớ ngày xưa còn bé nhỏ. Và nhớ lại lời Ba tôi thường bảo, mây ngày sau sẽ khổ, nếu chỉ biết suốt ngày ngồi nhìn mây bay mơ mộng, tối đêm sao trời hay chỉ thích nghe kể mối tình vô vọng của hai vì sao sang tối.

Tôi nhận rõ tuổi trẻ đẹp lắm nhưng chỉ đẹp trong hoài niệm mà thôi. Cái đẹp đủ cả, có đờn đau cùng sung sướng. Nhớ lại tuổi trẻ như nhớ lại một nốt nhạc tuyệt diệu nhất của một bản nhạc cổ điển hôm nào trong quán nước giữa thành phố. Hình như nốt nhạc ấy của cây đại hồ cầm, tôi đã im lặng chờ đợi nốt nhạc ấy rơi xuống hồn mình, xoi buốt tận tâm can và hình ảnh tuổi trẻ lần lượt níu kéo ngược trở lại. Ở đó có có đủ cả: những lần hò hẹn, đuổi bắt nhau ngoài đồng cỏ, có con chim đôi cánh màu xanh biếc hót quen thuộc đầu mái ngói và có cả tình yêu đầu đời vội vã ở đầu con dốc

đất đỏ thị trấn miền cao nguyên, điệu nhạc luân vũ êm ả như dòng sông buổi chiều và người con gái tôi yêu đầu tiên có má hồng với áo dài lụa trắng. Tôi biết đó là hạnh phúc, phải gọi là hạnh phúc mới đúng nghĩa nhất, tuổi trẻ có được nhìn lại mới có thấy hạnh phúc rực rỡ, nhưng với tôi thứ hạnh phúc đau thương, tôi có nhiều hơn mọi người. Trong khi ấy thời gian ngày xưa tôi sống, tôi chẳng có gì vừa ý cả, có lẽ mài lao đầu vào những ham muốn, những tìm kiếm, những thỏa mãn nhất thời mà tôi không có dịp chiêm ngưỡng tuổi trẻ đang xảy ra.

Loan mẫn, cách đây mấy hôm, được phép vừa về đến nhà, sau khi thay bộ đồ trần bụi bặm nặng nề, tôi ngồi trước nhà hy vọng bạn bè có đưa đi ngang qua hay ghé thăm bất ngờ. Tôi ngồi đó lơ đãng nhìn cái sinh hoạt buổi chiều đang xảy ra trước mắt và chờ đợi. Tinh tôi vốn vẫn thế, như ngày còn bé lười biếng và lăm mơ mộng. Tôi chỉ thích người khác đến tìm mình hơn là mình tìm người ta, như thằng lười nằm ngửa chờ sung rụng, bởi thế trong tình yêu, tôi cũng với thế nằm ngửa chờ hạnh phúc đến. Có lẽ tôi sẽ dài ngoằng chờ cho đến già mà chờ hạnh phúc chứ làm gì có thứ hạnh phúc nào lù lù vac thân đến với tôi phải không Loan!... Buổi chiều hôm ấy buồn lắm, nhất là khi nhớ lại buổi sáng từ miền nào đó xa xăm đầu ngọn U Minh, buổi chiều lại ngồi ở Saigon. Tôi tưởng như mình là một quả banh đá từ miền Hậu Giang về đến Saigon, hoang mang có cả sợ sệt lẫn chán nản. Không một nỗi vui mừng nào cả khi nhận được tờ giấy phép của đơn vị trưởng. Về Sài Gòn ngoài thăm nhà không còn một ai nữa để thăm. Mớ bạn bè xuôi ngược không chỗ nào rõ rệt. Còn cầu cho có người con gái để thăm, tôi lại nhớ đến Loan. Điều ấy vẫn như ngày xưa, mở đầu một câu chuyện tôi vẫn thường mơ ước mãi tận đầu đầu. Quả như tôi dự đoán, khoảng gần một giờ sau, D. đi ngang qua nhà. Nó thấy tôi mừng rỡ tíu tít vì khá lâu tôi không về Saigon. Câu chuyện tiếp tục ở quán nước cạnh nhà nhưng điều đáng nói là nó lại mang cho tôi một số tin tức của một người con gái mà đáng lẽ tôi tưởng chừng người con gái ấy chỉ còn là một chiếc bóng mờ nhạt xa xôi. Hôm ấy chiếc bóng lại trở về. Và Loan cũng hiểu chiếc bóng ấy là ai chứ gì. Tôi không còn tham vọng mà chỉ còn mơ ước thôi Loan ạ, điều mà D. hôm ấy nói cho tôi về Loan cũng chỉ để làm tôi buồn hơn ngày hôm trước, để tôi tưởng thêm rằng một vài ba tuần nữa, hết phép ở nơi Hậu Giang xa xôi nằm trên chiếc võng căng giữa hai thân cây tràm tôi nhìn mây trắng mà hưởng thêm *thứ đau thương*. Tôi nhớ lại ngày còn ở Trung học cho đến bây giờ cũng đã khá lâu. Mỗi tinh đầu đời của tôi bây giờ nhớ lại đời lúc không còn rõ rệt nhưng thỉnh thoảng cũng làm tôi tủm tỉm cười một mình, thì mỗi tinh này đã nảy nở giữa tôi và người con gái có mái tóc cắt ngắn tận ót, mỗi sáng đến trường trên chiếc cyclo đạp cũng làm cho tôi rùng mình buồn bã. Tôi còn nhớ rõ lắm, hình dáng Loan mảnh khảnh ốm yếu trong chiếc robe trắng đứng đợi xe dưới ánh nắng gay gắt buổi trưa làm tôi xót xa rất nhiều, ngày đó Loan nhút nhát làm tôi sợ hãi, đứng bên này đường tôi chỉ biết im lặng với thân xác thừa thãi vô ích. Ngày tháng qua nhanh, hình ảnh ấy vẫn còn ghi đậm trong trí nhớ. Tôi tiếp tục lên Đại học để rồi cuối cùng vào lính.

Loan nhọc mệt với ba lần thi tú tài không kết quả. Trong ba lần ấy, một khóa Loan bỏ thi bởi bị ốm, D. không kể lại cho tôi, tôi cũng thừa hiểu điều ấy bởi ngày còn đi học Loan vẫn thường đau ốm luôn. Câu chuyện được D. kể lại rành mạch từng chi tiết, từng vấn đề nhỏ nhặt ngay cả chuyện Loan đã khóc trong lớp học vì hôm ấy lớp chỉ có Loan là nữ sinh duy nhất đi học. Có cả chuyện người con trai vẫn thường đón Loan ở T.S. và bây giờ đang du học ở Nhật. Điều làm tôi cho là kỳ lạ là thời gian làm cho người ta mau quên lãng nhưng đối với tôi vô ích. Càng ngày tình yêu càng thành hình rõ rệt. Năm năm trôi qua nhanh chóng tôi vẫn còn thấy mái tóc cắt ngắn (mặc dầu bây giờ đã dài) và bóng dáng loài thỏ trắng ngày xưa tôi vẫn thường ví von với bạn bè. Loài thỏ ấy đã để lại dấu chân trong tim tôi đã mấy năm rồi, và thời gian không làm tôi quên nhưng giết dần mòn tuổi trẻ, tôi đã không dám nhìn về phía trước mà chỉ muốn cúi xuống nhìn lại mơ ước những lần nhìn nhả hay tuyệt vọng. Tôi nhớ một lần cách đây không lâu, có gửi cho Loan một lá thư trong giờ phút chán nản nhất trên giường bệnh. Khi lá thư đã đi rồi, tôi hối hận vô cùng bởi tôi có nhiều tự ái cũng như sự biếng nhác cần thiết ở mọi công việc, tôi chỉ muốn mình mơ ước đúng nghĩa. Hành động tôi làm trong lúc tinh thần mình xuống dốc quá mức nhưng rồi tôi nghĩ sau khi nhận được có lẽ Loan sẽ hiểu và sẽ im lặng. Với sự im lặng ấy tôi biết đứng im nhìn về phía thiên đường có thật bên kia vực thẳm.

Loan mẫn, mùa xuân nhờ hoa đại vàng nở khắp lối đi gọi nhớ thì mùa hạ ánh nắng dù gay gắt cũng làm mình hàn hoan khi biết mình sắp sửa có dịp trở về quê mẹ ba tháng hè. Ngày còn bé ước mơ tôi có thể, nhưng tôi cũng đã biết đón đau vì mất mẹ quá sớm. Tôi đã biết tại sao mình lăm ước mơ, cũng bởi tôi thiếu tình thương người mẹ từ thuở bé. Vật chất xa hoa tôi đầy đủ nhưng tinh thần tôi thiếu thốn quá nhiều. Như gã bộ hành bôn ba trên đường thiên lý, đi mỗi cả chân nhưng không một bóng mát, một giọt nước làm bớt cái khát cháy cổ họng. Định mệnh đã gắn chặt tôi với sự cô đơn lẻ loi nhàm chán. Nhiều lúc tự nghĩ, tôi là người có bôn phận đi chúc phúc cho kẻ khác nhiều hơn là chúc cho chính mình. Mùa xuân đã qua rồi, mùa hạ đến, tôi càng ngày càng chờ đợi mong ngóng tin vui về tinh trên báo, lúc đó tôi mãn nguyện hay thực tế tôi không hề nghĩ đến nếu chuyện ấy xảy ra. Tôi đã buồn phiền nhiều hơn khi biết con đường Loan đang đi quá nhiều bóng tối đe dọa, liệu sức người con gái có chịu mang nổi hay không. Tôi lo sợ, bởi rồi khi D. hỏi tôi về một thái độ nếu có. Loan mẫn, tôi ngày xưa và bây giờ cũng thế, cũng là cây cỏ nhỏ nhoi vụng về đứng yên tại chỗ. Con giống bão làm tôi sợ hãi, lo lắng, rồi cái vô nghĩa nào đó hiển hiện trong trí nhớ và bôn phận, trách nhiệm nào tôi có chịu mang trên vai. Tất cả những điều tôi nghĩ Loan cũng đã hiểu. Con đường đất trước mặt tôi có con én liệng dài theo hàng khuynh diệp. Gió rất nhiều những ngày đầu mùa mưa, tôi chiêm ngưỡng hạnh phúc đang lớn dần mặc dù hạnh phúc là thứ bọt xà phòng dễ vỡ, tôi lại không biết nâng niu, chiều chuộng: Một khi hạnh phúc bay đi, tôi ngồi lại chờ đón bất hạnh khốn cùng với vẻ thân nhiên vô tư của một kẻ an tâm trên đường đời. Thật sự có như thế hay

(xem tiếp trang 61)

CHỦ TIỆM : KIẾN VÀNG ● QUẢN LÝ : KIẾN CAO CĂNG

CỬA TIỆM VĨ ĐẠI VÀO BẠC NHẤT HOÀN CẦU, LA LÙNG NHẤT THẾ KỶ. NƠI BUỒN BÁN TỪ CÂY ROI MÁY CHO HỌC TRÒ BIẾNG HỌC ĐẾN TRÁI TIM HỒNG CHO CÔ CẬU CHỚM BIẾT YÊU ĐƯƠNG. BẢO ĐẢM TOÀN HÀNG THỦ TỐT. KHÔNG NÓI THÁCH MIỄN TRẢ GIÁ.

đường thẳng song song

Giáo sư : A ! đường thẳng như thế nào gọi là hai đường thẳng song song ?

A : Thưa thầy hai đường thẳng song song là hai đường không bao giờ biết mặt mũi nhau !

Giáo sư : Trời ?!!

bản án tù dài nhất

Bản án tù dài nhất là 6.616 năm, 6 tháng và 1 ngày, tuyên phạt José Crespo Ruiz tại một tòa án ở Tây Ban Nha ; xử ngày 19-4-1967, José Crespo Ruiz đã bị phạt được một số tiền không lồ là 9.800.000 đô la.

ngồi tù ly kỳ

Richard Honeck bị một tòa án Mỹ kêu án tù chung thân năm 1889 sau khi đã giết chết ông thầy học cũ của

y. Tháng 11 năm 1963 có tin Honeck, (84 tuổi) đang bị giam ở khám đường Menard Chester Illinois được thả về. Ông đã ngồi tù cả thảy 64 năm. Trong suốt 64 năm trời dài đằng đẵng, ông chỉ nhận có một lá thư bốn giòng của người anh em họ của ông vào năm 1904 và hai người vào tham : một người bạn tham năm 1904, một phòng viên thăm năm 1963.

thực tế

Cô giáo : Dừng có 20 đồng, Dừng mua hết 5 đồng kẹo. Vậy Dừng còn mấy đồng ?

Học sinh : Còn 15 đồng ạ.

Cô giáo : Vậy 15 đồng ấy ở đâu mà có ?

Học sinh : Thưa cô, 15 đồng ấy ở trong túi Dừng ạ !

NHỊ LANG (Tam Kỳ)

bản đồ cũ nhất thế giới

Chiếc bản đồ cũ nhất thế giới là bản đồ Turin Paperus vẽ hình dạng mỏ vàng ở Ai Cập vào năm 1320 trước Tây Lịch.

cuộc nhảy dù lớn nhất lịch sử

Đó là cuộc đại nhảy dù của liên quân Anh Mỹ gồm 3 sư đoàn lính nhảy dù (134.000 người) với 2800 máy bay lớn, 1.600 máy bay nhỏ. Cuộc nhảy dù này xảy ra ở vùng Arnhem, Hà Lan ngày 17-9-1944.

đăng nào cũng vậy

Một tạp chí vui cười tại Anh quốc trong lần ra mắt đầu tiên với trang đầu của tờ báo được làm bằng một thứ bột giấy có trộn lẫn với hạt giống cải salade. Và trong tạp chí này có lời rao :

«Nếu tờ báo của chúng tôi không giúp ích chút nào cho quý ngài, thì xé tờ đầu và ngâm vào nước, hạt salade sẽ nảy mầm và rồi quý ngài có thể thưởng thức món salade của chúng tôi.»

UYÊN ƯƠNG (ghi)

nguyên tử lực

Trong tương lai rất gần, những nguồn năng lượng chính như than đá và dầu hỏa sẽ bị cạn. Nhưng loài người đã tìm ra thứ khác : một nguồn năng lượng gây ra bởi những phản ứng hạch tâm hay còn gọi là nguyên tử lực. Các nguyên tử Uranium, mỗi khi bị tách rời, sẽ ra gây một năng lượng rất lớn.

Vào năm 1942, nhà bác học người Ý : Enrico Fermi đã chế tạo tại Chicago chiếc pin nguyên tử đầu tiên. Đây là lần đầu tiên con người con người có thể kiểm soát được các phản ứng

tin con gái

Nơi trang 32 số báo này người trẻ tuổi MUỜNG MÁN sẽ tặng quý vị kẹp tóc một gói ô mai. Nhớ tới mau để được chia MỘT CHÚT MƯA THƠM.

dây chuyền và dùng nó vào việc hữu ích.

Những chiếc pin này là những bình chứa năng lượng gần như không bao giờ cạn. Hiện nay có nhiều trung tâm điện lực hoạt động nhờ nguyên tử và một số tàu bè chạy bằng nguyên tử. Và người ta đang chế tạo những chiếc phi cơ nguyên tử với tầm hoạt động gần như vô hạn.

thác niagara

Thác Niagara là thác nổi tiếng nhất thế giới. Mỗi giây, nó đổ xuống 11.000 m³ nước (nhưng nó không phải là vô địch trên thế giới, vì ở trên sông Parana giữa Ba Tây và Paraguay có một thác nước có thể đổ tới 46.5000m³ nước mỗi giây).

Tiếng động của thác có thể nghe được trong vòng đường kính nhiều cây số. Dân cư hai bên bờ sông đã quá quen thuộc với tiếng động âm ỉ của thác đến nỗi nếu nó ngừng lại, họ sẽ hoảng sợ. Việc đó đã xảy ra vào tháng 3 năm 1848, vì trời quá lạnh khiến sông nổi hai hồ Erie và Ontario bị đóng băng nhiều cây số và nước không chảy tới thác được. Sự yên lặng bất thường này đã đánh thức

Lâu lâu lại giả vờ xạo chơi cho vui.
 Nhưng số 99 thì thật là vĩ đại bởi
 sẽ là số Đặc Biệt Trường Tiểu
 Hà Nội.

mọi người quanh vùng dậy — vì lúc
 đó là ban đêm — và họ tự hỏi không
 biết tại sao ?

Đi thăm thác là tục lệ cổ truyền
 đối với du khách tới Mỹ Quốc. Người
 ta còn làm một đờng hầm bằng đá
 để du khách có thể đi ngang thác,
 nhưng đẹp nhất là mùa đông, những
 khối băng trôi trên mặt nước tạo cho
 thác một vẻ đẹp vô cùng hùng vĩ.

PIANO (dịch từ Spirou)

khoe tài

Một bà khoe tài của cậu con :

— Tất cả những gì con tôi viết
 đều được cả nghìn người đọc.

— Con bà viết tiêu thuyết ?

— Không, viết thực đơn món ăn !

cao tay ấn

Hai đứa trẻ đánh nhau toi bời.
 Một bà có vẻ phúc hậu can ra và
 giảng luân lý :

— Cháu lớn hơn không xấu hổ
 khi đánh người yếu hơn mình à ?

— Nó lấy kẹo của tôi !

— Phải biết tha thứ cho kẻ thù
 chứ !

— Nó em tôi. Nó không phải là
 kẻ thù !

thụy điển

— Gái Thụy Điển có đôi vai đẹp
 nhất Âu Châu, không bao giờ dùng
 nhiều đồ trang sức. Đẹp lối «thề
 thao» họ không chú trọng đến «mốt».

— Dân Thụy Điển lười viết thư
 nhất thế giới. Tại sao phải mất thì
 giờ để nặn óc tìm những lời văn
 hoa, rồi bỏ vào phong thư, rồi đến
 nhà bưu điện... Do đó ở Thụy Điển đa
 số đều có điện thoại.

NHỊ LANG

giá trị người đời

Các bạn, chúng ta có khi nào để
 ý suy nghĩ về giá trị của con người
 không nhỉ ?

Theo Bác Sĩ F.E. LAWSON khi
 phân tích người lớn chừng 70 kí lô thì
 ta sẽ thấy có chừng : 45 lít nước,
 chất béo đủ làm 7 cục xà bông, than
 (carbon) đủ làm ruột 900 cây bút chì,
 chất lân (phospho) đủ làm 2000 cây
 quẹt, vôi vừa đủ quét một bức tường
 vuông 4m, một ít diêm sinh, muối v.v

Như vậy, về phương diện hóa chất
 một người lớn 20, 30 tuổi chỉ đáng
 giá lối 170đ đủ cho bạn sắm một cây
 viết máy Pilot (giá tiền theo năm
 1964) và cả thịt lẫn xương da 70 kí lô
 giá lối 2.300đ nếu bán cho lò heo
 Chánh Hưng và đủ cho bạn sắm một
 Paker thứ tốt đấy nhé.

Giá trị vật chất của con người quả
 thật ít ỏi, đáng phàn nàn thay phải
 không các bạn ?

T. LIÊM (Cóp)

khó tìm

Ông khách đến nhờ một người
 mượn nhà :

— Tôi muốn tìm một căn nhà vừa
 lớn để vợ tôi bận dọn quét nhà cả

vàgn mà không có thì giờ sang thăm
 mẹ vợ tôi. Nhưng vừa đủ nhỏ để
 mẹ vợ tôi không thể dọn đến ở
 chung được.

thành công là gì

Người đàn ông thành công là kiếm
 được nhiều tiền hơn số tiền bà vợ
 ông ta xài và người đàn bà thành
 công là người tìm được một ông chồng
 như thế.

HƯƠNG NGUYỄN (Vĩnh Điện)

viên đạn nào

Viên đạn đầu tiên vào cổ Tổng
 Thống Kennedy từ phía trước không
 nguy hại đến tính mạng. Nó nằm vào
 phía dưới cổ áo sơ mi chừng 12 phân
 và đâm vào bắp thịt vai chỉ gây thương
 tích nơi bắp thịt nổi vai với cổ. Theo
 các bác sĩ Hải Quân thì viên đạn này
 trở ra ngoài và một người đã tìm thấy
 trên bàn ca đưa Tổng Thống vào
 bệnh viện Parkland. Viên đạn thứ
 hai trúng Thống Đốc Connally. Viên
 đạn thứ ba vào ngay sọ giữa «biên
 giới» xương thái dương bên phải và
 xương ót, xê qua và đi thẳng vào
 phần óc điều khiển việc hô hấp và
 tuần hoàn. Chính vết thương này làm
 cho các bác sĩ bó tay không thể cứu
 được.

tiết kiệm

Dù được tiếng là là tiết kiệm,
 nhưng để ký ba đạo luật về trợ giúp
 học đường, giáo dục và nhân lực,
 Tổng thống Lyndon Johnson đã dùng
 tất cả một trăm sáu mươi chín cái
 bút. Trung bình mỗi đạo luật ông
 dùng 56,3 bút. Và để ký mười bốn
 bức thư, ông đã dùng 4 bút cho mỗi
 bức. Những «bút lịch sử» này đã
 được tặng cho một số nhân vật để
 làm kỷ niệm.

CHẠP PHÔ TIỂU TỰ ĐIỂN

KIẾN VÀNG chủ biên
 với sự đóng góp của các Bạn Vàng
 THIỀU THIỀU

tiết mục

CHỦ NHẬT : Ngày hòa bình, giáo
 sư và học sinh « ngưng chiến ».
 Thành phố được trang điểm rực
 rỡ với những bộ y phục đủ sắc
 đủ kiểu.

MỤC : Gồm các buổi xi nê, nhậ
 nhệ, do đó hẳn là thủ phạm chính
 trong điệp vụ làm cạn nguồn tài
 nguyên tiền của húi cua cũng như
 kịp tóc. Hẳn còn là tiêu diêm để
 các phụ huynh phi pháo, tác xạ
 khi xem hóa đơn thành tích biểu
 con em mình.

TIỀN : Còn gọi là ti, tại. Thứ mà đa
 số (nhớ là đa số chớ không phải
 tất cả đâu nha) dân học trò ít khi
 «cỏ», thế nhưng khi có lại « hồng
 thềm» để nó dính túi sợ nặng rách
 quần. Thứ này là nhiên liệu tối cần
 của bất cứ mục nào.

XI NÊ : Cái vịnh tốt để cho các
 con tàu học sinh chứa vi trùng
 lười đổ bến. Vì vậy nó là một trong
 những nguyên nhân đã làm nhiều
 sĩ tử đậu phải cảnh mềm sau mỗi
 kỳ thi.

BÁT PHỐ : Sự kiện đã phát sinh
 cho dân húi cua «bị lãnh» những
 cú đá lông nheo tuyệt vời, còn dân
 kẹp tóc được kéo cái đuôi dài lê thê.

MỘT CHÚT MƯA THƠM

truyện dài MƯỠNG MÁN

*Mưa thân ái trên tay
Mưa môi rời trong tóc
Tóc nhớ ai mọc dài
Mắt nhớ ai muốn khóc*

1

Như cây cỏ, ngày lại ngày hút chất tươi từ ruột gan trái đất màu mỡ. Trạ chim bồ câu, sáng chiều được mớm mồi đều đặn.

Cây cỏ một hôm thấy mình trở rậm lá cành. Chim bồ câu một hôm thấy mình chập chững ra ràng, hoan hỉ vỗ cánh bay, đường bay thứ nhất.

Như cây cỏ và trạ chim : Tôi, từ ngày này sang tháng tề, trải qua mười mấy hạ trắng, thu biếc, đông xám, xuân hồng — ăn ngủ, hôn lầy, nô đùa, khóc lóc, cười, mếu, hát hổng, một hôm soi gương thấy tóc lòa xoà vai, buồn vu vơ long lanh mắt, hồn nhẹ tênh mây trắng bay, môi hát băng quơ, tay tra ngắt bẻ lá cành, lượm xác hoa trên đường đi học. Tôi soi gương và thấy mình khang khác.

Ba chọn cái tên đẹp để đặt cho con gái cưng : Hạnh Tiên. Nhưng từ hồi còn nằm nôi, ba thường gọi đùa tên tôi là Hạt Tiêu, cả nhà, bạn bè bắt chước gọi theo. Thành thử bây giờ tôi mãi còn là hạt tiêu. Hạt tiêu muốn năm (?) Ba nào đâu biết tại sao giờ tôi soi gương thấy mình bỗng khác lạ thế này ? Mẹ xưa đã qua thời con gái, hẳn mẹ biết, chị Hải-Cát nữa. Nên hỏi ai ?

Rình buổi trưa cả nhà ngủ say tôi sà vào lòng mẹ :

— Mẹ ơi ! Răng bữa ni con soi gương, thấy con hình như đổi khác ?

Mẹ vuốt cái nhìn bao la biển Thái Bình từ đầu đến chân tôi :

— Con đã lớn hơn năm ngoài năm tề.

— Lớn nghĩa là thôi nhỏ à ?

— Vẫn nhỏ chút chun. Vẫn là hạt tiêu.

Rồi mẹ âu yếm đặt đầu tôi xuống gối :

— Ngủ đi, con gái ngủ trưa nhiều mau lớn.

Tôi nằm lắng nghe lũ chim sẻ ồn vui réo gọi nhau trên mái ngói. Trưa từng hương bồ kết từ tóc mẹ phủ ngợp giác quan. Không gian chừng vắng lắm.

Đợi mẹ bị giấc ngủ «điềm huyệt» tê liệt trên giường, tôi rón rén bò dậy, lên vào phòng chị Hải-Cát cuôm chiếc gương soi, trốn ra vườn.

Chưa chắc lời mẹ đúng, một trưa nắng hanh gió lạnh khác, tôi lại hỏi chị Hải-Cát :

— Mẹ nói em đã lớn, chị thấy đúng không ?

Chị Hải-Cát đứng chống nạnh, dang xa ba bước, ngắm tôi :

— Mi lớn ra răng nói tau nghe.

Tôi dậm ngượng :

— Mẹ nói rứa. Ai biết !

Chị Hải-Cát cười :

— Ngày mô mi cũng đóp ít nhất năm túi xi rô đông lạnh. Mi thuộc lứa tuổi thích xi rô đông lạnh, chưa lớn được.

— Từ ngày mai em không thêm ăn xi rô đông lạnh nữa.

— Còn bò khô ?

— Vẫn thêm nhỏ rã.

— Rứa là mi vẫn ở lứa tuổi thích thịt bò khô, chưa lớn.

Tôi mơ hồ cảm thấy chị Hải-Cát nói xạo, nhưng cũng cãi :

— Ba hay nhậu bò khô với la ve con cạp, bộ ba vẫn chưa lớn à ?

Chị Hải-Cát cười trừ :

— Ừ hi !

Chị đứng lên sóng vai tôi.

— Ừ. Té ra mi đứng ngang vai tau rồi à ? Lâu ni tau không để ý nên chưa «chộ».

Tôi cười sung sướng, vênh mặt :

— Lớn chớ răng không lớn.

Chị Hải-Cát lôi tuột tôi vào phòng chị, bắt tôi ngồi yên trên ghế, rồi chị loay hoay mở tủ soạn ra nào phấn, son, gương, lược. Chị chải tóc, đánh phấn, thoa son môi cho tôi, đẩy tôi trước tấm gương lớn. Chị Hải-Cát reo vui in chim chèo bẻo :

— Thấy chưa, thấy chưa ? Mi đẹp, dễ thương, nguyệt thẹn hoa nhường gấp ngàn lần mấy con búp bê nhựa Nhật Bản chưng bán ngoài phố.

Tôi lặng ngắm khuôn mặt xa lạ trong gương. Thấy mình giống giống búp bê thật. Nhưng nếu biến thành búp bê chưng trong những quán hàng ngoài phố, để thiên hạ đi qua liếc ngang nhìn xéo, tôi chẳng thích chút nào.

Không dung, tôi bỗng thấy giận chị Hải-Cát dễ sợ. Chị «dám» đem tôi so sánh với mấy con búp bê ngoài phố, nghĩa là so sánh với những cục nhựa chết, mấy hình nhân khô, áo quần xanh đỏ lóa loẹt. Tôi đưa hai bàn tay lên mặt chà xát mạnh cho phấn son trôi hết.

Chị Hải-Cát mở lớn mắt ngạc nhiên :

— Răng rứa ? Mi làm chi lạ rứa, ừng công phu trau chuốt của tau.

Tôi quắc mắt lờm chị, quay bước ra khỏi phòng. Chị Hải-Cát nhìn theo về lạ lòng kỳ dị.

Bắt chước chị Hải-Cát, tôi mua cuốn sổ tay nhỏ viết nhật ký. Loay hoay mãi, chẳng biết nên bắt đầu thế nào. Suy nghĩ đến độ phải tọng vào cổ họng hai viên A.P.C. Hai viên thuốc trị cảm còn có công hiệu ngoài tưởng tượng tôi. Uống xong thuốc, chừng mười lăm phút sau, tôi cầm viết lên tay, viết thẳng một mạch, chữ chen chúc nhau kín mấy trang giấy :

Tôi Hạnh Tiên, tự Hạt Tiêu.

Trân trọng cảm ơn hai viên thuốc A.P.C đã uống cách đây 15 phút, giúp tôi đuổi bay bệnh con nhưc đầu một cách anh dũng. Ôi hai viên A.P.C thân mến, các người đáng được ca tụng như những đấng anh hùng liệt nữ lừng danh nhất. Thật đó. Đứa mô nói láo ông Táo xé rách áo.

Sáng nay đến trường, chắc chắn tôi phải nói cho tụi nhỏ bạn biết điều này : Đứa mô muốn viết nhật ký cho thật hay ho (nhật ký có cần phải cho hay ho không nhỉ?) trước khi viết hãy uống hai viên A.P.C, đúng hai viên ; một viên không công hiệu.

Đề chừng tỏ mình đã lớn, không còn ở lứa tuổi chơi búp bê nữa, tôi đã mang những cô búp bê dễ thương, nhỏ nhắn, xinh đẹp của tôi nhốt vào tủ kính trưng ở phòng khách. Xin lỗi các cô búp bê yêu dấu của chị. Trông các cô đứng ngồi trong tủ kính chị rầu rầu, nhưng mẹ đã bảo là chị lớn rồi. Ngó quanh quất các cô còn thấy người lớn mô ôm búp bê ru hời ru hời không? Đừng buồn chị các cô hì! Chị cũng muốn bồng các cô đi chơi lắm, nhưng lại ngại chị Hải-Cát chê cho là còn con nít. Chị thích làm «người lớn» ghê các cô ư?... Chị ước mong có phép lạ nào đó các cô búp bê dễ thương của chị phút chốc thoát khỏi lớp vỏ nhựa cứng ngắt, uyển chuyển bước ra, lớn lên thành người như chị. Chúng ta sẽ làm lễ «đào viên kết nghĩa» như mấy ông Lưu Bị, Trương Phi, Quan Vân Trường trong truyện Tam Quốc. Chị em mình thế sống chết có nhau, sực mấy chị Hải-Cát ăn hiếp nời phải không? Chị biết, sống đời sống búp bê các cô buồn lắm. Ai muốn để đầu thì để, na di chỗ mô thì na, thậm chí có nhiều đấng nhi đồng tình nghịch, bẻ rời tay chân búp bê để chơi nữa. Ngày xưa (nghe xa xôi nghìn dặm ghê ta!) có vài lần cãi nhau với chị Hải-Cát, ưc quá chị đã cầm búp bê ném vào người chị ấy, làm như các cô là cục đất cục đá không bằng. Nhưng lúc đó, chắc các cô bị té đau, giận chị lắm phải không? Đền bù lại, chị đã sưu tầm nhiều mẫu vải đẹp, may cho các cô nhiều chiếc áo xinh tuyệt vời. Chị nhớ, có lần con mèo mắc dịch dờn đùa ngoan mặt cả một mảng tóc búp bê cứng của chị, chị khóc lóc bắt đền ba, vì ba là đại diện của con mèo, ba xin nó từ nhà bà ngoại mang về. Thấy không? Chị thương các cô nhất nhất. Từ nay không còn chơi với các cô nữa, chị buồn lòng nhốt các cô vào tủ kính, nhưng chị hứa mỗi ngày trước khi đi học hoặc lúc học về, chị sẽ dừng lại ở phòng khách một hai phút để ngắm các cô, cười với các cô vài ba nụ. Hay những lúc chị Hải-Cát đi vắng, chị sẽ bồng các cô ra chơi với chị. Đồng ý? Được xưng chị với các cô, chị thấy chị «người lớn» ra phết.

Từ nay tôi quyết định chỉ ăn xi rô đông lạnh ở trường, về nhà có thêm cách chi cũng không ăn. Ăn lỡ chị Hải-Cát «chộ», chị sẽ bảo mình chưa lớn.

Đến đây, có lẽ nguồn công hiệu của hai viên A.P.C đã cạn, tôi cắn bút nghĩ không biết nên ghi thêm gì vào nhật ký, đành xếp lại, dấu kỹ dưới gối. Sợ ai đọc thấy dị chết.

Từ hôm nghe mẹ bảo con lớn hơn năm ngoài năm tê, tôi thường bắt gặp mình lắm lúc soi gương hơi lâu, chải tóc hơi kỹ. Có phải cô bé nào lớn tuổi tôi cũng thế này không? Nếu đem so sánh tuổi với bốn mùa của trời đất, tôi đang ở giữa mùa nào? Hạt Tiêu! Cái óc mi in chiếc bánh thập cẩm, tròn đủ thứ vào đó, có ngày nổ tan tành xác pháo. Hãy vàng ý mẹ, chiều ý cha, thương mến chị, vui vẻ với bạn bè. Đừng tìm cách vượt quá, phiêu lưu hơn. Tôi bảo tôi thế và, tôi thấy tôi lắc đầu.

Hình như mùa xuân vừa vui quá nửa. Đêm nằm nghe tiếng chuông cưỡi sương mù ngân nga bên tê sông, lòng nôn nao lạ. Tiếng chuông thân thiết mang thời ấu thơ tôi đi lang thang với gió. Đêm giao thừa theo mẹ sang sông, vào chùa hái lộc mãi mãi là những giao thừa đẹp. Mỗi năm một cảnh lộc non, tôi cất giữ đủ cả. Những cảnh lộc bảy giờ đã khô héo trong chiếc ly thủy tinh. Nhưng mỗi lần nhìn thấy cảnh lộc héo rữa ấy tôi không khỏi bàng khuâng. Niềm bàng khuâng không rõ dáng hình, tựa khói chiều hôm áp ủ mái nhà, tựa tiếng chuông gọi khua từng hồi kỷ niệm. Đầy ắp. Tuyệt vời.

Những giao thừa ấu thơ bằng bạc chưa phai, ngày tháng theo hàng hàng lớp lớp tờ lịch xé bỏ, lãng quên, nhưng với tôi, ngày tháng vẫn còn nguyên mỗi lần nhìn, nâng niu trên tay những cảnh lộc héo. Kỷ niệm, dù nhỏ nhặt đến đâu, đều quý giá: Chiếc ảnh chụp tôi trần truồng năm ba tuổi, tóc lưa thưa, mặt ngược, miệng cười, chân tay bụ bẫm nằm thoải mái, an nhiên trên chiếc bàn trải khăn ca rô xanh đỏ. Từ thế năm thời măng sữa, đến những bước đi lồng lộng hôm nay, tôi thương mến biết bao những bước chập chững, những nụ cười hồn nhiên thơ bé đầu đời. Còn nhiều lắm những hình ảnh đã đứng lên hậu cảnh lớn sau lưng tôi. Cho đời tôi. Một hậu cảnh không màu mè để phai như phông vẽ, vì được thêu dệt bằng những tơ thương, chỉ yêu, màu thiên thu.

Bao nhiêu cánh bướm chớ vào trời bầy nhiều mùa lạ. Bao nhiêu ấm nồng là bấy nhiêu liều thuốc bổ tôi đã uống từ đó đến nay. Từ thế năm ngu ngơ trước ống kính người thợ chụp hình năm lên ba, đến năm mười ba tháng thoát hãi sợ trước những biến chuyển bí nhiệm, xúc động và vỡ thành nước mắt, nhẹ nhàng kéo tay mẹ vào một góc khuất, vạch áo cho mẹ coi hai đồng tiền cường như đầu buốt trên da ngực, nỗi đau thánh thiện pha lẫn chút thẹn thùng như cây cỏ một hôm nghe nhựa mùa dội nát châu thân, rùng mình nứt mồm trỏ lộc. Mẹ bảo dấu kỹ hai đồng tiền đi, cơn đau rồi sẽ hết. Từ đó mỗi lần ấm đầu nóng lạnh tôi ngoan ngoãn không đợi mẹ nhắc, bởi tôi ngại mẹ lặp lại câu con đau rồi sẽ hết, tôi lại thẹn thùng muốn khóc. Mẹ giỏi ghê, mẹ là cuốn bách khoa từ điển vĩ đại của tôi, là «ông» thầy giỏi nhất hết thầy mọi ông thầy, thắc mắc lo âu điều gì tôi chỉ hỏi mẹ là xong hết.

Qua năm 14, 15. Ngôi trường màu hồng thắm, vương sần, những hàng cây, lũ nhỏ bạn bắt đầu chiếm một diện tích lớn trong tâm hồn. Tôi cảm thấy mình không còn gần gũi «sát nút» với mẹ như ngày xưa còn tí ti bé bỏng nữa, dù mỗi đêm vẫn rúc đầu vào nách mẹ dỗ giấc nồng. Những hồng huyết cầu mắc cỡ hoạt động mạnh trên da mặt. Không dưng, tôi thấy mình đỏ au má. Mắc cỡ mỗi khi bị ai chế diễu. Lạ ghê! Chị Hải-Cát nuông chiều tôi từng chút nên thỉnh thoảng tôi ra «bắt nạt» chị. Tại chị hiền chứ đâu phải tại tôi dữ. Phải không chị thân mến?

Và bây giờ, với tuổi tôi hiện có, với trùng trùng kỷ niệm sau lưng, với những ngày dài thẳng băng trước mặt, hôm nay tôi đang làm gì? Nghĩ gì? Phải rồi, nhớ rồi. Tôi vừa viết những trang nhật ký đầu tiên, ngợi ca hai viên A.P.C thần diệu, xin lỗi những cô búp bê dễ thương xinh đẹp bị nhốt vào lồng kính trưng trước phòng khách và một quyết định phải nhớ năm lòng : chỉ ăn xi rô đông lạnh ở trường, về nhà thêm rõ rã cũng không thêm ăn. Từ nay, có nhật ký, ai chọc ghẹo, chế diễu, bắt nạt tôi, tôi sẽ ghi tên họ đầy đủ vào nhật ký, cho tên của họ bị chết ngộp trong đó cho bõ ghét. Nhưng mỗi lần viết nhật ký có cần uống hai viên A.P.C như hôm nay không nhỉ? Điều này chắc chắn sẽ phải xét lại. Tôi lật chiếc gối cầm cuốn sổ nhật ký lên tay âu yếm ôm nó vào ngực, định cúi xuống hôn nó mấy miếng, bỗng nghe chị Hải-Cát đầu từ nhà ngoài gọi vọng vào :

— Hạt Tiêu ơi ăn chùng hay răng mà cứ ở lì trong nó, ra đây, ra gấp, coi cái ni ngộ lắm.

Tôi vội nhét mau cuốn nhật ký xuống gối, đẩy nhẹ cửa phòng bước ra. Chị Hải-Cát mặt mày tươi rói, đứng dưới tàn cây trứng cá lốm đốm hoa trắng sau lưng chị, nắng vàng rộm. Thoảng thấy tôi, chị vội thủ hai bàn tay ra sau lưng, trong tay hẳn có dấu vật chi đó. Giọng chị êm như những cô ca sĩ hát tình ca :

— Hạt Tiêu, hình như chiều ni trời rất đẹp.

Tôi chăm chăm nhìn chị, đoán chị sắp đỡ trò gì đó để trêu cợt tôi chơi. Về mặt đóng kịch làm tôi phì cười :

— Chị nói hay như hát. Có chuyện chi, mà kêu ôm tôi rứa?

— Thử đoán coi.

— Ai mà biết át giáp chi đoán tầm bậy để chị kêu thầy bói mù à?

Chị Hải-Cát ồm ồm :

— Ví dụ vừa có tin vui chi đó chẳng hạn.

Tôi lắc đầu :

— Không biết.

Chị Hải-Cát đứng dựa vào gốc cây trứng cá, hai tay vẫn thu sau lưng.

— Ví dụ vừa có người gửi cho mi một tặng vật, món quà chẳng hạn.

Tôi mở lớn mắt, chột ngẩn ngơ vài giây. Nhớ tới cả lô anh em họ hàng ở xa, và ném viên sỏi thăm dò xuống cái biển bí mật mệnh mỏng chị Hải-Cát vừa khơi rộng giữa khoảng cách tôi và chị :

— Anh Sơn ở Đà Lạt gửi quà về há? Trời ơi, mùa ni trên nở nhiều mận lắm.

Chị Hải-Cát cười chum chim :

— Gần đúng.

Tôi vỗ tay reo :

— Đúng y boong. Anh Sơn dễ thương nhất nhất.

Chị Hải-Cát cười rộ. Chị cười làm cây trứng cá rung rinh, rơi hoa đầy vai áo :

— Cái óc mi nhỏ bằng hạt tiêu, không nghĩ chi được hơn ngoài mấy đồ ăn vặt.

Vừa xấu hổ vì biết mình bị hớ, vừa ức chị Hải-Cát chê óc tôi nhỏ bằng hạt tiêu, tôi thè lưỡi cong môi háy chị... cho đỡ ngượng :

VŨ HOÀNG

VỀ MỘT NƠI CHỖN BÌNH YÊN

Lúc tôi quay mặt bỏ đi chính là khi tôi nhìn thật rõ. Chăm chú, nồng nàn. Thiết tha, triu mến. Thị trấn bé nhỏ mà tôi đã nương náu hơn bốn năm qua. Một chút hoa vàng màu hồng thắm của những buổi chiều có nắng ủa vàng và hiu hắt, chút gió heo may dưới chân đồi. Hơi ấm thoảng chút hương thu mang dáng dấp của những cánh hoa quý vàng rực rỡ. Và bây giờ, tất cả chỉ còn là kỷ niệm êm đềm chung lẫn với xót xa khi tôi quay lưng chia xa thị trấn mù sương ấy. Không những tôi chỉ mất mát ngần ấy thân yêu lúc phải chọn lựa một ra đi vĩnh viễn, tôi còn mang theo những sâu muộn trĩu nặng đôi chân, đóng đầy trong tâm hồn, đầm đìa trong mắt, hình ảnh của bao buổi chiều thướt tha sương ướt trên những đọt ngo thơm mùi trầm hương. Những buổi chiều lặng lẽ đi về bằng những bước chân âm thầm qua những con đường cô đơn với vợ. Tôi vẫn thích được sống trong khung cảnh tịch mịch, quanh quẩn lúc chiều về. Và tôi đã có những buổi chiều như vậy nơi thành phố đó trước ngày tôi thật sự mất nó vĩnh viễn. Trời cao nguyên lúc nào cũng có cảm tưởng như thể thấp hẳn xuống. Ở những buổi chiều, con mây mỏng quán quýt với sương chiều lơ lửng trôi qua những thảm cỏ xanh mượt đàng cuối con dốc. Mà thị trấn thì đầy những con dốc quán quýt quanh những triền đồi. Chạm chạp bước đi trên đầu dốc nhìn những cụm mây vàng dưới kia ta được cái sung sướng của người đang cười mây lướt gió! Thời của chúng ta mấy khi có được cái hàn hạnh cười mây, có chăng chỉ còn trong khoảnh khắc những lúc muốn đốt cháy thì giờ bằng những pho chuyện tàu hoang đường. Tôi đã không bị mê hoặc cái không khí hoang đường trong chuyện. Tôi thật sự có những buổi chiều đẹp vô ngần trong những lúc ngắm mây để có cái cảm tưởng rằng mình đang ngồi trên lưng mây đi đến nơi nào mình yêu thích. Ngã lưng tựa gốc thông già. Quay mặt thẳng nhìn con đường ngập những bóng thông tràn ngập những tà áo trắng giờ tan trường. Trong khoảnh khắc, trí tưởng tôi tan loãng cùng với mây vàng và sương chiều, lững thững trở lại trường xưa thăm người bạn cũ. Người bạn nhỏ một thời mến yêu và mãi mãi giữ lại trong lòng hơi ấm nồng nàn ngọt lịm của thuở ban đầu lưu luyến

ấy: Ta có ngày xưa trăng với sao. Với em tuổi mộng chớm hồng đào, Với em đưa đón, chiều tan học. Có lá vàng rơi rơi trên vai.

Cái thuở ngày xưa ấy lẽ đương nhiên đã chẳng còn. Không còn để tôi còn có ngày trở lại, theo mây, trong những buổi chiều vàng ủa trong thị trấn quanh quẩn này. Được trở lại, được có những giây phút ưu du, có chút thanh thản thật sự để tưởng nhớ dĩ vãng, với tôi, như thế là một hạnh phúc. Hạnh phúc đã tìm thấy, đã ôm giữ trong vòng tay của mình. Tôi ngời ca sự khổ đau. Tôi hân hoan bằng tâm tình chân thực đó nhận nỗi nhọc nhằn. Tôi chỉ thực sự là tôi bao lâu tôi chưa bị sự sung mãn toàn bích vây bủa tràn ngập. Tôi chẳng ước ao, cũng không bao giờ chờ đợi, một ven toàn dấu với cỏ cây sương và mây vàng lững lững dưới chân đồi kia. Để rồi chiều nay và những buổi chiều khác, tôi trở lại nơi chốn ngày xưa tìm lại cái không khí thân yêu một thời của những buổi trưa đầy những sáng màu hoa quỳ đan trên tóc, viền trên môi, in trên đôi gót ngọc của người bạn nhỏ ngày xưa ấy. Và trong các buổi trưa óng ánh nắng vàng tuồng như có gió nồm ngọt lịm. Gió về để đưa chân mây về dưới chân trời, đưa tôi trở về cùng với người bạn nhỏ, để nghe lại một đoạn thơ đã được nghe ngày nào.

*một buổi trưa nắng vàng in trên tóc
lúa chân mây về ở dưới chân trời
bước vội vã một lần nghe gót ngọc
giẫm chân đời — lá rụng ủa thu phai... (1)*

Khi xa thị trấn đó, lúc tôi quay mặt bỏ đi, tôi thừa hiểu rằng mai kia một nọ tôi trở lại nơi này những gì quen thuộc hôm nay sẽ chẳng còn nhận ra tôi, sẽ nhìn tôi như người xa lạ. Đó là một mất mát lớn lao cho tôi cũng tựa như lần bỏ quê nhà ra đi trước đây tám năm. Kể tha phương bao giờ cũng tha thiết nhớ cố hương. Từ lũy tre hàng cau vườn chuối đến từng con ngõ mòn mỗi ngày hai buổi có trẻ thơ đuổi trâu về chuồng. Nhớ những đêm trăng sáng rực rỡ trên dòng ruộng, bờ ao, nhớ và nhớ tất cả... Đối với thị trấn này cũng vậy, dù chẳng là quê hương hiền như nơi chôn nhau cắt rốn, tôi cũng đã dừng chân lâu dài. Đã bốn năm chờ ít ỏi gì. Bốn năm chôn chân trong một thị trấn bé nhỏ, quá nhỏ để chẳng còn một hình ảnh nào dù nhỏ nhoi và chẳng liên hệ gì đến mình thì tôi cũng biết, cũng hay và cũng nhớ. Thị trấn có nhiều sương mù và lạnh nhưng nó vẫn có chút ấm thân yêu của những người quen thuộc cho nhau. Đó là tình bằng hữu và nhất là tình của Bằng Thi, người thiếu nữ có giọng Hà Nội ngọt ngào như mùa lúa, có chiếc mũi dọc dừa dòn dợn trên khuôn mặt trái xoan và có chiếc răng khềnh duyên dáng lạ, đã là thứ hơi ấm nồng nàn giúp tôi chịu được cái lạnh buốt xương của miền núi rừng cao nguyên rét mướt này. Đã gần bốn năm tôi tôi quen Bằng Thi để đến bây giờ khi tôi bỏ thị trấn này mà đi tôi chỉ còn giữ được trong tôi những hình ảnh thật nhỏ về nàng. Tôi chưa bao giờ đủ can đảm nói rằng tôi yêu nàng. Có cái gì mỗi khi gần gũi để thấy bản lặt chia xa. Một chút cách ngăn tựa như con sông vô hình chảy qua ngăn cách những lúc tôi định tâm hỏi thẳng Bằng Thi có nên kéo dài một cuộc tình lặng lẽ... Nhưng rồi tôi lại nghĩ nếu tôi đã có câu trả lời của Bằng Thi thì

tôi sẽ được thêm những gì sau đó khi mà, hơn ai hết, tôi thừa hiểu cuộc tình giữa chúng tôi sẽ chẳng có một con đường mộng mơ đang đi. Một cuộc tình vô vọng mà cả hai đều ý thức được tính cách muộn phiền. Hơn thế nữa, về phần Bằng Thi, những gặp gỡ thân ái thường xuyên đôi khi làm nàng khổ sở. Những đồn đãi lời thối là nỗi bức dọc khôn cùng. Đã có lúc tôi tự hạn chế sự gần gũi lại qua dù rằng như vậy là tôi tự dối mình để chỉ sống vì thứ dư luận mà cả hai đều cho rằng họ nói để mà nói nhưng đã làm cả hai quan tâm. Cho đến bây giờ, sau gần bốn năm nuôi nấng cuộc tình như nắng trứng, tôi quyết định rời bỏ thị trấn thân yêu này mà đi. Tôi góp nhặt những hình ảnh dấu yêu của một thời với Bằng Thi. Tiếng cười thật nhỏ trong suốt đủ để tôi nghe. Cái nhìn triu mến ngút ngàn thương yêu. Hình ảnh chiếc răng khềnh, sóng mũi dọc dừa, mười ngón tay ngà ngọc và những sợi tóc mai dài ngắn không đều bay bay trên đôi trán nhỏ mỗi lần tôi đến với Bằng Thi trong chiếc quán nhỏ ngập tràn tiếng nhạc, dòng chảy khói thuốc và dòng chảy yêu thương. Nhiều khi tôi tự hỏi người ta có thể yêu được một cách nồng nàn hình ảnh một buổi chiều, chút ánh sáng dịu dịu cửa trăng, chút gió hắt hiu tung tăng gợn nước, thì tại sao người ta không thể yêu một ánh mắt đẹp vô ngần như ánh mắt của Bằng Thi mỗi lần tha thiết nhìn tôi. Những tia nhìn triu mến rực rỡ ấy đã đủ cho tôi ngập lặn trong nguồn ân sủng thần thánh suốt cả một đời. Có những buổi ta nhìn em kinh ngạc. Hồn mất dần trong cặp mắt lưu luyến.

Đôi mắt đó là giòng sông lơ lững trong xanh mà tôi là chiếc thuyền trôi nổi bồng bềnh trên dòng sông phẳng lờ ấy. «Mắt em là một dòng sông, thuyền anh bơi lội trong dòng mắt em». Tôi đã ngập lặn suốt bốn năm trường không biết mỗi một. Tôi đắm say chất ngất như kẻ say trăng trên sông để buồng mái chèo ôm bóng trăng mà chết! Mùa xuân này và những mùa xuân trước của bốn năm qua con thuyền trôi nổi đã neo ở Bến Tịnh của dòng sông xanh trong thành phố này, trong lòng tôi. Tôi mang theo dòng sông đó khi rời xa thành phố để mãi mãi thuyền tôi được đậu ở Bến Tịnh. Thị trấn này nhỏ nhoi quá. Thành phố này hạn hẹp chiều dọc chiều ngang làm sao bao bọc được con sông xanh Bằng Thi và chiếc thuyền tôi trôi nổi trên dòng sông yêu dấu ấy. Khi tôi mang dòng sông ra khỏi thành phố chắc rồi thành phố sẽ buồn. Thành phố sẽ khô héo và thị trấn này sẽ chẳng còn mùa xuân mà chỉ có mùa hè vây bọc chung quanh. Bù lại, tôi trả cho thành phố những đồn đãi như lớp mù sương vây bủa tôi trong suốt bốn năm qua. Những bức dọc muộn phiền của từng ngày. Những cụm mây vàng dưới chân đồi. Chút gió hiu hắt lay động những cánh quỳ trên những con đường quen thuộc. Và những buổi chiều ngập tràn áo trắng bay dưới hai hàng thông rợp bóng. Khi chuyến tàu cuối cùng trong một ngày của mùa xuân này mang tôi ra khỏi thị trấn, tôi xin được quay mặt trở lại nhìn thị trấn lần cuối cùng trong luyến tiếc xót xa. Và xin được « chỉ một lần để nói », tôi yêu lắm thị trấn buồn bã này.

Con tàu dừng lại ở ngã ba đưa hành khách ra khỏi thị trấn. Chuyến tàu khởi hành đầu năm nhưng lại khởi hành vào một buổi chiều. Hành khách

(1) Thơ Bùi Giáng

buộc phải mang hành lý của mình để trước mặt cho nhân viên công lực kiểm soát. Người ta nghi ngờ có người giấu chân lên luật pháp mang những thứ hàng khan hiếm đã có lệnh cấm xuất nội ra khỏi thị trấn. Khi người cảnh sát viên già dừng lại ở chiếc băng cuối cùng, ông nhìn tôi :

- Chiếc xách tay này của ông ?
- Phải, của tôi.
- Ông mang theo những gì trong đó ?
- Chiếc xách tay, ông đã thấy.

Người cảnh sát già nhìn tôi, vẻ khó chịu hiện rõ trên vầng trán nhăn nheo.

- Tôi xin phép được soát xét hành lý của hành khách và của ông.
- Tôi hiểu.

Khi chiếc xách tay được mở ra người cảnh sát trở mắt nhìn tôi, ngạc nhiên.

- Chiếc xách tay không có hành lý ông mang theo làm gì ?
- Hành lý của tôi là chiếc xách tay.
- Một chiếc xách tay trống không ?
- Chẳng lẽ tôi không được cả cái quyền mang theo nó.
- Không... nhưng tôi lấy làm lạ...
- Phải. Ông cứ tự nhiên coi đó là một sự lạ. Còn tôi, tôi lại nghĩ khác.
- Ông nghĩ gì ?
- Ông định kiểm soát cả đến ý nghĩ nữa à ?
- Xin lỗi ông và chúc ông thượng lộ bình an.
- Cảm ơn.

Xe chuyển bánh bỏ người cảnh sát viên già lẻ loi bên ngã ba đường. Tôi ngoài cổ nhìn lại, ông đã già, quá già để chẳng thấy bên trong chiếc xách tay có đựng những gì. Một khoảng mông mênh những kỷ niệm. Đầy ắp những hình ảnh yêu thương. Và một dòng sông xanh có con thuyền thả neo trên Bến Tịnh. Sản nghiệp của bốn nam miệt mài ở thành phố này tôi đã đựng đầy trong chiếc xách tay. Chừng ấy đủ để tôi sống khi rời bỏ chốn này để đến một nơi xa xôi nào đó mà chính tôi cũng chưa biết.

VŨ HOÀNG

trong hành lý lên rừng, xuống biển nghỉ mát hè 1973 của bất cứ ai, có thể quên nhiều thứ, trừ hai cuốn sách :

● THƯ TÌNH TRÊN CÁT

● HẠ ƠI

DUYÊN ANH VIẾT CHO MÙA HẠ TÌNH YÊU 73
SẮP PHÁT HÀNH

BỨC TƯỜNG BÊN NGAI CỎ

BẢO LỄ

Buổi chiều tôi với My đứng với nhau dưới hàng cây công viên nhỏ ở đường Hải Thượng. My vẫn còn đi học, My học giỏi lắm và, tôi rất mến My.

- My nè !
- Gì ?
- Mai My học mấy giờ ?
- Học đến bốn giờ lận ! Mệt ghê nơi !
- Trời ơi học mà mệt ?
- Mệt chứ, chán nữa là khác.
- Biết vậy thì nằm ở nhà đọc sách, xem lịch đoán thời tiết sướng hơn không ?

- Ở nhà cho chết ấy !
- Sao chết ?
- Má cầm chổi lông rượt vòng quanh thế giới luôn !
- Chu chọa ! chạy luôn thế giới ? Mấy vòng hở My ?
- Cả chục vòng.
- Ghê hén, một vòng rộng bao nhiêu ?
- Độ chừng cái nhà của anh vậy !
- Nhà của anh bằng cả một thế giới ?
- Ừ.
- Vậy thế giới này chỉ có mình anh ?
- Còn em ở đâu ?
- My ở thế giới khác cơ.
- Vậy hỏi My một trái đất có bao nhiêu thế giới ?
- Vô số thế giới, anh không tin thì thôi...

My cúi xuống, mái tóc bồng bênh sau cơn gió lạnh lạnh đầu mùa, môi My vẫn còn nở nụ cười thật tươi.

— Ừ tin, mà My phải giải thích.

— Anh là một thế giới khác, em là một thế giới khác, cách nhau bầy giờ độ hơn gang tay, gang tay nằm trong bức tường ngăn cách bởi đó, không bao giờ thấy, chúng ta không bao giờ biết nhau, nhìn để yêu thương nhau và cười nhau, rủ nhau đi dạo, qua lại vẫn chẳng thấy. Vì vậy ta suy ra là một thế giới không một mà hai ba...

— My chứng minh như toán học vậy đó !

— Được không vậy hở, anh ?

— Ừ, nhớ sang nằm chườn ban đi nghen !

— Ai kèm toán em ? Ngày mai biết anh còn ở lại thành phố này không ?

— Thôi My chườn ban khác cũng được luôn mà bức tường My chứng minh hồi nãy anh đâu thấy, anh cho dê rô điềm vì chứng minh trật.

— Đúng mà !

— Đâu ?

— Đây nè.

My chỉ tôi xuống đất, rải rác vài chiếc lá vàng úa nào lăn lóc theo gió đến muện màng...

— Trước mặt anh đó !

— Đâu ? Sao mà anh chẳng thấy !

My bật cười, tôi cũng cười. Đừng chứng miuh ầu nữa nghen My. Tôi buồn lắm.

— Mai này My học giờ thầy nào vậy ?

— Ông thầy sinh ngữ với ông thầy toán cơ !

— My rán học đi nghen, đừng biếng, sắp thi rồi.

— Mà sao My học chẳng được.

— Sao không được ?

— Tại vì... nhớ anh đó.

— Thì đừng nhớ.

— Không nhớ thì học không vô.

— Nhớ hay không nhớ cũng đều không vô ! Thế là sao ?

— Thì thà My với anh chẳng có gì hết.

— Anh không chịu.

— Thì anh rán tập đi.

— Tập thì anh... chết.

— Thì đừng chết.

— Không chết thì vẫn còn. Mà My học như anh đi.

— Học như anh là học làm sao ?

— Vô sơ sơ.

— Ừ. Mà có gạo bài lắm không hở anh ?

— Có chứ !

— Em không gạo được.

— Thôi, anh quyết định nghen !

— Ừ.

— Ành làm vua, My làm dân. Bây giờ My nghe đây : My, hãy học đi, học tức nhiên là phải có gạo bài. Không được nhớ nhiều mà phải nhớ sơ sơ thôi.

My sắp sửa thi rồi. Ta cũng đi thi không thi bị Ba Má rầy rồi sẽ khóc, mắc công ta đổ...

— Mà này, vua phải đi thi nữa hở ?

— Thi chứ !

— Anh thi môn gì hở anh ?

— Thi rất nhiều môn, nhất là môn đấu võ mồm với My.

— Anh thật là đáng ghét.

— Sao dân lại kêu vua bằng «anh» ? Phạt cho xem.

— Vua gì mà dữ ghê.

— Anh mà dữ hả ?

— Sao không dữ.

— Hiền lắm, nếu dữ là phạt lâu rồi.

— Còn lâu đó anh vua. Vì nhà vua vừa mới xưng anh với dân đó !

— Hồi nào ?

— Mới hồi nãy.

— Tại vua quên.

— My không chịu, lật đồ vì vua phải nhớ dai, nhất là vua của My.

— Vua có quyền, vua độc tài líp.

— Độc tài dân ghét.

— Ghét anh không ? Thôi đừng nghen, anh chả thèm làm vua nữa, làm thường dân như My thôi.

— Anh làm vua với cỏ cây thì được. Anh làm vua, em cũng làm vua, thế mới công bằng.

— Không bao giờ trên ngai có hai vua !

— Ngai cỏ ấy !

— Ừ ngai cỏ.

— Thôi anh làm vua, ngày mai phong My làm hoàng hậu ?

— Ừ.

— Hoàng hậu cũng không được lấn quyền !

— My hồng chịu, vì hoàng hậu cũng có quyền như anh cơ mà !

— Anh đã đảo liền.

— Thiệt không ?

— Thiệt.

— Em ghét anh liền.

— Thôi sao cũng được, nhịn My nhiều rồi đó nghen...

— Ai bảo nhịn My chi ! ...

My, tôi bây giờ không còn làm vua với My được nữa. Tôi với My đã thấy rõ bức tường như ngày nào My đã nói, My biết ngày ấy, tôi với My hãy cùng với tay rồi gỡ nhau muốn kiếp. Thôi nhé My, My làm hoàng hậu của cỏ cây, tôi cũng cũng chẳng còn làm cây cỏ để được My trị vì trong lòng. Bây giờ tôi xa My. My vẫn còn làm vua. Vua cây cỏ của tôi ngày ấy hay nững nị nay vẫn còn đi học như hôm nào ? Bây giờ không còn thấy nữa, tôi xa phố có My, không còn bèn My để nhắn hỏi mai đây My học mấy giờ ?...

BẢO LÊ

(tiếp theo trang 16)

Và chàng định nói thêm rằng: Giọng cô bé nói hay ghê. Tôi thích được nghe cái lối giảng bài đó. Giá còn nhỏ tôi sẽ bảo với bố mẹ cho đến cô học và sẽ phá phách thật nhiều để được cô bé quát roi vào mông và ký lên đầu mà khóc hu hu nhưng chàng sợ nói như vậy cô bé sẽ ngượng và biết đâu sẽ chẳng bao giờ lên căn gác này nữa, nên chàng thôi.

— Như vậy đâu có được. Tiếc rằng tôi không làm theo ý thích của ông.

— Cô bé không dạy cho cậu Nho nữa, bố mẹ la chết.

— Thà bị la, bị mắng để được khóc còn sướng hơn khi làm trò hề cho kẻ khác.

— Ô, sao cô bé lại bảo dạy học là làm trò hề.

— Chớ gì nữa, ông đã không cười trong bụng rồi đấy sao?

Chàng không trả lời mà mỉm cười, cô bé tiếp:

— Chắc là khuôn mặt của tôi tức cười lắm khi tôi câu lên phải không?

— Đâu có, đâu có buồn cười. Thấy nghiêm trang và đạo mạo quá.

— Ông đừng nhạo tôi chứ. Tôi đâu có phải là ông đồ nho mà nghiêm trang đạo mạo.

— Đâu phải thế, cô bé có cái nghiêm trang và đạo mạo của một nhà giáo. Sau này cô bé nên chọn nghề dạy học.

— Eo ôi, tôi mà dạy dỗ được ai. Tôi chẳng dám chọn cái nghề khó khăn ấy đâu.

— Đừng vội buồn, tôi chẳng thấy ai dạy dỗ kèm kẹp cho em ruột mình được dù người đó là ông thầy hay bà cô. Nếu cô bé kiên nhẫn chỉ bảo cho cậu Nho học khá hơn là cô bé đã thành công rồi đó.

— Thật khó mà kèm cho nó khá hơn được. À này ông, ông có thích cho tôi dạy học nữa không nhỉ?

— Thích lắm chứ. Tôi thích cô bé cứ đêm đêm lên căn gác này giảng bài và học bài mãi.

— Thật không?

— Thật chứ.

— Như vậy ông hứa với tôi một điều nhé.

— Cô bé muốn tôi hứa điều gì?

— Ông hứa với tôi một điều, là từ nay đừng bao giờ nhìn qua khe hở này lúc tôi giảng bài nữa. Có thể tôi mới yên tâm mà chỉ bảo cho thằng Nho được. Chứ mỗi lần tôi dạy mà ông cứ nhìn qua rồi mỉm cười thì tôi xấu hổ lắm.

— Cô bé định đuổi tôi đi đấy à.

— Không, không. Ông đừng nghĩ vậy, tôi chỉ mong ông đừng để ý đến lúc tôi chỉ cho thằng Nho thôi.

— Thật khó, chỉ có một cách là tôi rời khỏi đây, chứ đêm đêm tôi vẫn nằm đây, mà cô bé cứ nói bèn đó làm sao tôi không nghe được.

— Như vậy tôi không bao giờ lên căn gác này nữa.
Hít một hơi thuốc thật dài ra điều suy nghĩ, chàng nói:

— Thôi được rồi tôi không nghe đâu.

— Ông hứa chứ?

— Tôi hứa.

— Bằng cách nào ông khỏi nghe giọng nói của tôi khi giảng bài.

— Tôi lấy bông gòn nhét hai lỗ tai lại nhé.

— Không được đâu. Tôi làm thế nào để biết ông có nhét hay không?

— Đùa đấy, chứ thế này nhé?

— Ông thử nói xem.

— Tôi sẽ ra phố, hay chui vào một quán cà phê khi cô bé dạy học, chịu chưa?

— Như vậy thì tốt lắm, nhưng sợ phiền ông.

— Không sao đâu, tôi vẫn thường hay đi chơi cơ mà. Nhưng cô bé dạy từ mấy giờ đến mấy giờ cho tôi biết để tôi về nhà.

— Từ bảy giờ đến tám giờ ba mươi.

— Tôi sẽ vắng mặt trong căn gác này lúc đó.

— Nhớ đấy nhé, ông đừng dối tôi xấu hổ lắm nghe. Tôi sẽ khóc được khi biết ông vẫn theo dõi lúc tôi dạy học.

— Tôi hứa danh dự mà.

— Tôi tin ông không phản bội lời hứa. Thôi khuya rồi ông đi nghỉ đi. Chúc ông ngủ ngon.

— Chúc cô bé nhiều mộng đẹp.

— Chào ông nhé.

— Vâng, chào cô bé.

Từ hôm đó. Đúng như lời hứa, chàng đã ra đi khi chập tối và về lúc con phố đã vắng người. Có hôm chàng lang thang qua khắp con đường, có hôm chàng vào ngồi li ở một quán cà phê. Khi về đến nhà thì chiếc áo khoác của chàng ẩm ướt và mái tóc của chàng đã lấm tẩm bụi sương. Nhiều lần chàng đã nghĩ không biết tại sao chàng có thể bị cô bé chinh phục mau lẹ và dễ dàng như vậy. Chàng có tính ngang bướng, và ít khi khuất phục một ai. Thế mà, thế mà... thật là kỳ cục.

Tình yêu, lòng thương, hay vì những giọt nước mắt của cô bé. Chàng không hiểu được, nhưng lời hứa của cô bé như một mệnh lệnh khiến chàng phải nghiêm chỉnh thi hành, và chàng cảm thấy thú vị trong công việc chàng làm vô cùng...

Thường, khi về đến căn gác, chàng bật một que diêm, châm điếu thuốc để lấy lại hơi ấm, đốt cái đèn dầu, đoạn chàng leo lên chiếc ghế bố ngã người ở đó. Đợi cho cô bé học bài xong, chàng gạ chuyện.

Chàng có đủ chuyện kể cho cô bé nghe, và cô bé cũng có những mẩu chuyện nhỏ nói cho chàng nghe. Hoặc chuyện học hành thi cử, hoặc chuyện vặt vãnh hàng ngày họ bắt được trên đường, trong lớp học. Những câu chuyện thường không đầu, không đuôi nhưng không bao giờ kết thúc.

Quen dần quen dần, cô bé đã đổi cách xưng hô với chàng. Cô bé thường

xung tên với chàng. Như là Trang thế này, Trang thế nọ, còn chàng thì thích cô bé cứ còn bé mãi nên vẫn gọi là cô bé.

Và một hôm cô bé đột nhiên hỏi chàng :

— Yêu là gì há ?

Chàng lúng túng không biết trả lời làm sao bèn mượn bốn câu thơ của Xuân Diệu để thoát hiểm :

«Yêu là chết ở trong lòng một ít

Vì mấy khi yêu mà chắc được yêu

Cho rất nhiều song nhận chẳng bao nhiêu

Người ta phụ hay thờ ơ chẳng biết ».

Cô bé thắc mắc :

— Tình yêu kỳ quá hở ông ?

— Ừ kỳ lắm, mà cô bé đã yêu ai chưa ?

Như một tiếng chuông gõ vào các ngăn tim còn mê ngủ của cô bé. Cô bé giật mình thẳng thốt :

— Chúa ơi ! Ông hỏi cái gì kỳ thế.

— Sao kỳ, tôi hỏi thật đấy mà.

— Chưa biết, chưa biết hoàn toàn.

— Thế có ai yêu cô bé chưa ?

— Đã nói chưa biết mà, người ta yêu người ta đâu có nói mà biết được.

— Cần gì phải đợi cho người ta nói vì chẳng bao giờ người ta nói là «Tôi yêu Trang» đâu ?

— Thế nên Trang không biết.

— Cô bé không biết dò xét cử chỉ và hành động của người ta sao ?

— Bằng cách nào ông chỉ hộ Trang đi.

— Hoặc là khi tan học, có chàng nào đó theo sau cô bé và ca bài «Ngày xưa hoàng thị».

— Có phải cái bài mà «Em tan trường về, anh theo Ngọ về» đó không ?

— Ừ, phải đó.

— Kỳ vậy.

— Gì kỳ, yêu đó.

Chàng cười và tiếp :

— Hoặc là, ở trong lớp có một chàng nào đó hay cười hay nói với cô bé và đôi khi rất vàng lời cô bé chẳng hạn.

— Tại sao phải vàng lời.

— Vì yêu nhau là lo lắng cho nhau, họ sẵn sàng giúp đỡ cho nhau. Cô bé muốn gì là họ làm ngay vì đó chính là hạnh phúc của họ.

— Đã bao giờ ông có cái hạnh phúc đó chưa.

— Dường như... dường như đã một lần tôi cảm thấy hạnh phúc làm một việc vô điều kiện. Tình yêu không có một điều kiện nào để đòi trao. Yêu là chấp nhận. Cô bé có nghĩ như vậy không.

Cô bé không trả lời, và câu chuyện bị rơi vào một khoảng không lơ lửng. Một đêm khác, rồi đêm khác nữa, họ lại nói đến một điều đã cũ, nhưng không bao giờ biết chán và cũng không bao giờ đi đến đoạn kết...

Mãi cho đến một hôm, vào buổi chiều khi ngồi vào bàn ăn, thì chị Hồng với nụ cười thật tươi, chằm chọc bảo :

— Coi chừng đấy nhé.

Chàng nhìn chị Hồng dò xét :

— Coi chừng gì chị.

— Coi chừng mà cô ấy chứ coi chừng gì nữa,

— Mà cô nào nhỉ ? Chàng làm bộ không hiểu.

— Làm như bí mật lắm ấy. Chị nghe hết mà không nói làm chi đó chứ. Cô cậu nói chuyện hay ghê làm chị ngủ không được, mấy đêm liền phải thức để nghe chuyện hai người, nhưng cũng thích...

— Đâu có gì mà chị quan trọng như vậy. Hàng xóm láng giềng với nhau trao đổi chuyện trò là thường. (Tuy nói thế nhưng chàng vẫn thấy có một cái gì bất an, không tốt xảy ra).

— Chị có bảo gì đâu nào, nhưng phải coi chừng, bà má của cô ấy khó tính lắm. Em thấy không, cô bé đẹp như thế, nhưng đâu thấy ai bén mảng đến nhà. Bà ấy giữ con như giữ trứng mỏng. Sợ như người ta nhìn thấy là mất duyên. Trước ngày em đến đây, có một đứa con trai thường theo cô bé về nhà và qua lại trước cổng hoài thế mà bà ấy biết được, chửi mắng cô ấy tung bưng và còn thét cho cô một trận đòn kinh hồn nữa.

— Thật tội cô bé hở chị.

— Ừ, tội cô bé lắm. Cô bé hiền và đẹp. Biết tội người ta thì làm sao đó thì làm, đừng để người ta bị đòn...

Làm sao đó thì làm, biết làm sao bây giờ, chàng không biết lâu sao được. Dường như con người không bao giờ được yên ổn trong một điều kiện nào đó, dù điều kiện đó rất tầm thường nhỏ nhoi. Chạy trốn một hoàn cảnh, thì một hoàn cảnh khác ủa đến bủa vây. Chàng không biết làm sao hết, chỉ thấy phiền toái đang chực chờ. Tất cả rồi sẽ được phơi bày. Chị Hồng đã biết, người thứ ba đã biết, rồi người thứ tư, thứ năm, thứ v.v... sẽ biết. Tai hại nhất là bà má của cô bé sẽ biết. Thử nghĩ đến một ngày nào đó, bà già biết được, cấu tiết lên chửi bới, đánh đập cô bé, rồi bà xía xói chị Hồng và chàng, thì cô bé sẽ xấu hổ biết dường nào, và chàng sẽ buồn biết mấy. Chàng không muốn cô bé phải khóc, và không muốn phiền chị Hồng. Đã bảo là chàng không muốn gây rắc rối cho ai hết, chỉ có một cách là chàng ra đi. Ra đi để chuyện giữa chàng và cô bé, còn có một cái gì để nhớ, để thương...

Chàng nằm mãi trên chiếc giường lắng nghe từng tiếng và chàng đã vận dụng tất cả trí nhớ để ghi nhận những lời nói của cô bé. Chàng muốn giữ thật nhiều cái âm thanh êm ả đó trong một đêm gần như cuối cùng sắp già tu.

Nhiều điều thuộc liền tiếp gắn lên môi rồi cháy ngấm, một nỗi buồn từ đầu ủa đến, chàng thấy thương chàng già, thương cho cô bé. «Rồi em sẽ ra sao hở Trang». Tuổi nhỏ của em đã có được gì trong đó. Một năm, hai năm nữa Trang sẽ có chồng..

Khi tiếng cô bé không còn giảng dạy nữa và thẳng bẻ đã xuống thang gác chàng hỏi :

— Dạy xong rồi hở cô bé ?

Cô bé ngạc nhiên :

— Sao hôm nay ông về sớm vậy ?

Chàng thật thà trả lời :

— Tối nay mệt quá tôi đi không được.

— Ông bệnh à ?

— Chỉ mệt sơ thôi. Xin lỗi cô bé tôi đã phạm lời hứa.

— Không sao đâu. Ông bệnh, đừng ra ngoài srong gió nhiều lắm.

— Tôi đâu có bệnh hoạn gì. Tôi muốn ở nhà để nghe giọng cô bé lần cuối.

Cô bé vội vàng hỏi :

— Sao, ông nói sao, cái gì lần cuối.

— Tôi sắp rời khỏi đây rồi.

— Ông không ở căn gác này nữa à ?

— Vâng.

— Sao vậy, ông chán rồi ư ?

— Không, cô bé đừng nghĩ vậy. Tất cả mọi thay đổi đều có lý do, nhưng lý do tôi ra đi, thật khó nói được, nhưng một ngày nào đó cô bé sẽ hiểu.

— Ông đã quyết định rồi à ?

— Vâng, hoặc ngày mai, ngày mốt.

— Ông làm tôi ngạc nhiên và khó hiểu hết sức. Có gì phiền lòng ông không ?

— Không đâu, không có gì phiền lòng tôi đâu, nhưng tôi phải ra đi, rồi cô bé sẽ hiểu thật nhiều.

— Ông đi đâu ?

— Tôi chưa có một địa chỉ chắc chắn nhưng sẽ có một nơi nào khác để tôi đến.

— Vẫn trong thành phố này chứ ?

— Vâng. Vẫn trong thành phố này. Thỉnh thoảng tôi sẽ đến thăm cô bé. Hoặc đến đây, hay đến trường thăm Trang.

— Bạn bè nó sẽ nhạo chết và rủa ba Trang bắt gặp thì khổ lắm.

— Như vậy, tôi không bao giờ gặp được cô bé nữa sao ?

— Sao không, thành phố này nhỏ nhoi quá, người ta dễ tìm đến với nhau lắm. Khi buồn Trang sẽ tìm đến thăm ông.

— Xin cảm ơn cô bé trước nhé.

— Ông lại khách sáo quá đi rồi. Tại sao phải nói cảm ơn khi người ta đến thăm nhau nhỉ ?

Ngưng một hồi, chàng nói bằng một giọng cảm động :

— Đây cô bé, cô bé cho tôi những giọt nước mắt hôm nọ chứ. Những giọt nước mắt mà ngày đầu tiên tôi trông thấy cô bé khóc đấy.

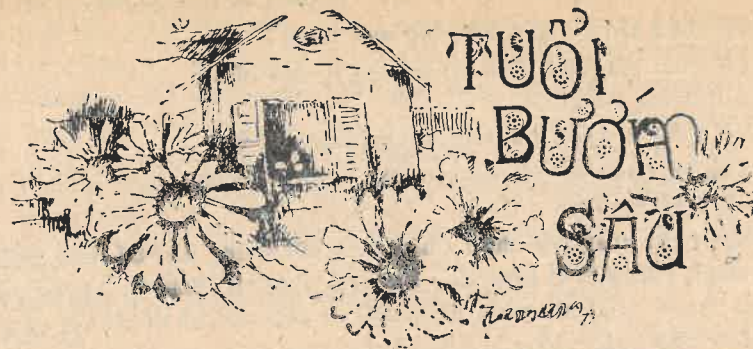
— Ông lại nhạo Trang nữa rồi.

— Không, tôi xin thật đó.

— Tôi chỉ sợ ông làm vỡ mắt. Nếu chắc chắn giữ được thì ông cứ mang theo.

— Vâng, tôi sẽ mang theo, và giữ thật kỹ. Đây cũng là một kỷ niệm thật dịu dàng, phải không ?

ĐỖ VĂN NGỌC

tự truyện DUYÊN ANH

Rồi khối kẻ bị phù chân và trăm thứ bệnh khác. Chết dịch, chết no không đáng kể. Còn sống mới đáng kể. Những người còn sống mua đồ lễ, hương vàng tới đền, chùa tạ ơn thánh thần. Dân phố huyện, khi cần cứu đói thì chả ai nấu cháo, thổi cơm bố thí cho người đói. Khi không cần, nhà nhà tới tấp hái lá đa cuộn lại, cắm vào cây tre ngắn, nấu cháo đổ vào rồi bày la liệt cùng đường, cùng ngõ. Gọi là cúng những hồn đói ! Đang lúc tôi rảnh rỗi chẳng biết làm gì thì chú Phương nhón đến. Chú xách chiếc hòm thợ cạo. Chú gầy đi và buồn bã. Chú ngậm ngùi kể chuyện chết đói ở làng Tường An, nơi chôn rau cắt rốn của bố tôi.

Chú Phương nhón không khóc nhưng chú Phương hen khóc sụi sụi. Hai người con trai bỏ làng xóm đi mưu sinh, bỏ mẹ già chết đói nơi quê nhà, chẳng được báo hiếu bằng cách bỏ xác mẹ vào manh chiếu mà chôn dập, chôn vùi. Chú Phương nhón lại đưa tôi đi tắm ao. Chú dẫn tôi vào ngôi chùa và hai chú cháu tôi ngồi dưới gốc một cây cổ thụ. Chú hỏi tôi :

— Cháu còn bị bắt nạt không ?

— Còn.

— Tại sao cháu không đánh lại những đứa đánh cháu ?

— Cháu đã đánh lại. Chúng nó đánh cháu sưng vù mắt.

— Rồi cháu có đánh tiếp không ?

— Không.

— Cháu sợ chúng à ?

— Cháu không sợ.

— Vậy tại sao ?

— Bố cháu bảo phải nhịn nhục, phải tập nghiền răng nhịn nhục ngay từ khi bé nhỏ. Bố cháu bảo to lớn như cây cổ thụ, người ta vẫn có thể đốn ngã hay giông bão làm tróc gốc nhưng đã chưa ai hạ nổi nước vì nước mềm.

— Người ta đã tát nước cạn hồ ao, nắng đã làm khô nước sông.

— Bố cháu bảo lại có mưa và lại có nước. Cây trốc gốc là cây chết luôn.

— Bố cháu tên Hùng mà không anh hùng !

— Bố cháu bảo biết nhịn nhục cũng là anh hùng.

— Anh hùng rơm !

— Bố cháu bảo cần giỏi chữ, không cần giỏi võ.

— Thế bố cháu có nói tại sao dân mình chết đói ?

— Cháu không hỏi.

— Nghe đây cháu của chú : Cháu đừng cúi xuống như bố cháu, phải nhìn lên. Dân mình chết đói vì thực dân Pháp và phát xít Nhật. Ta không thể nhịn nhục thực dân và phát xít, nhịn nhục mãi sẽ chết đói, sẽ bị cắt hết gân, sẽ lết giống loài chó què, miệng bị bịt chặt.

Chú Phương nhón ra đi ít lâu và chú Phương nhón trở về giải đáp một thắc mắc tôi mong đợi. Chú nắm chặt nắm tay, dơ cao :

— Phải diệt phát xít. Phải tuốt gươm vùng lên !

Chú lắc đầu :

— Làng ta có mỗi mình bố cháu đầu băng «xéc» mà bố cháu lại nhịn nhục.

Chú nghiêng răng ken két :

— Chú không chịu nhịn nhục.

Chú ghé sát tai tôi :

— Chú sắp đi xa, cháu ạ ! Chú sẽ cướp chính quyền.

Chú Phương nhón, thợ hút tóc rong, người thay bò kéo xe dọ sẽ cướp chính quyền. Tôi hỏi chú :

— Cướp chính quyền là gì ?

Đôi mắt chú sáng rực, nhìn phía trời xa :

— Đánh đuổi phát xít Nhật, giành lại thóc lúa để khỏi bị chết đói, giành lại độc lập.

— Độc lập là gì ?

— Là không có quan huyện đánh cướp, cắt gân cướp...

Chú say sưa kết tội thực dân, phát xít. Chú quả quyết thực dân và phát xít đã bỏ chết đói ngót một triệu dân mình. Chú Phương nhón nhắc nhủ tôi «thù này phải trả» nhiều lần và mỗi lần chú nhắc nhủ là một lần tôi ngờ ngác. Tôi chưa thù ai. Chưa biết thù ai. Có lẽ, một người yếu đuối thể xác như tôi, tâm hồn lúc nào cũng băng lạnh lời khuyển nhịn nhục của bố, cho nên, mãi tới hôm nay tôi vẫn chưa biết thù ai, chưa dám thù ai, mặc dù, có nhiều kẻ tôi phải coi như những kẻ tử thù cần đập cho chúng nó chết nếu tôi khỏe. Chú Phương nhón nói chuyện với tôi như nói chuyện với một người tâm đầu ý hợp. Sau này, tôi hiểu rằng, khi quanh ta không ai hiểu tâm sự ta, không ai tin ta làm nổi một công việc khác lạ, ta thường thích tìm con nít mà kể lè. Vì con nít sẽ nghe ta, không chế điều đã đành, còn ra chiều kính phục. Hai chú cháu tôi nói chuyện rất lâu dưới gốc cây cổ thụ trong sân chùa. Khi về, chú đòi cồng tôi. «Chú là võ sĩ, cháu

quên à ? Chú cồng cháu chạy băng băng». Tôi nói «Cháu lớn rồi, đầu to bằng cái sọt». Chú bảo «Cho chú cồng đi, vài năm nữa, chú chẳng còn được cồng cháu». Và Chú Phương nhón cồng tôi. Chú làm ngựa. Chú chạy trên con đường gạch xây đan. Chú bắt chước ngựa hí vang. Chú cười đùa. Chú dục tôi thúc chân vào bụng chú. Chú Phương nhón đã quên mẹ chú chết đói, vợ chú chết đói hồi tháng ba. Chú quên nỗi buồn để nuôi mối thù. Chú đập tắt dĩ cương và thấp ngọn lửa trương lai. Hôm khác, chú dắt tôi thơ thẩn trên đường sang Ninh Giang. Chú bồng tôi lên, ngồi trên cột cây số xi măng, chỉ tay về phía núi Voi :

— Cháu biết nơi xa kia mọi người đang làm gì không ?

— Không.

— Họ sửa soạn về tỉnh đánh đuổi Nhật, cướp chính quyền. Chú sắp đi tới nơi đó.

— Bao giờ chú đi ?

— Đêm nay.

— Bao giờ chú về ?

— Chú sẽ về sớm.

— Chú có mang hòm thợ cạo đi không ?

— Có.

— Chú về huyện Phụ Dực chú đừng về tỉnh chú nhé.

— Cháu muốn chú về đây à.

— Vâng.

— Làm gì ?

— Chú sẽ dẫn đầu một đám người kéo đến cổng huyện, bắn súng lục và đòi bắt quan huyện như ông Tư Mi.

— Tư Mi !

Chú Phương nhón nghiêng răng ken két. Gân trán chú nổi lên to bằng cọng rau muống. Chú nắm chặt nắm tay, không dơ cao mà đâm vào không khí.

— Tư Mi, phải giết nó.

Tôi kinh ngạc :

— Ông Tư Mi là hiệp sĩ, sao chú đòi giết ông ta ?

Chú tôi dậm chân :

— Chú đang lòng nó, chú sẽ giết nó.

— Tại sao thế hở chú ?

— Nó là Việt gian, nó liếm gót giày phát xít Nhật.

Ông Tư Mi, người hiệp sĩ có thật của tôi, người tôi chiêm ngưỡng và mong đợi xuất hiện thêm lần nữa lại là người chú Phương nhón bảo là Việt gian và đòi giết.

— Thằng Tư Mi xúi Nhật giết dân ta, cháu ạ.

Tôi tin ngay chú tôi. Và thần tượng đầu tiên của đời tôi tan vỡ. Hiệp sĩ Tư Mi liếm giày phát xít Nhật ? Có thể vậy chăng ?

— Cháu phải tin chú.

— Cháu tin chú.

— Tư Mi sẽ đền tội xứng đáng.

Rất tiếc tôi đã khơi chuyện ông Tư Mi nên chú Phương nhón chỉ nói lên những hận thù, chém giết. Chú đưa tôi về nhà và đêm hôm đó, chú ra đi. Người hiệp sĩ đã lên đường hành hiệp. Vào tháng sáu, bố tôi quyết định trở lại thị xã. Bố tôi chung vốn với bác Quảng mở cửa hiệu bán đồ phụ tùng xe đạp, xe tay ở cầu Kiến Xương. Căn nhà thuê của ông Cai. Tôi về thị xã, biết rõ mặt linh Nhật lắm lý, hung ác và thanh kiếm trần óng ánh những huyền thoại rợn người. Tôi được nghe kể linh Nhật đã dùng kiếm trần, thứ kiếm chém sắt như chém bùn, chặt đứt tay những đứa trẻ con an cấp thóc ngựa của họ. Tôi được nghe kể linh Nhật treo ngược người Việt, để họ giầy dựa trên không trung cho tới khi chết. Và tôi mong mỗi ngày chú Phương nhón trở về. Tôi lại thấy ông Ban đầu cạo trọc, mặc quần áo linh Nhật, lưng đeo kiếm trần, mặt mũi vênh vang đi sát sĩ quan Nhật. Và tôi hình tưởng ông Tư Mi ở một nơi nào đó, lưng đeo kiếm trần ! Tôi chán ghét thị xã, tôi muốn về Phụ Dực. Ở Phụ Dực không có linh Nhật và không có những nòng súng máy đen ngòm. Nhưng tôi phải đi học. Bố tôi xin cho tôi vào trường tiểu học thị xã. Tôi học lớp của thầy giáo Thảo, ngồi cạnh thằng Hải. Thằng này con nhà giàu. Nó đi học bằng chiếc xe đạp nhỏ thật đẹp. Vàng, ghi đồng mạ kền bóng nhoáng. Hải làm quen với tôi trước. Nó đòi chở tôi về tận nhà. Tôi bằng lòng ngay. Sung sướng và hãnh diện. Lần đầu tiên, trong quãng đời thơ ấu mù mịt, tôi được chơi «ngang nhau» với một bạn học và người bạn này tỏ vẻ cần chơi với tôi. Ngày đầu chở tôi về học, Hải biết nhà tôi. Nó vào chơi. Hải chào hỏi mẹ tôi rất lễ phép. Sáng hôm sau, Hải tới nhà tôi sớm, rủ tôi đi học. Nó cho tôi một khúc bánh tây nhồi đầy thịt quay. Hải sẵn sóc tôi tận tình. Giờ toán pháp, thấy tôi ngồi cầm bút lo sợ, Hải đã chép ra giấy nháp cả toán lẫn lời giải để tôi chép. Sau đó, Hải hỏi tôi :

— Long kém toán à ?

Tôi thành thật đáp :

— Long dốt. Môn nào cũng dốt.

Hải cười :

— Tại lười chứ gì ?

Tôi rơm rớm nước mắt :

— Tại vì đến trường bị bắt nạt.

Tôi ngậm ngùi kể cho Hải nghe những ngày tháng ở Phụ Dực. Nó khoác tay lên vai tôi như một người anh hùng cứu quốc, an ủi :

— Ở đây sẽ không đứa nào dám bắt nạt Long. Mỗi tối, Long đến nhà Hải, chị Hải dạy thêm Long, vài tháng là Long khá.

Tôi ngược mắt nhìn Hải, đôi mắt chưa khô :

— Tại sao Hải muốn giúp đỡ Long ?

Hải quay đi chỗ khác :

— Ờ, ờ... Chúng mình đi uống nước, Long nhé !

Tôi đã mon men đến nhà Hải. Bức tường nhà nó xây cao. Cái cổng sắt lớn. Ở một cánh cổng, có vẽ đầu con chó và ghi hàng chữ «Attention, chien méchant». Tôi sợ cái đầu con chó, sợ sự giàu sang của gia đình Hải nên không dám bấm chuông. Tôi cứ đứng vờ vờ mãi. Rồi tôi lủi thủi về. Sáng sau, Hải trách tôi sai hẹn. Tôi phải nói thật là tôi sợ hãi, không dám vào nhà

Hải một mình. Thì nó cười và tới tận nhà tôi dẫn tôi đến nhà nó. Chị nó thử sức học của tôi, khích lệ tôi và dạy tôi học ngay. Bắt đầu là bài tính đồ tim tiền lãi. Có lẽ, tôi đã không học giỏi được qua sự chỉ dẫn của chị thằng Hải. Nhưng, ở nhà nó, tôi học được bài học về tình người. Và tôi quên hẳn những gì gọi là bất hạnh đã xảy ra cho tôi những tháng ngày cũ. Tôi không hiểu do đâu mà Hải quý mến tôi, do đâu mà cả gia đình nó thương yêu tôi, dù tôi là đứa trẻ con nhà nghèo, học dốt. Điều này, lớn khôn, tôi mới vỡ lẽ rằng, cuộc đời không phải chỉ rặt những kẻ thích bắt nạt, hành hạ ta. Mà vẫn còn nhiều người giúp đỡ, an ủi ta. Tôi quyến luyến gia đình Hải như tôi quyến luyến gia đình tôi.

Cửa hiệu bán phụ tùng xe đạp, xe tay của bác Quảng và bố tôi ế dài. Chưa đầy một tháng, «công ty» tan rã. Bố tôi cố bám lấy tên hiệu Quảng Hùng, trả hết vốn cho bác Quảng, một mình trông coi cửa hiệu để khỏi mất mặt với ông Cai. Bố tôi không sĩ diện hão. Chắc chắn bố tôi muốn tránh một cái bỉ thử mà ông Cai sẽ nói mỉa mai mẹ tôi : «Giá mà nghe tao, lấy một thằng bép, đời mày đã khác». Tôi quên chưa nói là cửa hiệu bán phụ tùng xe đạp, xe tay của bố tôi sát nách một hiệu bán phụ tùng xe đạp, xe tay khác. Họ tấp nập khách hàng mà bố tôi thì ngồi ngáp vặt. Ông đã chán ôm đàn ca vọng cổ. Cây đàn của bố tôi đứt mất hai giây và nằm ở xó nhà, đầy bụi. Hình như có một nỗi hãi hùng đang bủa vây quanh thị xã. Bố tôi chìm ngẫm trong nỗi hãi hùng đó. Ông thường thở hắt ra : «Tình hình khó khăn, tình hình khó khăn», mỗi tối. Rồi ông trấn tĩnh mẹ tôi : «Minh cần kiên nhẫn...» Quả thật, bố tôi thiếu kiên nhẫn. Ông thay đổi nghề xoành xoạch. Ông quá nhiều nghề và chẳng có nghề nào tinh vi nên ông đã không tạo nổi sự ổn định vật chất cho gia đình.

Một hôm, bố tôi hỏi tôi :

— Con học được không ?

Tôi trả lời là tôi rất thích đi học. Bố tôi bằng lòng lắm. Ông nói :

— Thời buổi nào thì người học giỏi cũng được trọng dụng. Nếu bố đã không mê đàn sáo...

Lãng-tử-bố-tôi, chớp mắt. Ông đã hối hận. Cơm áo vất vả khiến ông oán trách những đoạn đường giang hồ. Một ngày nào đó, thất bại dồn dập thất bại, người ta sẽ tự nguyện rửa những cuộc chi tiêu phù phiếm của tuổi trẻ. Kỷ niệm chỉ tươi xanh, chỉ có mưa bay trong hồi tưởng nếu người ta không lỡ trốn đời. Lúc người ta biết chắc vinh quang cấm cửa người ta, đó là lúc để than vãn, trần tình, tự thú. Bố tôi đang than vãn. Ông không tay đàn miêng ca, đã đành, ông còn không cười và ít nói. Và, bỗng nhiên, ông thay bốn chiếc răng vàng. Ông bảo tôi :

— Mỗi người tuổi trẻ đều có một lần đại dột, con ạ ! Ta phải đoạn tuyệt những mộng tưởng khi ta đã có trách nhiệm gia đình.

Bố tôi dặn dò :

— Con nhớ kỹ điều này : Đã chưa ai nuôi sống vợ con mình bằng mộng tưởng.

(Còn tiếp)

MỘT NGÀY

LĂNG QUÊN

p. an

Hôm nay là ngày sinh nhật của tôi, thật ngậm ngùi, tôi mà còn nhớ đến sinh nhật của mình trong những ngày tháng này nữa sao — có lẽ những lúc buồn, những lúc bị bỏ quên mới là những lúc người ta nhớ về mình nhiều nhất — như tôi bây giờ chẳng hạn, nhớ về mình để tội nghiệp cho mình và để thương hại thay cho chính thân phận của mình.

Những ngày xa xưa khi sinh nhật còn là một ngày hội lớn, nhớ vườn hoa và thảm cỏ xanh mượt trước sân nhà kết đầy hoa đèn rực rỡ và trong bếp, mẹ dính đầy bột trắng xóa đứng nhào từng chậu bột để làm bánh sinh nhật cho con, bên trên là những bông hoa hồng thật đẹp thật ngon, nhìn con bé chỉ muốn xin : mẹ ơi con ăn vụng nghe. Bạn bè thuở ấy đến mừng sinh nhật với những túi đầy kẹo và toàn đồ chơi, với những bộ quần áo mới, diện cứ như những tài tử và giai nhân tỷ hon. Con bé thì năm nào cũng áo đầm trắng thướt tha hai bên tóc, được bố dắt tay ra chào mọi người như một cô công chúa đi bên cạnh vua cha, và rồi thu hết gió bên sân cỏ, con bé sẽ thổi tắt những cây đèn cây bé tí hon trong khi bạn bè vỗ tay, và bạn bè của bố khen thật giỏi.

Số đèn cầy trên bánh tăng dần theo mỗi năm, số đèn cầy trên bánh thay đổi mang theo sự đổi thay của gia đình. Con bé không được làm công chúa nữa mỗi lần sinh nhật, mất mẹ, công chúa trở thành con bé lọ lem. Sinh nhật của mỗi năm cũng không được tổ chức trên thảm cỏ xanh của căn nhà cũ mà làm thật khiêm tốn trong một căn phòng thật nhỏ, chung quanh chỉ có năm anh em. Không bạn bè, không cha mẹ, vắng hẳn những tiếng vỗ tay nên sinh nhật sau này thường có thật nhiều nước mắt. Bố thì quên mất con từ ngày tìm một hình bóng khác nên cũng chẳng nhớ gì đến ngày sinh nhật của đứa con gái mà ngày xưa bố thương nhất nhà, mẹ thì nằm im một mình ngoài

nghĩa trang, con đường từ thiên đàng xuống trần gian cũng thật xa nên chẳng năm nào mẹ còn về được nữa để làm bánh cho con.

Mặc thời gian trôi đi, công chúa ngày xưa đó bây giờ là tôi đấy, một tôi chứa toàn ưu phiền, và một tôi của tuần lễ rồi khóc sụt sùi vì thật cô đơn, vì thật sự thấy chẳng còn ai nhớ đến sinh nhật của mình. Nhớ đến nam trước buổi sáng của ngày sinh nhật được đánh thức bằng hương thơm của 21 đóa hoa hồng mà ai đã đặt bên gối từ sáng sớm kèm theo với lời chúc thật dễ thương : «những đóa hoa hồng này sẽ mang đến em những lời chúc nồng nàn nhất của anh cho một sinh nhật đẹp như hoa để mãi mãi sinh nhật của em cũng là của anh».

Thế mà năm nay, buổi sáng bên nhà thương, tôi tỉnh dậy không phải bằng hương thơm của đóa hoa hồng trong giấc mơ đêm qua, mà là tiếng rên đau của người bệnh nằm bên trại hồi sinh. Buổi sáng sinh nhật không được ở nhà, nên không biết các em có nhớ gì đến mình không, tự nhiên nước mắt tôi ràn rụa. Khóc gì, lớn rồi mà sáng dậy còn khóc nhè, đòi má dỗ nữa sao đây ? Tiếng con nhỏ bạn trực cùng phiên rên ù ù. Tôi lắc đầu. Không, để tao yên, hôm nay là sinh nhật của tao đấy. Con nhỏ bạn ngạc nhiên ngoài đầu lại : sinh nhật của mày ? Trời đất, sao mày không annonce gì hết vậy, chúc mày một sinh nhật vui vẻ nghe. Cảm ơn mày. Cảm ơn cô bạn đã chúc tôi câu sinh nhật vui vẻ đầu tiên.

Hăm hai năm rồi, năm nay là năm đầu tiên sinh nhật tôi bị bỏ quên, ngay Triết cũng chẳng còn nhớ đến, Triết đã không gọi về dù là một tấm thiệp nhỏ thôi, dù là một chữ đề tôi còn có thể nhận rõ là tôi vẫn còn ở đây và Triết vẫn còn là ở đó, dù rằng bây giờ sinh nhật của em chẳng còn là của anh, để được những năm trước cùng uống chung nhau ly nước, cùng chia đôi chiếc bánh, và để tôi còn được thấy tôi cười trong ánh mắt của chàng. Thèm làm sao bờ vai ngày cũ để khóc và câu nói của người ngày xưa : 21 tháng 12 nào cũng là ngày anh nhớ đến em nhiều nhất. Triết ơi, thế còn 21 tháng 12 năm nay quên mất rồi... phải không anh ?

Chiếc áo đầm màu đỏ mặc hôm nay trên người là của chàng cho trong sinh nhật trước. Lúc nhìn màu áo trong gương tôi tự nhiên nghĩ đến câu : «Đập cổ kính ra tìm lấy bóng, Xếp tàn y lại để dành hương». Chúng tôi không cùng soi chung gương nên không tìm thấy kính đâu mà đập, họa chăng những lúc mặc trên người chiếc áo ai tặng năm xưa tôi mới tìm được cái dư âm thương yêu và đắm thắm của ngày tháng cũ. Nói nghe đến xót xa, nhưng sự thật là như thế đấy. Thế mới là tình yêu, cô bạn đã cười và nói với tôi hôm nọ.

Sinh nhật thứ 22 này buồn đến rã rời. Nghe như trong hồn mọi vật đều tan vỡ. Lời chúc tụng của những người trong phòng, những tấm thiệp mừng của họ càng làm tôi tủi thân hơn. Đâu rồi những người bạn yêu quý của tôi, có nhớ gì không, hôm nay của 22 năm trước có cô bé lọ lem mang về trên bầu trời thêm một vì sao : vì sao tối âm u, vì sao hay buồn và khóc nhất.

P. AN

anh chỉ yêu dấu

truyện dài ĐÌNH TIẾN LUYỆN

Chiối dậy rất nhẹ nhàng, cô bé nhồm người lên và với những động tác rất chậm, rất rụt rè, cô bé đưa những ngón tay trên thành giường, đến gần chỗ bồ câu trắng đang đậu. Bồ câu trắng chỉ giương to đôi mắt nhìn cô bạn thôi. Mỏ bồ câu đỏ, đôi chân bồ câu cũng đỏ còn toàn thân thì trắng toát như một nắm bông gòn. Đến khi một ngón tay của cô bé nhẹ chạm vào chân của Bồ Câu Trắng thì Bồ Câu Trắng khẽ cúi đầu xuống như chào cô bé. Đây là cuộc đối thoại giữa đôi bạn nhỏ.

— Chào Công Chúa Hồn Nhiên.

— Chào Em Bồ Câu Trắng.

— Em có lắng nghe chị hát ban sáng. Em chưa từng nghe một giọng hát nào ngọt đến thế. Chị dễ thương quá.

— Em mới thật là dễ thương. Có phải em đã được đi khắp nơi?

— Em đã được đi khắp nơi nhưng em chưa bao giờ thấy có một nơi đẹp êm ái như cái nơi chị đang sống.

— Em thật dễ thương, Bồ Câu Trắng ạ. Ồi những cánh mìn màng của em, ước gì chị được ôm em vào lòng.

Cô bé muốn là được chiều ngay. Đó là một hình ảnh tuyệt vời, người con gái nhỏ và chim bồ câu trắng.

Rồi chuyện của ly sữa và những khúc hát, chùm bóng bay và chiếc giường như một chiếc nôi mây trắng lơ lửng trong không trung, tất cả tan biến mất trước công nhà có nhiều mimosa vàng trên lưng đồi.

Tôi nói với Chi :

— Đừng sợ gì nhé, phải nhớ là có anh Huy luôn luôn bên cạnh.

Chi vàng nhỏ. Cả hai chúng tôi cùng giật mình ngược lên. Chúc đang ở trên ban công trước nhà, ý chừng nàng đã đợi từ sớm, khi chợt nhìn thấy chúng tôi, nàng reo to :

— Chị Liên ơi, công chúa tới.

Họ làm chúng tôi hơi ngỡ ngàng. Dù đã quen thuộc với chiếc công, với phòng sân nhà bạn nhưng bỗng đứng tới thấy lạ, thấy bối rối. Chúc ở trên ban công chạy xuống, Liên ở trong nhà bước ra riu rít :

— Bọn này dậy từ chuông lễ nhất để đợi.

— Đã trông anh Huy không dẫn công chúa đi được chứ.

— Anh Trường hồi này rủ lên phố an sáng mà hai đứa không chịu đi chỉ sợ lỡ mất.

Tôi đưa một ngón tay lên ra dấu cho hai người con gái như lời dặn, em đừng trông mong như trứng, coi chừng em nhè bây giờ đấy. Tôi nói với họ :

— Đây là người mà Trường đã thấy đi với tôi trên phố.

Quay sang Chi tôi cũng làm một cử chỉ khách sáo giới thiệu :

— Đây là Liên và Chúc, em của Trường bạn anh.

Chi lí nhí chào hai người. Bốn con mắt chị em Chúc nhìn Chi không chịu chớp. Và Liên bỗng kêu lên với Chúc :

— Mi quên gì rồi?

Được nhắc đề nhớ tới, Chúc giật mình :

— Một chút nữa thì quên, hai người đứng yên đợi Chúc, đừng bước vào nhà vội nhé.

Vừa nói Chúc vừa chạy nhanh vào nhà lát sau nàng ôm ra một bó cúc trắng còn tươi nguyên những giọt nước bám đầy như mới vừa cất ở vườn nào về.

— Đây là những bông hoa cúc đầu tiên nhà Chúc trồng được.

Tôi phải đỡ giùm đóa hoa cho Chi. Chúc nheo mắt nhìn tôi, Liên mỉm cười nhìn tôi. Cảm ơn hai người. Cảm ơn những người đã cho tôi những đóa hoa hạnh phúc nhỏ mà chẳng bao giờ tôi tưởng tới. Anh Chi và những bông cúc trắng của buổi sáng chủ nhật, em thật dễ thương bên tôi.

— Hai người định sửa soạn đi đâu phải không Chúc?

Chúc vẫn tíu ta tíu tit chuyện :

— Bọn này có plan đi dạo hoàng. Trước là đi vào đón khách...

— Chà, quý hóa nhỉ. Còn sau đó?

— Bọn này định đi picnic, mời hai người tham dự luôn.

Tôi khẽ nhìn sang Chi :

— Còn tùy.

Liên và Chúc bấm nhau cười nhỏ. Liên nói :

— Anh Huy hạnh phúc nhỉ, đã có người dễ được nhận chỉ thị.

Tôi suyt Liên :

— Nhảm nào.

Liên giơ một ngón tay :

— Chối nhé.

Tôi trừng mắt :

— Đừng có lộn xộn.

Liên cười :

— Lại chối nữa nhé.

Tôi gây bừa :

— Rồi có sao không?

— Còn sao nữa, khi người ta nhất định chối là người ta đáng để nghi ngờ.

Nói rồi Liên và Chúc khúc khích cười với nhau khiến tôi nóng bừng mặt. Tôi được họ đặt đúng vị trí của người con trai đứng bên người con gái theo ý họ. Ngượng cũng có và tôi đã sợ là họ có thể sẽ gây hoảng hốt bất ngờ cho Chi. Điều mà tôi không muốn một chút nào hết, lúc nào đó Chi sẽ mất tự nhiên khi đứng bên tôi.

Tôi xoay hẳn câu chuyện đi một lối khác, hỏi Chúc :

— Trường đầu hờ ?

— Anh ấy lên phố uống cà phê, hẹn trở về ngay.

Ngay lúc ấy tiếng xe của trường về tới, hẳn nhẩn còi khi vào cổng. Vừa bước xuống xe, Trường ngửa mặt lên trời kêu to :

— Bạn ta !

Hắn lúc lắc cái đầu tóc bồm xồm của hắn sau khi ném tới tôi một cái nhìn, như một lần nào đó, thật khó hiểu.

Tôi bắt tay Trường :

— Sao, những khuôn nhạc kẻ xong rồi chứ ?

— Xong. Ta mới kiếm được một tay kẻ nhạc tài tử lắm.

— Định đến bao giờ thì bắt đầu in ?

— Có lẽ phải xoay tiền đủ đã. Cậu có quen nhà in nào ở Saigon ?

— Một vài nơi nhưng thường lắm.

— Cậu biết bờ phận của cậu rồi chứ ?

— Đề liên lạc với họ xem sao.

— Chưa nói tới chuyện đó, tôi muốn bạn ta lo giùm cho cái bia.

— Gì chứ chuyện đó bạn ta muốn là có ngay.

Cười vui vẻ với Trường, tôi chợt nhớ tới đề Anh Chi đứng với chị em Liên này giờ. Hai người con gái đang vây lấy Chi hỏi chuyện.

— Cái khăn của Chi đẹp quá.

— Mái tóc của Chi dễ thương quá.

— Chi có hay về Saigon không ?

— Chi thích ăn gì nhất ?

Tôi la lên :

— Bắt nạt em tôi vừa thôi chứ.

Nhìn thấy tôi trở lại mặt Chi xì xuống, mắt trách móc, vậy mà anh Huy bảo không rời em nửa bước. Cái miệng Chúc oang oang :

— Em đang thuyết phục công chúa của anh đi chơi với bọn em.

— Kết quả ra sao ?

— Công chúa nói để hỏi anh Huy.

Liên tủm tỉm cười :

— Hạnh phúc ghê, người ta sống đề mà xin phép nhau.

Tôi vội nhìn Liên một cái đầy dọa nạt, vừa thôi nàng ơi, đừng đầu độc tư tưởng thủy tinh của người con gái nhỏ tuổi chứ.

— Các cô bắt nạt em tôi hoài.

Trường vác cây đàn guitar đi rất là đặng từ từ trong nhà ra.

— Chương trình tới đâu rồi. Huy dẫn Chi đi chơi với bọn này chứ ?

Chúc nhanh miệng :

— Xin một phút để người ta còn xin phép nhau đã.

Tiếng cười tung lên ở giữa sân, nở rục giữa đám hoa vàng trên lối đi. Tôi và Chi theo anh em Trường vào nhà, dù sao thì cũng mời quý vị vào nhà chơi đã. Chúng tôi được coi như hai người khách trịnh trọng. Nơi phòng khách tôi để ý hình như có sự sửa soạn của bàn tay chị em Liên. Đám sách báo gọn ghẽ khác thường ngày, bình cầm chương đủ màu đặt ngay ngắn trên bàn, những chiếc gối màu đặt ngay ngắn trên salon. Và thật là tinh nghịch, Chúc leo lên chiếc ghế dùng ngón tay gạt chiếc kim đồng hồ đang từ hơn chín giờ tới đúng mười giờ để phát ra một giọng chim gáy « cúc cu, cúc cu » làm cả bọn phải bật cười.

Liên hỏi :

— Chắc anh Huy chưa ăn sáng chứ ?

— Hồi nãy mỗi đứa có gặm một khúc bánh mì ở dọc đường rồi.

Chúc pha mỗi người một ly sữa nóng. Tôi chợt nhớ tới ly sữa với những trái bóng bay với chiếc giường và cô bé thức dậy trong buổi sáng lơ lửng trên không trung. Tôi nói mà chỉ Chi với tôi hiểu và nhìn nhau cười.

— Chà, sao mà lại thêm một ly sữa.

Liên nói :

— Hôm nay nhờ Chúc hẳn ngoan ghê vậy đó anh Huy, bởi vì hắn ít khi đợi ăn sáng với mọi người.

Chúc ngậm miếng bánh mỏng trong miệng :

— Anh Huy thấy hôm nay em trịnh trọng lắm đấy chứ. Vì thế anh cũng không được quyền từ chối lời yêu cầu đi chơi với bọn này nghe.

Tôi nghiêng đầu với Chi :

— Đi nhé Chi.

Chi nhìn tôi ngập ngừng một giây rồi đáp :

— Vâng.

Trong năm người Chi bỗng trở thành một nhân vật quan trọng. Chúng tôi cùng đổ dồn mắt vào chờ đợi Chi « vâng » một tiếng nhỏ. Thế là chúng tôi có một buổi sáng chủ nhật ở ngoài trời. Trường đã sẵn sàng đợi ngoài xe hỏi Chúc và Liên sửa soạn mau mau dùm.

— Đợi các cô chải xong cái tóc, tô xong cái mặt thì trời mưa to ở nhà là vừa.

Ở ngoài sân trời mưa hạt nhỏ. Trường chui vào trong xe gầy đàn phùng phùng hối thúc. Tôi lo ngại hỏi Trường :

— Liệu trời mưa to không ?

— Nắng mưa là bệnh của trời, biết sao được. Có thể lát nữa nắng không chừng. Ông trời ở đây ho hen cảm cúm luôn.

Lúc Chúc và Liên sửa soạn xong ra xe thì mưa dứt hạt. Mưa không kịp ướt đất. Mưa chỉ là đám bụi nhỏ, rắc tạnh những cành lá những cánh hoa vài giọt nước ngọt ngào rồi nắng lại lên, trải những sợi vàng trên các ngọn cỏ. Nắng quý hóa như hơi thở ấm áp gần nhau, sưởi ấm nhau. Chúc và Liên ném lại những áo khoác, những dù che.

Chúc nhí nhảnh trong chiếc áo pull vàng ôm lấy người, giọng con gái vừa vỡ tiếng :

— Anh Trường thấy không, khi em vừa ra khỏi nhà thì trời bắt đầu nắng.

Trường nói với tôi, cho mọi người cùng nghe :

— Cậu nhận ra không, chúng ta vừa có một nhà thơ nữ.

— Cậu thơ ấy đáng cho cậu phổ thành mười bản nhạc. Khi em vừa ra khỏi nhà thì trời bắt đầu nắng. Em mang nắng trên áo. Em mang nắng ra ngoài trời. Em mang nắng đi dạo khắp phố phường...

Liên chen vào :

— Hay tuyệt. Anh Huy cũng là một nhà thơ lớn nữa.

Vài ba thứ lính kính được dồn lên xe. Tôi đã ngồi băng trước với Trường để Chi ngồi băng sau với Liên và Chúc nhưng bị cả hai phản đối.

— Không thể được đâu anh Huy ơi.

— Anh phải ngồi với người ta chứ.

Chi hiện như một con búp bê để mọi người chiều chuộng. Em chỉ nhìn tôi thôi. May quá mọi người cũng biết giùm tôi những gì tôi phải làm. Liên đổi chỗ để tôi ngồi sau với Chi, nàng luôn thích cột bóng bay vào lời nói :

— Có khi người ta mất cả đời để chuộc một chỗ ngồi bên nhau cơ mà anh Huy, sao lại dễ lời.

Tôi cũng bắt chước nàng cột một trái bóng bay theo :

— Nếu thế thì có thể tôi cũng bắt đầu với phần đời còn lại của mình đấy cô Liên à.

Trường lao vút xe xuống con dốc, cười thích thú :

— Không ngờ xe ta hôm nay hội ngộ nhiều văn thi sĩ lớn.

Chúc đập tay vào mặt đàn:

— Và một nhạc sĩ lớn nữa chứ.

Cô ta nhồm lên khi nhớ ra điều phải hỏi Trường :

— Anh Trường có mang theo máy hình đó không?

— Có đây.

— Tốt quá, hôm nay anh phải dạy em chụp hình mới được. Anh Huy biết không, anh ấy chụp hình cho bao nhiêu là cô, phóng lớn bằng cái mặt bàn tặng thiên hạ âm âm, thế mà mấy đứa em gái nan nỉ muốn hụi hơi anh ấy cũng chẳng chịu chụp cho một «pô».

— Đùng có xạo quá nghe nhỏ.

— Thì xạo vừa thôi, xạo như anh hứa suông hoài. Em không biết, bữa nay anh phải dạy em chụp hình.

— Đề mai mốt đi, ta đang dở dang cuộn phim.

— Em không biết.

— Cứ biết đi.

— Anh phải giữ máy cho kỹ, em báo trước là sẽ phá hư rần chi đó nghe.

— Đùng đùa.

— Cứ đùa.

— Đùng bướng.

— Cứ bướng.

Liên lên tiếng :

— Tôi làm trọng tài. Thôi xin huê đi hai người. Hôm nay chúng ta có khách mà.

tầm tay không với tôi • lê lạc giao

(tiếp theo trang 27)

không, tôi đã không hề nghĩ đến, tôi chỉ biết mình bắt lực trước đời sống. trước cái sinh hoạt buồn bã một ngày bắt đầu rồi một ngày chấm dứt. Tôi không có một ý tưởng nào mới mẻ để được sống an bình tự nhiên như ngày còn thơ ấu. Ngày xưa tôi thường chọn một thái độ sống đúng nghĩa nhất, nhưng thời gian làm tôi cùn mòn ý tưởng, giam kín tôi trong nhà tù bất hạnh. Tôi làm kẻ sáng tạo hạnh phúc đau thương, tạo một chiếc gương soi để mỗi lần bắt đầu một công việc tôi nhìn vào đó an ủi mình.

Loan mển, năm ngày qua đi tôi đã sống với niềm im lặng như hằng đã nghe đã sống im lặng từ mấy năm qua. Chiếc bóng người con gái lúc nào cũng chấp chờn trước mắt nhưng tôi không thể nói nhiều về chiếc bóng ấy bởi tôi có mặc cảm cũng như nhiều tự ái. Như vấp phải hòn gạch trên đường đi, tôi chấp nhận nỗi đau đớn bởi mình bất cẩn, như chấp nhận cái tính lười biếng lảm ước mơ trong tình yêu. Tôi can đảm sống từ lâu với thái độ lững lờ mệt nhọc của người suốt đời nằm trong bóng tối chờ ánh sáng rọi tới, tôi biết mình hơn bao giờ hết, là người chúc phúc cho người khác và như một chúc lành trong đêm sinh nhật, Loan hãy chịu đựng mọi bất hạnh có thể xảy ra, biết vươn mình trên mọi khốn khổ, ôm lấy số phận mình và biết mỉm cười trước bóng đêm. Loan hãy nhớ lấy.

LÊ LẠC GIAO

trên trời nắng võ • vũ thị hải dương

(tiếp theo trang 24)

vấn rưng. Buổi chiều đối với tôi vẫn đẹp. Là con bé Katie thân mến của tôi vẫn mơ màng. Nhưng tôi vừa nghe thoát ra trên đôi môi của Katie, những âm từ nhẹ hẫng.

— Daffodie ơi, mi lại nhớ Hyacinth rồi, phải không?

— ....

— Daffodie ơi, mi lại quên Katie rồi, phải không?

— ....

— Oi Hyacinth, mi có nghe ta nói không? Katie bảo rằng mi bây giờ là linh hồn của Daffodie...

Tôi bịt mồm con bé Katie lại. Con bé ghen rồi đó. Và tôi, tôi có bao giờ quên nó. Tôi đứng lên, kéo cả con bé Katie ra chỗ trồng hoa tulipe. Tôi bảo với Katie tôi đi về và bảo Katie ngắt cho tôi một cành tulipe. Con bé lựa cho tôi một đóa rồi tiễn tôi ra cổng. Katie bảo rảnh ghé tôi và tôi rảnh vẫn phải ghé nó. Tôi gật đầu và cười. Con bé Katie lại mi cadeau tôi. Tôi lại cũng cadeau lại nó. Tôi nhớ ra rồi, hàng cây bonne blue và những cánh hoa tím mỏng đang chờ đợi tôi trên đường Elizabeth.

VŨ THỊ HẢI DƯƠNG

tuổi ngọc

và bạn ngọc

● **VY THUY (Saigon)** : Tại cháu lo và rào đón quá đầy thôi. Đâu phải ai cũng mang thành kiến ấy đâu. Vì không có được số báo xuân trường cháu nên không thể điếm. Có vài bạn bạn ngọc viết trên Tuổi Ngọc cũng học trường cháu. Rất tiếc là không được đọc báo trường cháu. Bút hiệu được rồi. Cháu cứ viết và gửi tiếp những sáng tác mới

● **XUÂN ĐƯỜNG, BỬU HỘI** : Hy vọng nay các bạn đã cảm thấy thoải mái hơn, trong một tình thế mới. Đã nhận được đủ bài của các bạn. Không có gì trở ngại cả. Cảm ơn những lời chúc và ý kiến về tờ báo.

● **LÊ THỊ THU ANH (Đà Nẵng)** : Trả lời thư hơi trễ, đừng buồn nghe «có bé giận dỗi». Cháu yên trí đi, có ngày các anh cháu sẽ thua cá cho xem. Gửi lời cảm ơn mấy ông anh cháu về việc «quảng bá» cho Tuổi Ngọc. Đã trở thành bà con thân mến của Pythagore chưa?

● **HÀ LAN PHƯƠNG (Phú Nhuận)** : Cũng không hẳn là chậm lắm đâu. Thú thật, không thể nhớ hết được, nhưng chẳng bao giờ bỏ quên. Đời sống là một tiến trình, thay đổi từng giây từng phút nhưng dân phải vì thế mà mang «mặc cảm lạ kỳ» ấy. Kỷ niệm đẹp đôi khi giúp ta tìm được những giây phút thoải mái, tạm quên cái thực tại buồn

bã chừ. Viết về cái gì em thích. Sẽ cố gắng hết sức không để Tuổi Ngọc chết lần nữa.

● **VƯƠNG NIỆM THY (Phan Thiết)** : Bạn có quyền «mờn» Tuổi Ngọc để tìm những giây phút thoải mái và phơi bày hồn thơ. Bài đang đọc.

● **NGÔ MẬU HỜI (Cam Ranh)** : Hấp gạt bỏ những e dè ám ảnh đó. Và viết những gì tâm thường nhất với những rung động chân thành. Cố tránh tự đẩy mình vào một mê hồn trận chữ nghĩa to lớn. Tuổi Ngọc là tờ báo luôn luôn đón nhận mọi sự đóng góp từ bạn ngọc. Cháu yên chí đi.

● **ĐÌNH CẢNH (Huế)** : Mong bạn hiểu cho công việc bận rộn, bề bộn không thể biên thư riêng được. Những tâm trạng và hoài bão chung của tuổi trẻ đó có quyền thể hiện trên thơ văn của bạn chừ.

● **NGUYỄN CHIẾN (Dalat)** : Tặng thật sự một nụ cười thật hở 16 cái răng chừ đâu phải cười mỉm. Vừa làm thầy giáo vừa làm học trò cũng thú chừ, tuy cực phải không? Đã lưu ý đề nghị của Chiến về nội dung tờ báo. Chúc thi đậu trong kỳ thi cuối năm.

● **NGUYỄN VŨ THOẠI ANH (GD)** : Đã là bạn ngọc từ bộ cũ còn e ngại quá vậy. Đùng rồi, đó là buổi nói chuyện thật vui. «Hơi hơi có máu văn nghệ» cũng có quyền viết chơi như thường.

● **MỘT S.V.S.Q (Suối Tân)** : Thật còn quá nhiều điều muốn nói muốn viết nhưng không thể viết hết được trong một quyển sách. Tình trạng sách báo nhăm ảnh tuổi thơ bây giờ thật không có gì đáng lo ngại. Cả nước có mỗi chương trình truyền hình Lê Văn Khoa thì tới đâu? Những Thiếu nhi, Thành Bơna... sống ngất ngưỡng. Bạn hiểu đây mà. Sao viết thư mà không đề tên? Về Saigon nhớ ghé tòa soạn chơi.

● **LỘC (Long Khánh)** : Thư tình trên cát sắp phát hành. Những số báo trước mà bạn hỏi không còn ở tòa soạn. Tuy làm quen với Tuổi Ngọc hơi muộn nhưng có hề gì nhỉ, nếu bắt đầu bằng một cảm tình đẹp như thế. Và còn giữ mãi.

● **LINH THANH (Cai Lậy)** : Hân hạnh đón nhận «món quà tân gia» của Thanh dành cho Tuổi Ngọc. Cứ gửi tiếp những sáng tác mới.

● **HỒNG NGỌC (Nhuộm Nghĩa)** : Bạn thì bạn nhưng không vì thế mà gọi là phiên khi được góp ý với bạn về những vấn đề tuổi trẻ bạn đưa ra. Như bạn biết đó, ngay cả những buổi nói chuyện cả buổi được tổ chức chu đáo như thế mà còn chưa nói được gì nhiều thì trong một cột báo nhỏ như thế này làm sao «góp ý» được. Đành hẹn vậy. Một dịp nào đó, chẳng hạn.

● **VŨ QUANG ĐỨC (KBC 4311)** : Đã qua một thời tuổi nhỏ buồn bã như thế, bây giờ, khi vào quân đội rồi mới tìm thấy lại được những nôn nao cũ cũng là một an ủi chẳng? Gật đầu một cách vui vẻ liền. Và mong nhận được sáng tác của bạn.

● **HOÀI GIANG NXD (Qui Nhơn)** : rất tiếc, không biên thư riêng được. Bạn cứ gửi cho những bài vở đó, mới có thể biết được có đăng được không. Giúp đỡ hay «làm được gì» cho bạn ngọc là điều mà anh em Tuổi Ngọc muốn lắm. Bạn đừng ngại gì cả.

● **PHAN VĂN NGHĨA (Huế)** : cũng có rất nhiều bạn ngọc kỳ cựu của Tuổi Ngọc, từ những số đầu, mà chưa bao giờ viết thư cho TN, cho biết ý kiến, khen chê gì. Đó là «đa số thâm lặng». Nên cũng không ngạc nhiên gì khi đọc thư bạn. Thành thật cảm ơn bạn với những cảm tình đặc biệt dành cho tờ báo. Những điều bạn nêu ra ở phần cuối thư làm cho anh em tòa soạn cảm động hết sức.

● **TRƯỜNG THOẠI (Dalat)** : Thế là cháu nghi oan rồi phải không, vậy tư giải oan giùm chú nhé. Đã nhận được cả hai thư cháu. Thư sau hỏi báo cũ mà, cháu biết đó, Tuổi Ngọc cũ trả về bán ki lô hết đâu còn giữ lại. Ai cũng như cháu hết thì Tuổi Ngọc cách chi chết nỗi. Không có chi trở ngại, cháu vẫn có thể giữ hai bút hiệu, nếu thích.

● **TRẦN DUYÊN HIỀN (Huế)** : Có nhận đủ các bài của bạn. Đồng ý với bạn những ý kiến về thơ. Mong thay, niềm tin và cái say mê đó còn mãi nơi bạn.

● **NGUYỄN THỊ KIM KHANH (G.L.)** : Mục đó đã có, nhưng không thường xuyên lắm vì chỉ khi nào nhận được các bản tin sinh hoạt các trường. Và cả những sinh hoạt liên quan đến giáo dục và học đường. Cái này ở trong mục NXCB, được «nhìn» bởi nhiều người. Đã chuyển lời thăm hỏi đến KV. Hân ta ó-kê cháu gia nhập gia đình Kiến ngay.

BÀI NHẬN ĐƯỢC

từ bạn ngọc

THƠ

Việt Tường, Võ Việt Linh, Bửu Hội, Võ Lai, Ngy Sơn, Nguyễn Thị Kim Hạnh, Ly Băng Tâm, Nguyễn Thanh Phương, Tân Tạo CR, Tor Trôi, Trịnh Thương Hoài Nguyễn, Nguyễn Khiếu, Châu Uyên, Cao Thị Thúy, Vũ Thị Thủy Tiên, Trầm Hương, Sơn Châu, Jalau, Khuê Việt Trường, Phan Văn Nghĩa, Vương Niệm Thy, Nguyễn Lê Tuyên, Trịnh Đông, Trầm Hương, Phúc Nguyên, Vũ Ngày Xưa, Hà Tịnh Phương, Đặng Quốc Phong, Trần Anh, Nguyễn Thương Hoài, Nguyễn Giang Như Hạ, Thu Khả, Quỳnh Thủy, Trịnh Đông, Trần Thị Phó Hạ, Duy Minh, Phạm Văn Tuấn, Nguyễn Văn Thông, Như Không, Thân Ngọc Long, Phạm Khanh, Lũy Đức Nghiễm, Mù Sương, Phạm Quang Ngũ Hoài, Hàn Lê Nguyễn, N. T. S. L, Phạm Duy Tân, Nhật Lệ Nguyễn Thị, Vô Vân, Huỳnh Thị Lệ Thủy, Nguyễn Lượng Giác, Trưng Yương, Nguyễn Thanh Ngã, Thạch Lưu Hiền, Nguyễn Miên Tịnh, Uyên Trinh, Nguyễn Công Minh, Phạm Ảnh, Điền Nguyên, Nguyễn Đình Hiệp, Đặng Quốc Phong, Trần Sương Ngọc, Động Đình Hồ, Mất Nâu, Như Không, Cù Nam, Nguyễn Như Ngân, Nguyễn Thiên Thu, Phạm Tiến, Ngô Cang, An Chi, Trần Lương Khê, Ngọc Hoài, Huỳnh Kim Sơn, Nguyễn Văn Thiên, Phan Thị Hạ Xưa, Phan Thị Nguyệt Viên, Song Thiên, Thạch Thảo, T.D., Phạm Quang Ngũ Hoài, Trần Du Tâm Vông, Thi Huyền Ếm, Dương Hoàng Long, Nguyễn Hoài Mỹ, Việt Tường, Phan Văn Nghĩa, Trần Văn Nghĩa, Hà, Dương Thanh Tùng, Đinh Văn Hùng, Ngô Cang, Nghệ Tiểu Vân, Thanh Lãng Tử, Thiên Phương Nhật Thanh, Hoài Hạnh, Hoài Vọng, HT Phụng Khánh, Nguyễn Nhật Anh, Thanh Linh, Mây Nguyễn, Nguyễn Ngọc Hoàng, Cao Đức Vinh, Quang Tâm, Võ Bích Thủy, Bửu Hội, Trưng Vương, Lâm Ngọc, Lê Yên Linh Phương, Tịnh Kha.

VĂN

Hồ Thị Nguyệt Thanh, Đặng Thụy Ca, Di Hạ, P. An, Phạm Khoa Nguyễn, Cẩm Chương, Khuê Việt Trường, Triều Sương, Chateau d'Eau, Trần Thu Hoài, Trong Nguyễn, Bích Thủy, Lê Loan Hữu Hội, Trầm Ngân Huỳnh Thị, Kim Thượng, Lê Trần Vĩ Tuyền, Hồ Ngọc Vũ, Lũy Đức Nghiễm, Lam Sơn, Lê Minh Truyền, Mây Nguyễn, Ốc Tiêu, Thạch Lưu Hiền, Hạ Chiêu, Uyên, Tố Đoàn, Phù Vân, N. T. Hoàng, Hoàng Nguyên, Hương Mai, Đinh Thị Tương Hạ, Ngự Hương, Đặng Khoa, Nguyễn Dy, Phan Tô Hiệp, Cung Trầm, Trần Vũ Anh Nờ, Nguyễn Thị Kim Hạnh, Nguyễn Đình Hiếu, Nguyễn Thị Hiver, Dương Hoàng Long, Phạm Quang Ngũ Hoài, Mùa Hạ Tóc Dài, Hà Duy Mai, Nguyễn Thị Kim Hạnh, Mỹ Trang, Lê Khai Nguyên, Phan Văn Nghĩa, Phan Nguyễn Băng Sa, Dương Thanh Tùng, Dạ Vũ Uyên Yên Vi, Nguyễn Hoài, Lâm Thái Khanh, Phạm Nguyễn Ái Khanh, Mây Nguyễn, Do An, T. Thụy, Hồ Nguyễn Nghiễm, Trần Thị Lan Em, Ngô Cang, Vũ sơn Tùng, Chiêu Hằng, Lam Ngọc, Uy Vũ, Trần Duyên Hiền, Trưng Vương, Hoàng Thị Đoàn, D. Phúc.

● **NGÔ VĂN DUYỀN (Hội An)** : Niềm ao ước của cháu tuy nhỏ nhoi nhưng đẹp đẽ vô cùng. Đứng e ngại sự vụng về, nếu có. Bước đầu ai mà chẳng vụng về ngượng ngáp. Cháu có quyền hy vọng «Mùa vụ sữa» của cháu sẽ được mùa. Gửi lời thăm người bạn cháu. Bút hiệu được rồi.

● **LÊ THỨC TẠO (KBC 3924)** : Bạn đã tìm thấy chân lý đời sống rồi à? Chia vui cùng bạn. Rất tiếc đã không kịp chiều ý bạn, bạn hiểu cho là bài vở ư động quá nhiều và điều này làm cho anh em tòa soạn ấy này vô cùng.

● **NGƯỜI DẤU MẶT (Bình Dương)** : Đọc tên cháu cứ như là đọc tiểu thuyết gián điệp. Cháu đoán đúng rồi. Viết mà viết một mạch đến hết giấy thì thôi, đúng là nghề «quá chời» còn gì mà ngại.

● **XUÂN QUI (KBC 3129)** : Té ra Tuổi Ngọc đã là người bạn đường nhỏ trong những lần công tác xa? Đã nhận thấy những điều cháu ghi trong thư, cũng là tâm trạng của đa số bạn trẻ sớm rời xa học đường. Bài còn đọc.

● **NGUYỄN VĂN HIỀN (Cần Thơ)** : Không tiện trả lời thư riêng, mong bạn thông cảm. Tôi có đọc cuốn sách đó. Không rõ là đã được dịch sang Việt ngữ chưa. Bạn có thể đánh máy hay viết tay trên một mặt giấy gửi theo địa chỉ hộp thư tòa soạn và chờ khoảng 5 số báo để biết bài có được đăng không.

● **NGUYỄN ĐÌNH HIỆP (Đà Lạt)** : Trong một số báo, cách nay vài tháng, có nhắn tin cái địa chỉ người bạn em muốn hỏi. Em xem lại. Nếu hiểu và cho đó như một lời tiêu khiển cũng thú vị lắm chứ.

● **MÂY TRỜI (Phan Thiết)** : Bấy giờ thì em đã thấy là cái phạm vi đó không hạn hẹp như thế chứ. Đã viết và lại được phần nào à? Mong thay. Tuổi Ngọc là tuần báo của yêu thương nên không phải chỉ «tình yêu sản trường» mà là của tất cả mọi người. Ai cũng có nhu cầu yêu thương và được yêu thương mà.

● **ĐAN GIAO (An Nhơn)** : Tuổi Ngọc đang nghe giọng hát của «con chim lạ giữa cỏ hát chơi». Giọng hát còn rưng rưng rất, chưa để gì niềm hy vọng kia sẽ bay theo gió đâu, bạn nhỏ ạ.

● **LAN THANH TRÚC (Vạn Ninh)** : Cảm ơn em về tập thơ gửi tặng. Nghe em tả oán ghê quá anh cũng dậm buồn lây. Anh nghĩ, đó chỉ có thể là «bệnh mới lớn» đấy thôi. Rồi sẽ qua đi như gió. Đời sống không đến nỗi quá buồn bã như thế đâu, bằng chứng là mọi người vẫn sống, tiếp tục. Đôi khi, cứ ngẩng mặt lên để sống là điều hay. Những bài thơ, nếu được, sẽ chọn đăng dần.

● **CHẾ MỸ DUNG (Phan Rang)** : đã nhận được hai bài sau của bạn. Về màu NXCB rất tiếc vì có tính cách chia rẽ (hoặc ít nhất cũng nói lên cái sự chia rẽ kỳ thị không đẹp đẽ gì) nên không thể đi được. Mong bạn thông cảm.

● **KHÔNG BÚT HIỆU (Saigon)** : Không Bút Hiệu (viết hoa) chính là cái bút hiệu độc đáo rồi. Cái mặc cảm phân khoa mình học là một điều đáng tiếc. Cứ cần gì phải học văn khoa mới viết văn hay (?) Bạn có thể bỏ cái ý nghĩ đó lùi sau lưng rồi chứ? Về quyền lợi ấy ư? Một chút tinh thần và một chút «vật chất».

CORNELL
UNIVERSITY

APR 30 1973

Sữa MONT BLANC

tươi trắng

MONT BLANC

*của xứ non cao
dồi dào sinh tố cần thiết cho
trẻ con và người có tuổi.*